

לשכת עורכי הדין בישראל
ISRAEL BAR ASSOCIATION
نقابة المحامين في إسرائيل

נציבות פניות הציבור
לשכת עורכי הדין בישראל

דוח מסכם תלת-שנתי 5/22
נציבות פניות הציבור
2020-2022

אמיר ויזל
מבקר הלשכה
ונציב פניות הציבור

20 מרץ 2023

20.3.2023

לכבוד
מ"מ/יו"ר לשכת עורכי הדין
ועדת הביקורת
המועצה הארצית של לשכת עורכי הדין

שלום רב

הנדון: דוח תלת שנתי של נציב פניות הציבור 2020-2022

בהתאם לחוק הלשכה, משמש המבקר הפנימי גם כנציב פניות הציבור והעובדים, ומטפל בפניות ותלונות הציבור, המגיעות אליו במסגרת תפקידו. הנני מתכבד להגיש דוח ראשון של נציבות פניות הציבור של הלשכה לתקופה 2020-2022.

מטרת הדוח הינה לדווח על אופן הטיפול בפניות הציבור, לשקף את הבעיות הכרוכות בכך, ולהציג התפלגות וסטטיסטיקה של הפניות לפי שורה של פרמטרים. זאת, במטרה לשפר את הטיפול בבעיות המשתקפות מהפניות ולקדם את השירות לציבור הפונים. הביקורת התבססה על פניות הציבור, תשובות הגורמים הרלוונטים, ייעוץ משפטי וניתוח סטטיסטי של הנתונים.

הבסיס החוקי של התפקיד נשען, בין השאר, על חוק לשכת עורכי הדין 1961 ועל חוק הביקורת הפנימית 1992, כדלקמן: בהתאם לסעיף 19.1 (י) לחוק לשכת עורכי הדין, המבקר הפנימי ישמש כנציב פניות הציבור של הלשכה; בהתאם לסעיף 10א. (א) (5), לחוק הלשכה, ועדת הביקורת תקבע הסדרים לעניין אופן הטיפול בתלונות של עובדי הלשכה; בהתאם לסעיף 8.8 (א) לחוק הביקורת הפנימית התשנ"ב, 1992, מבקר פנימי יוכל למלא בגוף שבו הוא משמש מבקר, תפקיד הממונה על תלונות הציבור או הממונה על תלונות העובדים.¹

הדוח המוגש בזה מתייחס, כאמור, לתקופה המתחילה עם כניסת הח"מ לתפקידו ב-1.2020. ומסתיימת בסוף שנת 2022. יצויין, כי במסגרת היעדרה של ביקורת פנימית מסודרת עד 2013, מאז 2015 ממילא גם לא היה באותה תקופה טיפול מסודר בתלונות ופניות הציבור. עד אז, במשך תקופה של 7 שנים (2009-2015) בוצע התפקיד בהתנדבות ע"י עו"ד ברוריה לקנר, אשר גם הוציאה דוח מסכם. הדוח המוגש בזה מתייחס לדוח הקודם בהקשר של יישום המלצות והשוואה לנתונים ומגמות לאותה תקופה.

תיעוד וריכוז הנתונים נערך באמצעות מערכת ייעודית לניהול תלונות במג"ק, אך במועד כתיבת הדברים המערכת הזו לא תאמה את הצרכים, ונדרשו התאמות רבות, שנמצאו מאז בביצוע, להגדרת קריטריונים ופרמטרים שונים, שיאפשרו רישום, מעקב ודיווח יעילים של התלונות. לכן, נעשתה עיקר העבודה לצורך דוח זה באמצעות גליונות אקסל, והדבר הכביד על ביצוע העבודה ועיכב את השלמתה.

עיקרי ההדגשים, שעולים מן הדוח הינם, כדלקמן:

• היקף ואופי התלונות

בתקופת הדוח נפתחו 389 תיקים (כ-130 תלונות בשנה), 97% מהם נסגרו (הפתוחות עדיין הן משנת 2022). ב-3 השנים האחרונות התקבלו בממוצע פי 4 *יותר תלונות מאשר בתקופה הקודמת. מרבית התלונות (כ-59%) התקבלו בתחום האתיקה, כאשר חלק ניכר התייחס לסטטוס הטיפול בתלונות שהוגשו (20%), או הופנו להתלונן בוועדות האתיקה (29%), או להגיש שאילתות (9%).

¹ ראה להלן "סמכויות הנציב עפ"י חוק לשכת עורכי הדין"

• סמכויות הנציב עפ"י חוק לשכת עורכי הדין

כאמור, חוק לשכת עורכי הדין הגדיר את תפקיד נציב פניות הציבור במסגרת תפקידו כמבקר הלשכה. החוק אינו מגדיר במפורט את סמכויותיו של נציב פניות הציבור והוא לא קובע לתפקיד זה סמכויות ספציפיות וייחודיות (לעומת התפקיד של מבקר הפנים). יחד עם זאת, מטבע הדברים (וזאת גם בהתאם לעמדת הייעוץ המשפטי של הלשכה), ניתן לומר כי **לנציב יש את הסמכות למלא את תפקידו ובתוך כך לבדוק ולברר את הפניות שהוגשו בפניו, לקבל את כל המידע אודות פניות אלו ולהשיב לפונים²**.

עם זאת, כפי שיובהר להלן, **מרבית פניות הציבור ותלונותיו לנציב הינן בתחום האתיקה**, שבו מוגבלת הגישה לחומר בחסיון וסודיות. עקב כך, שלא כמבקר הלשכה (בכובעי הראשון), מעבר לבירורים פרוצדורליים וטכניים, נחסמת דרכו של הנציב לבירור ובדיקה מקצועית באופן ישיר. במקום זאת, עליו לסמוך על מהימנותם של העדות וההסברים של בעלי תפקיד בוועדות האתיקה השונות, שהם, לעיתים **בעלי עניין**, ולהסתפק בעבודת דיוור ותיווך טכני של פרוצדורה.

• חשיפה לסיכונים

ואכן, **אי דיוקים וחוסר נכונות של תשובות כבר חשפו את הלשכה לסיכונים מיותרים**. כבר קרה, כי בהיעדר גישה למסמכי התלונה בוועדה, נאלץ הנציב להסתמך על מכתבו של יו"ר הוועדה, ולתת מידע, שבדיעבד התברר כשגוי. במקרים כאלה **נחשפים הנציב, הלשכה ועובדיה לסיכונים מיותרים**.

• עדכון הגדרות הסמכות

לדעת הביקורת, יש מקום לבחינה משפטית של **הגדרות תפקידו וסמכויותיו של הנציב בלשכה באופן דומה לתפקידו כמבקר**, לרבות כלי בקרה ופיקוח על הגופים הסטוטוריים, שיש לתת בידו לצורך מילוי תפקידו. לדעת היועצת המשפטית של הלשכה, המשמעות היא³ כי כל הוספה של סמכות אופרטיבית וייחודית לתפקיד נציב פניות הציבור (מעבר לסמכותו הברורה של בירור תלונות, קבלת כל המידע הרלוונטי ומתן מענה לפונים) מחייבת **תיקון של חוק לשכת עורכי הדין**. לדעת הביקורת, ניתן לבחון את ניסוח ההגדרות הנדרשות בנוהל ייעודי של עבודת הנציבות (ראה בנפרד).

(בנספח 6 לדוח מובאות דוגמאות לסמכויות הנציב ודרכי פעולה כפי שהן מוגדרות בחוקים רלוונטים למספר גופים שונים).

• צדקת התלונות

השאלה לגבי צדקת התלונה יכולה להיות רלוונטית מבחינה פרוצדורלית, בלבד. הטענות כלפי ועדות האתיקה (של מחוז תל אביב בעיקר) לגבי התמשכות טיפול של שנים מעבר ללוי⁴ ולסביר, מוצדקות בחלק ניכר של המקרים, אך אין לכך משמעות מעשית – כיוון שהגורם הוא מבני, ארגוני ומשפטי. עם זאת, יש מקום לצפות, כי עם הטמעת הנוהל החדש, יחול שיפור גם בעניין לוח הזמנים לטיפול בתלונות.

• נוהל נציבות פניות הציבור

נוהל נציבות פניות הציבור נמצא זה זמן רב במצב טיוטה, כיוון שאינו תואם את הצרכים המיוחדים של מהות התלונות בלשכה, שעיקרן מופנה כלפי גורמים וועדות סטטוטוריות. הקריטריונים שהוגדרו בו מתאימים בעיקר לתלונות העובדים, שכמעט ואינן מוגשות בלשכה, ומרביתן אינו ניתן לבחינת הצדקה עפ"י הנציב.

² מכתבה של היועצת המשפטית מיום 15.3.23

³ עפ"י מכתבה של היועצת המשפטית של הלשכה מיום 14.3.23.

• ניהול התלונות

עם ריכוז הרישום של התלונות מתחילת התקופה, נמצאו במערכת הניהול (מגייק) אי התאמות רבות במבנה התוכנה וביכולתה לתת מענה למעקב הדרוש על קבלה, טיפול, מענה וסגירת התלונות. הטיפול בהן נמצא מאז בביצוע, ועשוי להסתיים בימים אלה. עם זאת, טרם ניתן היה לעשות בה שימוש לצורך בקרה, ניתוח ודיווח של תקופת הדוח.

• מוקדי התלונות וסדר יחסי

במשך התקופה המדווחת **2020-2022 70%** מסה"כ **389** הפניות, התקבלו, בשלושת היעדים העיקריים - **הלשכה**, מחוז **תל אביב** ומחוז **מרכז**. עם זאת, בחישוב יחסי לפי היקף החברים ("נירמולי"), כמות התלונות בכל גוף לכל **1,000 חברים** וסדר היעדים (מחוזות) הייתה **1. צפון (1.5)**, **2. תל אביב (1.2)**, **3. חיפה (1.1)**, **4. דרום (1.0)**, **5. ירושלים (0.8)**, **6. מרכז (0.8)**, **7. לשכה (0.6)**.

• תלונות על עובדים

התלונות שהתקבלו על עובדי הלשכה (כולל המחוזות) היו מעטות יחסית והתחלקו בין תלונות חיצוניות לפנימיות. מרבית החיצוניות התקבלו על **הלשכה (14%)**.

לאור הדברים, ההמלצות העיקריות הן:

- הגדרה מתאימה של **הסמכויות המקצועיות** של הנציב בנוהל.
- בניית פלטפורמה ייעודית להגשה **מקוונת** של תלונות (באתר החדש של הלשכה)
- סיום ההתאמה של **מערכת המגייק** לניהול, בקרה ודיווח.
- הדרכה בדבר ההפרדה** הנדרשת בין תלונות אתיקה (לוועדות) לבין תלונות אחרות (לנציב).

הדוח המצ"ב מפרט תמצית ממצאים ופירוט רב של הנתונים והמגמות, בליווי דיאגרמות וגרפים רבים להמחשתם.

בברכה

אמיר ויזל
מבקר הלשכה
ונציב פניות הציבור

העתקים:

יושבי ראש הוועדות
ראשי המחוזות
מנכ"ל הלשכה
מנכ"לי המחוזות
חשב הלשכה
אתר הלשכה
היועצת המשפטית

תוכן

מכתב לוואי 2

תמצית ממצאים 7

הדוח המפורט 12

1. כללי 12
2. המטרה 12
3. השיטה 12
4. רקע כללי 12
- 4.1 הבסיס החוקי 12
- 4.2 נוהל נציב פניות הציבור ותלונות העובדים 12
- 4.3 תיעוד 15

5. דוח 2009-2015 והמלצות קודמות 16

ממצאים 18

6. סוגי הפניות והיקפן 18

7. סמכויות הנציב 20

- 7.1 סמכות הנציב 20
- 7.2 סמכויות עפ"י החוק 20
- 7.3 סיכונים וחוסר סמכות מובנה 21
- 7.4 צוות רוויזיה ונוהל חדש 21

8. השוואה רב שנתית: 2009-2015 לעומת 2020-2022 22

- 8.1 נתונים שנתיים 2009-2015 לפי מחוזות 22
- 8.2 התפלגות תלונות 2009-2022 22
- 8.3 התפלגות תלונות 2009-2015 23
- 8.4 התפלגות תלונות לפי שנים בהשוואה 2009-2015 מול 2020-2022 23
- 8.5 התפלגות תלונות לפי שנים בהשוואה 2009-2015 מול 2020-2022 24

9. התפלגות הפניות בין המחוזות והלשכה בשנים 2020-2022 24

- 9.1 התפלגות נומינלית באחוזים 24
- 9.2 "נירמול" המספרים 25
- 9.3 ממוצע "מנורמל". 28

10. התפלגות סוגי הפניה לפי מחוז 28

- 10.1 לשכה 28
- 10.2 מחוז תל אביב 31
- 10.3 מחוז מרכז 33
- 10.4 מחוז ירושלים 34
- 10.5 מחוז חיפה 35
- 10.6 מחוז צפון 37
- 10.7 מחוז דרום 38
- 10.8 ללא מחוז 39

11. התפלגות "מנורמלת" בהשוואה על בסיס אחיד 41

- 11.1 נתונים "מנורמלים" של המחוזות 41
- 11.2 סדר התפלגות "מנורמל" 43
- 11.3 מתאם בין השינוי במספר החברים למס התלונות 43

12. שכיחות סוגי התלונות במחוזות ובלשכה 2020-2022 44

- 12.1 אתיקה 45
- 12.2 בחינות והתמחות 45
- 12.3 תלונות על עובדי הלשכה 45
- 12.4 חופש מידע 45
- 12.5 בקשות לביצוע בדיקה או פעולה משפטית 46
- 12.6 שכיחות במחוזות מול המערכת וביניהם לבין עצמם 46

13. פעולות לטיפול ולסגירת פניות 49

- 13.1 סוג הטיפול וסגירה בהתאם לסוג הפניה 49
- 12.2 התפלגות דרך הטיפול וסוגי הסגירה של פניות לפי מחוזות והלשכה 50.

14. נספחים 58

- נספח 1: חוק הביקורת הפנימית תשנ"ב 1992, 59.
- נספח 2: חוק לשכת עורכי הדין התשכ"א 1961 (פרקים 1-2) 66.
- נספח 3: נוהל המבקר הפנימי בלשכת עורכי הדין 76.
- נספח 4: נוהל (חדש) טיפול בתלונות ובידיעות על עבירות משמעת ע"י ועדות האתיקה, 1.1.2023, 83.
- נספח 5: סמכויות הנציב ודרכי פעולה בגופים שונים (דוגמאות), 90.

תמצית ממצאים

להלן תמצית הממצאים בדוח. על מנת לקבל את המשמעות האמיתית, הובאו בפירוט הדוח דיאגרמות רבות, שמאפשרות הבנה טובה יותר של הנתונים והסטטיסטיקה המפורטת.

1. היקף הפניות

א. מראשית 2020 (תחילת כהונת הח"מ) ועד למועד כתיבת הדברים נפתחו **389** תיקי מתלוננים (לחלקם מספר פניות), מהם נסגרו עד כה כ- **97%**. המשמעות היא כי טיפול במערך התלונות כרוך בהתייחסות לכ- **130** תלונות בשנה. ההיערכות המתאימה של כוח אדם ואמצעים, עדיין נמצאים כיום בבדיקה לצורך מענה ראוי לדרישות החוק בנושא.

ב. מרבית התלונות (**כ-58%**) התקבלו **בתחום האתיקה** (שבה, כאמור, אין לנציבות התלונות סמכות מעבר לבירורים פרוצדורליים) – ושורה של נושאים נוספים בהיקף פרטני מצומצם בהיקף כולל של כ- **42%** (ראה להלן)

2. סמכויות הנציב

א. כאמור, חוק לשכת עורכי הדין הגדיר את תפקיד נציב פניות הציבור במסגרת תפקידו כמבקר הלשכה. למרות זאת, **החוק לא קבע כי יש לנציב סמכויות כלשהן**. לדעת היועצת המשפטית של הלשכה, המשמעות היא⁴ כי כל הוספה של סמכות לתפקיד זה מחייבת **תיקון חוק לשכת עורכי הדין**. הביקורת סבורה כי כתוצאה מכך, עבודתו של נציב פניות הציבור בלשכה סובלת מחוסר סמכות מובנה וקושי להגשים את תכליתו בתחומים הסטוטוריים, שמהווים את מרבית הפניות.

ב. במסגרת זו, כיוון שמרבית הפניות הן בנושאי אתיקה, מרבית עבודתו של הנציב בלשכה הינה טכנית, ללא סמכות מעשית לבדוק דברים בעצמו ולעומקם. כיוון שחלק ניכר מהטיפול בפניות הינו למעשה הפנייה לגורמים אחרים בלשכה לצורך קבלת מידע או טיפול ללא סמכויות בדיקה מקצועית, אמינות התשובות ונכונות תלויה במהימנות תשובות הנילונים, ללא ביקורת אובייקטיבית. הדבר תלוי בעיקר בפעילותן של ועדות האתיקה ועובדי הפרקליטות המחוזית והארצית.

ג. גם השאלה לגבי עצם צדקת התלונה המובאת לפתחו של הנציב, יכולה להיות רלוונטית מבחינה פרוצדורלית, בלבד: נראה, כי בנושאים אלה - התמשכות טיפול של שנים מעבר ללו"ז ולסביר - צודקים מרבית המתלוננים, אך אין לכך משמעות מעשית – כיוון שהגורם לכך הוא מבני, ארגוני ומשפטי.

ד. עקב אי הבהירות בעניין הסמכות, ומעבר לקבלת מידע, נתקלת עבודת הנציבות (גם בכובע המבקר) בקושי לבצע בדיקה עניינית. בעוד נציבויות כאלה בגופים אחרים מוסמכות לטפל ולבדוק תלונות בתחום עיסוקו של הארגון שבו הן פועלות – חלק ניכר מהפניות בלשכה, מוגבלות בפני הנציב מטענות משפטיות של חיסיון ועצמאות.

ה. במצב זה נחשף הנציב ועימו הלשכה ועובדיה לסיכונים מיותרים, עקב החשש להתבססות על מענה שגוי של גורמים שונים, ולמרבה הצער, כבר היו דברים מעולם.

ו. לדעת הביקורת, יש מקום לבחינה משפטית בנוהל של הגדרות תפקידו של הנציב בלשכה, בדומה למבקר הלשכה, ואת הכלים והסמכויות שיש לתת בידו לצורך מילוי תפקידו.

ז. יש לבחון את הכלים והסמכויות שיאפשרו לתת בידי הלשכה בקרה ופיקוח על הגופים הסטוטוריים.

⁴ עפ"י מכתבה של היועצת המשפטית של הלשכה מיום 14.3.23.

ח. בעקבות דוח מבקר המדינה מחודש מאי 2020, מונה ע"י המועצה צוות לבדיקה ורוויזיה במערך האתיקה ובימים אלה פורסם נוהל, שהתבסס על עבודתו. הביקורת הגישה הערות ותיקונים, שטרם קיבלו התייחסות.

ט. **בנספח 6** לדוח מובאות דוגמאות לסמכויות הנציב ודרכי פעולה כפי שהן מוגדרות בחוקים רלוונטים למספר גופים שונים, וביניהן :

- לברר את התלונה בכל דרך שימצא לנכון והוא אינו כפוף לסדרי דין או לדיני הראיות.
- לדרוש תשובות מהנלווים בזמן ובדרך שיקבע, בצירוף אסמכתאות.
- לקבל מכל אדם או גוף, בתוך תקופה שיקבע ובאופן שיקבע, כל ידיעה או מסמך העשויים לדעתו לסייע בבירור התלונה,⁵
- מי שנדרש למסור ידיעה או מסמך כאמור בסעיף קטן (ו), ימלא אחר הדרישה ויהיה חייב להשיב נכונה על כל שאלה שנשאל בידי הנציב,
- להמליץ לכל גורם מוסמך לנקוט אמצעים מתאימים נגד מי שהוגשה עליו תלונה.
- לתת פרשנות תכליתית להוראות החוק לשם הגשמת תכליתו כחוק סוציאלי המושתת על ערכי צדק, שיוויון ועזרה הדדית.
- הנילון, או הממונה עליו יודיע לנציב על הצעדים שננקטו בעקבות התלונה.

הערה: יש להתאים סמכויות כאלה, ככל שתיקבענה, לאופיו המיוחד של תחום האתיקה ותחומים סטטוטוריים אחרים.

3. נוהל נציבות פניות הציבור

- א. נוהל נציבות פניות הציבור של הלשכה עדיין נמצא במצב טיוטה, כיוון שאינו תואם את צרכי המיוחדים במסגרת הלשכה.
- ב. הנוהל זקוק להבחנה בין עניינים פרוצדורליים בנושאי אתיקה, שעליהם הוא צריך לחול, לבין הדיון המשפטי וההחלטות, שעליהן אינו יכול לחול.
- ג. הקריטריונים שהוגדרו בטיטת הנוהל הקיימת מתאימים בעיקר לתלונות העובדים, שכמעט ואינן מוגשות בלשכה, ומרביתן אינן ניתנות לבחינת הצדקה ע"י הנציב. יש להתאים את הקריטריונים, כאמור לעיל.

4. תיעוד פניות הציבור

- א. מ-1.1.2020 בוצע תיעוד הפניות והתלונות באופן ידני עד לקבלת מזכירה בחלקיות משרה. במהלך 2021 הוחל ביצוע התיעוד באמצעות מערכת מגייק ייעודית, שבה נרשמו התלונות באופן רטרואקטיבי – במקביל לשוטף.
- ב. עם ריכוז הרישום הרטרואקטיבי, ביחד עם השוטף, נמצאו אי התאמות רבות במבנה התוכנה וביכולתה לתת מענה למעקב הדרוש על קבלה, טיפול, מענה וסגירת התלונות. שיפורים ותיקונים מבוצעים כיום וטרם ניתן היה להשתמש בהם לצורך הניתוח הסטטיסטי של הדוח הזה. אלה נעשו באמצעות גליונות אקסל, שהתבססו על קבצים שהועברו ממערכת המגייק.

5 לרבות דברים שנמסרו במסגרת הליך בבית משפט הדן בדלתיים סגורות. לפי סעיף 68(ב) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984,⁵ והכול למעט ידיעה או מסמך שהיועץ המשפטי לממשלה סבור כי העברתם לנציב עלולה לפגוע פגיעה ניכרת באינטרסים ציבוריים חיוניים;

5. השוואה רב שנתית: 2009-2015 לעומת 2020-2022

- א. כידוע, בהיעדר ביקורת פנימית בלשכה מאז 2013, נציבות פניות הציבור פעלה בלשכה בהתנדבות ובהיקף חלקי עד לשנת 2015 ומאז לא הייתה קיימת. נציבת פניות הציבור דאז, עו"ד ברוריה לקנר, הוציאה דוח ל-7 שנים **2009-2015** על פניות הציבור, שטיפלה בהן.⁶
- ב. **בהשוואת כמות הפניות בין 2009-2015 ל- 2020-2022** עולה כי ב-3 השנים האחרונות התקבלו **בממוצע פי 4*** יותר תלונות מאשר בתקופה הקודמת. **באופן מוחלט** התקבלו ב-3 השנים האחרונות **פי 1.5** יותר תלונות מאשר ב-7 השנים בתקופה הקודמת.

6. התפלגות הפניות בין המחוזות והלשכה בשנים 2020-2022

- א. במשך התקופה המדווחת **2020-2022** **70%** מסה"כ **389** הפניות, התקבלו, בשלושת היעדים העיקריים - הלשכה, מחוז **תל אביב** ומחוז **מרכז**.
- ב. בחישוב יחסי לפי היקף החברים ("נירמול"), סדר הדברים בין המחוזות משתנה ומאפשר **השוואה על בסיס שווה**. כמות התלונות בכל גוף לכל **1,000 חברים** וסדר היעדים (מחוזות) שהתקבל: **1. צפון (1.5), 2. תל אביב (1.2), 3. חיפה (1.1), 4. דרום (1.0), 5. ירושלים (0.8), 6. מרכז (0.8), 7. לשכה (0.6)**.
- ג. עפ"י הממוצע "**המנורמל**" התלת-שנתי של כל גוף לפי סדר גודלם, **הלשכה** עומדת בצד הנמוך ביותר, ומחוז **צפון** בצד הגבוה ביותר, למרות **שכמותיות** הוא הנמוך ביותר. לעומתם, מחוז **תל אביב** נוטל את המקום השלישי אחרי מחוזות **צפון** ו**חיפה** הגבוהים ביותר.

7. פניות פתוחות

- א. במועד עריכת הדוח הסתכמו הפניות הפתוחות ב-**12** תיקים בלבד, שהיוו **3%** מ-**389** התיקים בתקופת הדוח (הפניות הפתוחות הן מהשנה האחרונה).
- ב. אלה נמצאו במחוזות **תל אביב (6)**, **חיפה (2)** ו**השאר (למעט הלשכה ומרכז) 1 בכל אחד**.

8. התפלגות סוגי הפניה

- א. נושאים עיקריים
- להלן התפלגות סוגי הפניה שהתקבלו במחוזות השונים ובלשכה בשנים **2020-2022**:

סיכומי תלונות לפי נושא עיקרי							
מחוז/לשכה	אתיקה	בחינות והתמחות	עובדי לשכה	מידע / אתר הלשכה	בקשה לבדיקה	סה"כ נושאים נבחרים	שאר נושאים
לשכה	15%	16%	16%	10%	19%	76%	24%
מרכז	77%			2%	6%	85%	15%
ירושלים	75%			10%	15%	100%	0%
דרום	57%		7%	7%	21%	92%	8%
ללא מחוז	82%	6%				88%	12%
חיפה	74%	6%		3%	9%	92%	8%
תל אביב	81%	1%	1%		11%	94%	6%
צפון	75%	6%			19%	100%	0%
סה"כ המערכת	58%	7%	6%	5%	12%	88%	12%

⁶ עפ"י דו"ח מסכם לשנים 2009-2015 מאת עו"ד ברוריה לקנר.

ב. הדגשים לפי מחוז

- לשכה -** כמות התלונות כלפי הלשכה נעה בין **35-45** לשנה בממוצע חודשי של **3.4** תלונות לחודש.
- מחוז תל אביב -** **81%** מכלל הפניות היו בנושאי אתיקה, מתוכן **50% בירור סטטוס**.
- מחוז מרכז -** בסה"כ התקבלו **47** פניות - **77%** בנושאי אתיקה ושאר הפניות – בין **2%-6%**.
- מחוז ירושלים -** **75% בנושא אתיקה**. בשאר הנושאים האחרים לא התקבלו תלונות בכלל.
- מחוז חיפה -** **74%** בנושאי אתיקה ו-**6%** בענייני שכר מצווה.
- מחוז צפון -** **כ-75%** בנושאי אתיקה. עיקר הפניות ב-3 השנים האחרונות בוצעו בשנה האחרונה. מיעוטן בנושאי התמחות ובקשה לבדיקת נושא.
- מחוז דרום -** מספר הפניות הנמוך ביותר (**14**). הפניות בנושאי אתיקה **57%** בלבד.

הדגשים לפי נושא:

✓ אתיקה

- משקל המופנים מתוך המתלוננים **ללשכה או לוועדה הארצית**, היה הנמוך ביותר (**7%**), ואילו במחוז **המרכז** – הגדול ביותר (**59%**).
 - משקל פניות הבירור בקשר **למצב הטיפול וערעור על החלטות** היה הגבוה ביותר **במחוז תל אביב (60%)**, והוא משקף את הפיגורים וההצטברות של הטיפול בתלונות האתיקה במחוז. אחריו כל השאר. במחוז **דרום** לא נרשמו פניות כאלה.
 - בתחום **השאלות**, שנפוץ פחות במערכת מענייני אתיקה אחרים, מחוז **צפון** היה המוביל **באופן יחסי (23%)**. במחוז דרום והלשכה לא נרשמו פניות שאילתה כלל.
- יש לזכור, כי מבחינה כמותית מספר הפניות לגבי מחוז **תל אביב** הוא גבוה לעין ערוך מזה של **הצפון**, והשיעור הגבוה מבטא, כאמור, את בעייתיות הטיפול בנושא אתיקה במחוז **תל אביב** יותר מכל השאר.

✓ בחינות והתמחות

מרבית הפניות בנושא בחינות והתמחות מופנות **ללשכה** ומיעוטן למחוזות **צפון ודרום**. גם המשקל הפנימי גבוה יחסית בתוך הפניות **ללשכה (17%)**. משאר המחוזות לא התקבלו כלל פניות בנושאים אלה.

✓ תלונות על עובדי הלשכה

התלונות שהתקבלו על עובדי הלשכה (כולל המחוזות) היו מעטות יחסית והתחלקו בין תלונות חיצוניות לפנימיות. מרבית **החיצוניות** התקבלו על **הלשכה (13%)** ומיעוטן **תל אביב (2%)**. התלונות **הפנימיות** היו מעטות אף יותר והתייחסו גם למחוז **מרכז (3%)**. לשאר המחוזות לא התקבלו תלונות על עובדים.

✓ חופש מידע

כמות הפניות בקשר לחופש המידע היה נמוך יחסית. עיקרן של הפניות התקבל בדרישה לקבל מידע, כגון פרוטוקולים, מסמכי אתיקה ואתר הלשכה. חלקן סופק וחלקן (חוות דעת ודיוני אתיקה) נותרו חסויים. משקלן בתלונות לגבי המחוזות היה הגבוה ביותר במחוז **צפון** (כמעט שליש) ומיעוטן – לגבי מחוז **חיפה**. לגבי מחוזות **מרכז ותל אביב**, המאגדים את מרבית חברי הלשכה, לא התקבלו פניות כאלה בכלל.

✓ בקשות לביצוע בדיקה או פעולה משפטית

התקבלו מספר פניות כאלה, במשקל גבוה יחסית במחוז **ירושלים והלשכה**. פניות אלה ביקשו בעיקר סיוע שהלשכה אינה יכולה לתת או לסייע בהן, כגון עצירת הליכי הוצ"פ, סיוע משפטי וכו'. משקלן של פניות אלה היה גבוה בעיקר לגבי מחוז **ירושלים (17%)** ו**הוועדה הארצית / הלשכה (15%)**. פניות אלה נדחו.

9. פעולות לטיפול ולסגירת פניות

בסה"כ מרוכזים בדוח **377** תיקים שהטיפול בהם הסתיים במועד העיבוד, והמידע לגביהם לא היה חסר (לעומת **389** תיקים שנפתחו).

- **כשליש** הסתיימו בתשובת הנציב לאחר בירור.
- **כרבע** הסתיימו בהפנייתן להגשת תלונה בוועדות האתיקה.

להלן הדוח המפורט:

נציבות פניות הציבור

דוח מסכם תלת-שנתי 5/22

2020-2022

1. כללי

בהתאם לחוק הלשכה, המבקר הפנימי משמש גם כנציב פניות הציבור והעובדים ומטפל בפניות ותלונות הציבור, המגיעות אליו במסגרת תפקידו. דוח זה מסכם את הפעילות הזו מיום 1.1.2020, שבו נכנס הח"מ לתפקידו בלשכה, ועד 31.12.2022.

2. המטרה

מטרת הדוח הינה לדווח על אופן הטיפול בפניות הציבור, לשקף את הבעיות הכרוכות בכך, ולהציג התפלגות וסטטיסטיקה של הפניות לפי שורה של פרמטרים, במטרה לשפר את הטיפול בבעיות המשתקפות מהפניות ולקדם את השירות לציבור הפונים.

3. השיטה

הביקורת התבססה על פניות הציבור, תשובות הגורמים הרלוונטים, ייעוץ משפטי וניתוח סטטיסטי של הנתונים.

4. רקע כללי

הנציב מטפל בתלונות ופניות המוגשות ע"י הציבור הרחב, במסגרת תפקידו, ובתלונות המוגשות ע"י עובדי הלשכה, במסגרת תפקידו כנציב תלונות העובדים.

4.1 הבסיס החוקי

התפקיד מתבסס, בין השאר, על חוק לשכת עורכי הדין 1961 ועל חוק הביקורת הפנימית 1992, כדלקמן:

א. בהתאם לסעיף 19.ו (י) לחוק לשכת עורכי הדין (להלן: "**חוק הלשכה**"), המבקר הפנימי ישמש כנציב פניות הציבור של הלשכה (להלן: "**הנציב**") של לשכת עורכי הדין (להלן: "**הלשכה**").

ב. בהתאם לסעיף 10א. (א)(5), לחוק הלשכה, ועדת הביקורת תקבע הסדרים לעניין אופן הטיפול בתלונות של עובדי הלשכה בקשר לליקויים בניהולה ולעניין ההגנה שתינתן לעובדים שהתלוננו כאמור.

ג. בהתאם לסעיף 8. (א) לחוק הביקורת הפנימית התשנ"ב, 1992 (להלן: "**חוק הביקורת הפנימית**"), מבקר פנימי לא ימלא, בגוף שבו הוא משמש מבקר, תפקיד נוסף על הביקורת הפנימית, זולת תפקיד הממונה על תלונות הציבור או הממונה על תלונות העובדים, ואף זאת – אם מילוי תפקיד נוסף כאמור לא יהיה בו כדי לפגוע במילוי תפקידו העיקרי.

4.2 נוהל נציב פניות הציבור ותלונות העובדים

ביום 21.10.21 יצאה טיוטת נוהל "**נציב פניות הציבור ותלונות העובדים**". מסיבות שונות, כולל הצורך בהתאמת הנוהל לצרכי הלשכה ואופי התלונות טרם הוגשה טיוטת הנוהל וטרם נדונה ע"י ועדת הביקורת והמועצה.

בפועל, מרבית התלונות (למעשה, כולן) מוגשות ע"י הציבור ולא ע"י העובדים, והן

מתייחסות בעיקר לענייני אתיקה ומעקב אחר פעולות ועדות האתיקה, העוסקות בהן. בדיעבד ועל יסוד ניתוח תלונות הציבור, שיפורט להלן, דרושות בטיטה התאמות של הקריטריונים והאבחנות, לרבות סוגי הפניות ואופי התלונות המוגשות לנציב.

מכל מקום, עקרי הדברים שאמורים להיכלל בנוהל הינם כדלקמן:

מטרת הנוהל:

לקבוע את הדרכים להגשת תלונה ע"י הציבור הרחב ועובדי הלשכה, ואת דרכי הטיפול בה.

תחולת הנוהל:

א. חל על:

- תלונות הציבור ועובדי הלשכה בכל הקשור לפעילותה ולפעילות יחידותיה.
- כלל המנהלים והעובדים בלשכה, בכלל היחידות הארגוניות ומחוזות הלשכה.

ב. אינו חל על:

- תלונות בתחומי האתיקה ושאלות המוגשות ע"י הציבור לוועדות האתיקה של הלשכה והמחוזות (ראה הערה להלן).
- תלונות של עובדי הלשכה על טיפול בהטרדה מינית והתנכלות.
- טיפול בתלונות של מציעים/מתמודדים במכרזים/התקשרויות, בטרם הסתיימו הליכי מכרז/ההתקשרות ו/או בטרם ניתן מענה מקדים לתלונה באופן ישיר ע"י בעלי התפקידים האחראים לניהול של המכרז/ההתקשרות.

הערה: כאמור, מרבית התלונות והפניות הן בענייני אתיקה והנוהל זקוק להבחנה בין עניינים פרוצדורליים בנושא אתיקה, שעליהם הוא צריך לחול, לבין הדיון המשפטי וההחלטות, שעליהן אינו יכול לחול.

הגדרות

א. **תלונה** – טענה על אי שביעות רצון ממעשה או ממחדל של הלשכה או של מי של מטעמו. נושא התלונה, יכול שיהיה על הימנעות מפעולה או על פעולה שהינה בניגוד לחוק, או ללא סמכות חוקית, או בניגוד למחויבות של הלשכה, או בניגוד לנהלי הלשכה, או בניגוד למינהל תקין, או שיש בה נוקשות יתירה או אי צדק בולט, פגיעה בטוהר המידות וכיוצא באלה.

ב. **פנייה** – בקשה לשירות, מידע או סיוע, אשר הטיפול בה איננו מצריך תהליך אובייקטיבי של בירור או של בדיקה.

ג. **נציב התלונות** – המבקר הפנימי, מתוקף תפקידו כנציב התלונות. במסגרת זו משמש גם כנציב תלונות הציבור וגם כנציב תלונות העובדים.

ד. **נציב פניות הציבור (להלן: ה"נציב")** – המבקר הפנימי, במסגרת תפקידו כנציב הפניות.

ה. **מתלונן (מלין)** – אדם, תאגיד וכל גורם אשר הגיש תלונה.

סמכות ואחריות

בהתאם להצעת הנוהל, סמכויותיו של הנציב אמירות להיות:

א. בסמכותו של הנציב לדרוש ולקבל, לצורך ביצוע הבירור, כל חומר, מסמך ומידע המצויים בלשכה, ביחידותיה ובמחוזות השונים, ולהיות בעל גישה לכל מקום ולכל

מאגר נתונים ומידע, רגיל או ממוחשב, המצויים בלשכה, זולת אם המידע או המסמכים המבוקשים חוסים על פי דין תחת חיסיון או סודיות מפני גילוי כאמור.

ב. לצורך הבירור, רשאי הנציב לקבל מכל אדם או גוף, בתוך תקופה שיקבע ובאופן שיקבע, כל ידיעה או מסמך העשויים לדעתו לסייע בבירור התלונה, לרבות דברים שנמסרו במסגרת הליך בבית משפט הדן בדלתיים סגורות לפי סעיף 68(ב) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, והכול למעט ידיעה או מסמך שהיועץ המשפטי לממשלה סבור כי העברתם לנציב עלולה לפגוע פגיעה ניכרת באינטרסים ציבוריים חיוניים⁷; (סעיף זה מנוגד למקובל בלשכה והוא לקוח מ- "חוק נציבות תלונות הציבור על מייצגי המדינה בערכאות, תשע"ו-2016").

ג. לצורך בירור התלונה, רשאי הנציב להיפגש עם בעלי תפקידים הנוגעים לעניין ועם המתלונן עצמו. כמו כן, רשאי הנציב להיעזר במהלך הבירור בשירותי מומחים בתוך ומחוץ ללשכה (בכפוף למגבלות התקציב ולנהלי הלשכה בנוגע להתקשרויות עם ספקים ויועצים).

(בפועל, כאמור לעיל, סמכויותיו של הנציב כלפי התנהלות הטיפול בתלונות אתיקה, אינן מספיקות ויוצרות חשש לטעויות וחשיפה לסיכונים)

שיטת העבודה

א. הגשת התלונה

- אדם, תאגיד וגורם אחר כלשהו רשאי להגיש תלונה בכתב, במישרין או ע"י נציג מטעמו, לנציב תלונות הציבור בלשכה.
- בעלי תפקידים בלשכה שקיבלו תלונה, רשאים לבדוק אותה וכן רשאים להעבירה לבדיקתו של הנציב. ככל שקיבלו תלונה העוסקת במעשה שחיתות ו/או בפגיעה בטוהר המידות, יעבירו אותה מיידית לבדיקתו של הנציב ולא יטפלו בה.
- ניתן להגיש לנציב תלונה בגין פעילות הנוגעת לעבודת הלשכה ולפעילות עורכי הדין בלבד. לא תוגש פניה שאיננה תלונה והנציב רשאי שלא לטפל בפניה שאיננה תלונה.
- הגשת התלונה בכתב תבוצע בדרכי הפעולה אותם יאשר הנציב, מעת לעת, ואשר יפורסמו באתר האינטרנט של הלשכה. ניתן להגיש תלונה באמצעות טופס תלונה באתר הלשכה, באמצעות הפקס, באמצעות דואר אלקטרוני ובאמצעות מכתב בדואר.

ב. הטיפול בתלונות הציבור

- הנציב יקיים רישום של כל התלונות המתקבלות ישירות אצלו ו/או בטיפולו.
- הנציב יביא את פרטי התלונה לידיעת הגורמים עליהם נסובה התלונה ויבקש התייחסותם לאמור בה.
- תשובה למתלונן תינתן בכתב בתוך 90 ימים ממועד אישור קבלת התלונה, אלא אם בשל היקפה ומורכבותה או בשל נסיבות אחרות נדרש פרק זמן ארוך יותר.

⁷ חוק נציבות תלונות הציבור על מייצגי המדינה בערכאות, תשע"ו-2016

- בכל מקרה, ולא יאוחר מ- 90 ימים ממועד אישור קבלת התלונה, ככל שלא הסתיימה הבדיקה, יעביר הנציב תשובת ביניים למתלונן, רצוי מנומקת.
- במסגרת גיבוש של תשובה למתלונן, הנציב יבצע, ככל שמתאים ורלוונטי, הפקת לקחים בנושא הנבדק. הנציב רשאי להמליץ לבעלי התפקידים הרלוונטיים בלשכה המלצות שנלמדו, במסגרת הפקת הלקחים.
- הטיפול בתלונה אנונימית, ככל שיבוצע, יסתיים מבלי מתן תשובה למתלונן. תלונה אנונימית שהתקבלה, שאין בה קצה חוט לבדיקה, תיסגר אף ללא בדיקה מלאה.

תלונות שאין לטפל בהן

בתלונות המפורטות להלן, לא יתקיים בירור או יופסק הבירור, אלא אם נמצאה סיבה אשר מצדיקה זאת:

- תלונה על פעולה שיפוטית או מעין שיפוטית, או בעניין הנמצא בחקירת המשטרה.
- תלונה בעניין שהינו תלוי ועומד בבית משפט, או בבית דין, או שבית משפט או בית דין הכריע בו לגופו.
- תלונה שבעניינה הוגשה תלונה למשרד מבקר המדינה / נציבות תלונות הציבור.
- תלונה שהוגשה לאחר שעברה יותר משנה מיום המעשה שעליו היא נסבה או מהיום שהמעשה נודע למתלונן.
- תלונות בעניינים הנמצאים בהתדיינות בין נציגות העובדים לבין ההנהלה.
- תלונות קנטרניות כגון: תלונות החוזרות על עצמן לאחר שכבר נבדקו וכדו'. (במקרים אלו, יודיע הנציב (או עובד מטעמו) למתלונן בכתב שלא יטפל בתלונה ויצוין, לפי שיקול דעתו, את הנימוקים לכך.

קריטריונים לסיווג תלונה כמוצדקת

תלונה תיחשב למוצדקת* בהתקיים אחד מאלה:

- מעשה או מחדל הפוגע במתלונן והוא בניגוד למינהל תקין או לדין.
- מעשה או מחדל שהוא בניגוד לנהלי הלשכה או בניגוד לאמנת שירות שבין הלשכה לציבור הרחב.
- מעשה או מחדל הפוגע במתלונן ויש בו משום נוקשות יתירה או אי צדק בולט.

*** כאמור, הקריטריונים האלה מתאימים בעיקר לתלונות העובדים, ואלו כמעט ואינן מוגשות בלשכה. היות ומרבית התלונות מוגשות בנושאי אתיקה, הנציב מתייחס רק לנושאים פרוצדורליים, שמרביתם אינו ניתן לבחינת הצדקה, ולכן יש להתאים את הקריטריונים, כאמור לעיל.**

4.3 תיעוד

תיעוד הפניות והתלונות בוצע מ-1.1.2020 באופן ידני ע"י נציב הפניות. עם קבלת מזכירה בחלקיות משרה במהלך 2021, הוחל בביצוע התיעוד באמצעות מערכת מגייק ייעודית, שבה נרשמו התלונות באופן רטרואקטיבי – במקביל לשוטף.

עם ריכוז הרישום הרטרואקטיבי, ביחד עם השוטף, נמצאו אי התאמות רבות במבנה התוכנה

וביכולתה לתת מענה למעקב הדרוש על קבלה, טיפול, מענה וסגירת התלונות. שיפורים ותיקונים מבוצעים כיום וטרם ניתן היה להשתמש בהם לצורך הניתוח הסטטיסטי של הדוח הזה. אלה נעשו באמצעות גליונות אקסל, שהתבססו על קבצים שהועברו ממערכת המגייק.

5. דוח 2009-2015 והמלצות קודמות

בהיעדר ביקורת פנימית בלשכה מאז 2013, נציבות פניות הציבור פעלה בלשכה בהתנדבות ובהיקף חלקי עד לשנת 2015 ומאז לא הייתה קיימת. נציבת פניות הציבור דאז, עו"ד ברוריה לקנר, הוציאה דוח ל-7 שנים 2009-2015 על פניות הציבור, שטיפלה בהן.⁸

עיקרי המלצותיה וממצאי המעקב הנוכחי היו:

5.1 ידוע המתלונן בדבר מועדי הדיון בקובלנה שהוגשה בעקבות תלונתו

כיום, לאחר חקיקת כללי לשכת עורכי הדין (סדרי הדין בבתי הדין המשמעתיים), תשע"ה-2015, אם החליטה ועדת האתיקה על הגשת קובלנה, עליה להודיע על כך למתלונן וכן להודיעו על זכותו להיות נוכח בדיון או על הוראה אחרת שהורה בית הדין לפי סעיף 65א לחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961.

עם זאת, לא הוסדרה במפורש זכותו של המתלונן לקבל הודעה מסודרת בדבר מועדי הדיונים בקובלנה שהוגשה בעקבות תלונתו. הנציבה הייתה סבורה, כי יש מקום שוועדות האתיקה תקבלנה על עצמן להודיע למתלונן דבר מועדי הדיון בקובלנה, לרבות דבר שינוי ודחיית מועדים כאמור, על מנת לאפשר למתלונן לעקוב כראוי אחר ההליכים, ולממש את זכותו הקבועה בסעיף 10 לכללים החדשים.

מריבוי הפניות לבירור סטטוס הטיפול בתלונות עולה כי אין הקפדה מספקת, אם בכלל לגבי עדכון המתלוננים בדבר מועדי הדיונים שנקבעו.

מעקב: מבירור הנושא עלה, כי סעיף 10 לכללי סדרי הדין קובע עדכון למתלונן בדבר הגשת קובלנה. ככל והוא מבקש הוא מתעדכן גם במועדי הדיון. סביר להניח שגם יהיה עד ולכן לקבילה יש אינטרס.

5.2 פתיחת דואר אלקטרוני בלשכת עורכי הדין לצורך פניות הציבור

תלונות הציבור נשלחות לנציבת תלונות הציבור באמצעות הדואר ללשכת עורכי הדין, ששולחת, שוב באמצעות הדואר, למשרדה של נציבת תלונות הציבור. כמו כן, הקשר בין נציבת תלונות הציבור לוועדות האתיקה השונות מתנהל גם הוא באמצעות הדואר. שיטה זו מסורבלת וגוזלת זמן וכסף רב. על כן, המלצת נציבת תלונות הציבור היא, לפתוח תא דואר אלקטרוני בלשכת עורכי הדין, המאפשר פנייה מהירה יותר של הפונים לנציבת תלונות הציבור. כמו כן, לפתוח תא דואר אלקטרוני נפרד לכל ועדת אתיקה, כך שהתקשורת בין מוסד נציבות תלונות הציבור לוועדות האתיקה תתנהל ברובה באמצעות הדואר האלקטרוני.

מעקב: כתובת ישירה לנציב הפניות קיימת ומגיעה ישירות.

5.3 טופס פנייה לנציבה

מתלוננים רבים אינם יודעים כיצד יש לפנות לנציבה, ואילו פרטים יש לציין. הנציבה מצאה, כי בחלק ניכר מן התלונות המתקבלות אצלה לא קיים פירוט מספק של מהות התלונה, הגורם שנגדו מתלוננים והסעד המבוקש. לפיכך, מציעה הנציבה כי בדומה לתלונות לוועדות האתיקה, המוגשות על גבי טופס מובנה, תוגשנה גם הפניות לנציבות על גבי טופס מובנה, מה שייעל את הטיפול בהן.

מעקב: בניית טופס פנייה מובנה מתוכנן באתר החדש של הלשכה.

⁸ דו"ח מסכם לשנים 2009-2015 מאת עו"ד ברוריה לקנר 2015.

5.4 החמרת המדיניות והענישה על אי הגשת תגובה סטטוטורית של הנילון במועד

פניות רבות לנציבת תלונות הציבור נוגעות למשך הזמן הממושך שאורך הטיפול בתלונה, ואכן לדעתה של נציבת תלונות הציבור דאז, לעיתים קרובות משך הטיפול הוא ארוך מן הצפוי והרצוי. פעמים רבות מתארך הטיפול בתלונה עקב איחורים של נילון בהגשת תגובתו לתלונה ו/או בקשות חוזרות ונשנות לדחייה, כמו כן, למרבה הצער, אי הגשת תגובה לתלונה שמוגשת כנגד עורך הדין לוועדת האתיקה, הינה תופעה שכיחה למדי. חלק מעורכי הדין אינם מודעים כלל לכך שאי הגשת תגובה לתלונה הינה עבירה משמעתית עצמאית העומדת בפני עצמה. על כן, ממליצה נציבת תלונות הציבור, להקשיח את מדיניותן של וועדות האתיקה בכל הנוגע לקבלת בקשות לדחיית מועד הגשת תגובת הנילון, להחמיר המדיניות בנוגע לאיחור בהגשת התגובה הסטטוטורית ולהחמיר הענישה על אי הגשת תגובה לתלונה כלל.

מעקב: נמסר כי כל בקשת אורכה או איחור בהגשת תגובה נבחנים בהתאם למקרה הספציפי. עם זאת, גם לדעת הח"מ, יש להקפיד יותר על לוחות הזמנים למענה, והנוהל החדש מבקש לתת לכך מענה. הביקורת תמשיך לעקוב אחר יישום הנושא.

5.5 הסדרת תפקיד הנציבות

כאמור, מונתה נציבת תלונות הציבור ע"י הוועד המרכזי, אולם תפקידה אינו מוסדר בחקיקה ראשית, חקיקת משנה או אפילו בנהלים פנימיים. מן הראוי להסדיר את תפקידו וסמכויותיו של נציב תלונות הציבור על הלשכה, לרבות הוראות בדבר אופן הטיפול בתלונות בנציבות, סוגי המענה שיש ליתן לפונים, חובת הגורמים הרלבנטיים בלשכה להשיב לנציבות ולמסור לה מידע, פרקי הזמן שבתוכם יש להשיב לפניות הנציבות וכן מועד ואופן פרסום ממצאי הנציבות.

מעקב: תפקיד הנציבות הוסדר בסעיף 19 ו(י) – כחלק מתפקיד המבקר. יחד עם זאת, לדעת הח"מ, ההגדרות אינן מספיקות, ויש להגדיר באופן מפורט יותר את סמכויות הנציב בנושאי האתיקה.

ממצאים

6. כללי – סוגי הפניות והיקפן

בהתאם לחוק הלשכה, במסגרת תפקידו, המבקר מכהן גם כנציב פניות הציבור של הלשכה.⁹ במסגרת זו, מראשית 2020 (תחילת כהונת הח"מ) ועד למועד כתיבת הדברים נפתחו **389** תיקי מתלוננים (לחלקם מספר פניות), מהם נסגרו עד סוף השנה כ-**97%**. מרבית התלונות (**כ-58%**) התקבלו **בתחום האתיקה** (שבה אין לנציבות התלונות סמכות מעבר לבירורים פרוצדורליים) – ושורה של נושאים נוספים בהיקף פרטני מצומצם בהיקף כולל של כ-**42%**.

עיקר התלונות המגיעות לטיפול מופנות נגד עורכי דין, שנשכרו ע"י אזרחים לצורך קבלת שירות, ואשר לדעת המתלוננים, פגעו בדרישות האתיקה המחייבות את עורכי הדין, וגרמו למתלוננים נזק, לכאורה. הטיפול במערך התלונות כרוך בהתייחסות **לכ-130** תלונות בשנה. ההיערכות המתאימה של כוח אדם ואמצעים, עדיין נמצאים כיום בבדיקה לצורך מענה ראוי לדרישות החוק בנושא.

להלן התפלגות התלונות לפי שנים¹⁰, נכון ליום 12.9.22:¹¹

שנה	סה"כ תיקי תלונה	סגורים	פתוחים	% פתוחים
2020	91	91		
2021	132	132		
2022	166	152	12	8%
סה"כ	389	375	12	3%

קבוצות	סוג התלונה	סה"כ סוג פניה	התפלגות	משקל קבוצה
אתיקה	הפנית תלונה לועדת האתיקה	113	29%	58%
	סטטוס טיפול בתלונה, תלונה על ועדת האתיקה	79	20%	
	שאלתא	35	9%	
נושאים אחרים	בקשה לפעולה משפטית (שלא בסמכות)	23	6%	42%
	בקשה לבדיקת נושא	22	6%	
	שכר מצווה	20	5%	
	עובדי לשכה	19	5%	
	בחינות לשכה	14	4%	
	התמחות	13	3%	
	דמי חבר	12	3%	
	חופש מידע/ברור מידע	11	3%	
	מינוי בורר	9	2%	
	אתר הלשכה	9	2%	
	ללא נושא	6	2%	
	שכר טרחה	2	1%	
	תלונות פנימיות של עובדי הלשכה	2	1%	
		389	100%	100%

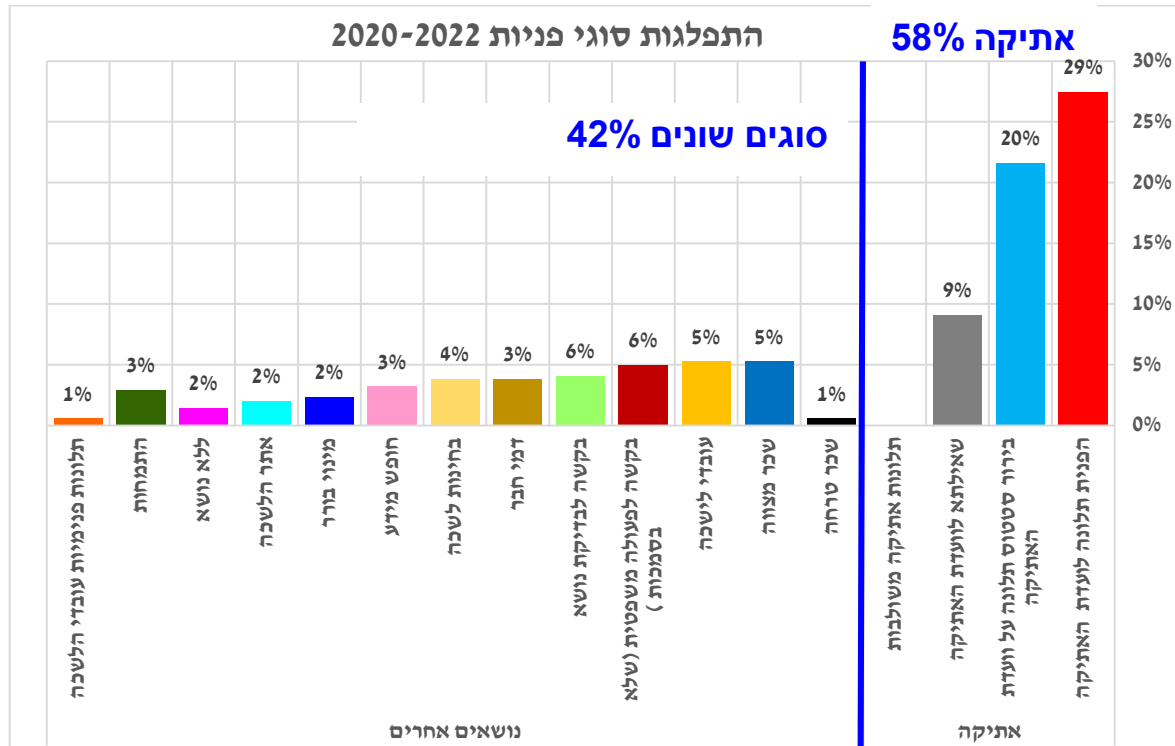
⁹ חוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961, תיקון התשע"ו, קובץ תקנות הלשכה, עמ' 14-15, 2019, שם סי"ק (י).

¹⁰ נכון ליום 31.12.2022

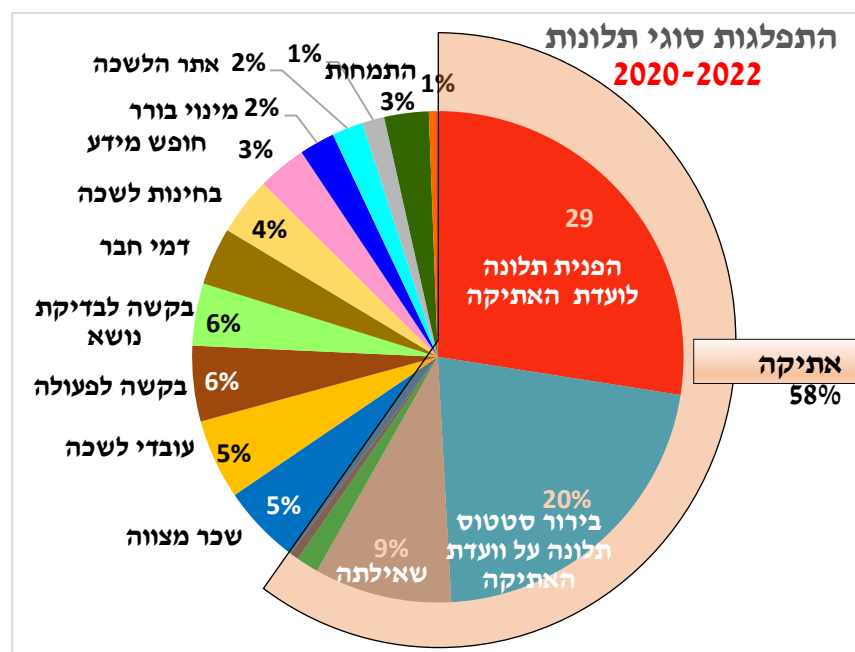
¹¹ מבוסס על נתוני הפניות שהתקבלו במשרד המבקר עבור נציב הפניות בתקופה 1.1.2020-31.12.2022

בטבלה לעיל בולט חלקה של **האתיקה** בתיקי הפונים – בין בהפניית הפונים לוועדה, הן בבירור סטטוס והן בשאלות אתיקה מסוגים שונים (שלא הנציב עונה עליהן). בהתאם לכך, נוטלת **האתיקה 58%** מהפניות ב-4 נושאים, לעומת **42% ב-13 הנושאים האחרים**. כאמור, העובדה שאין לנציב הפניות בלשכה סמכויות ממשיות של בירור ובדיקה בתחומים סטטוטוריים - ובעיקר אתיקה – מצמצמת את תפקידו לעניינים פרוצדורליים.

להלן המחשת ההתפלגות של התלונות בשנים 2020-2022 בין סוגי האתיקה לסוגים האחרים.

להלן המחשה גרפית של משקל הפניות בדיאגרמת עיגול.

7. סמכויות הנציב

7.1 סמכויות עפ"י החוק

(מבוסס על חוק נציבות תלונות הציבור על מייצגי המדינה בערכאות, תשע"ו- 2016)

בהתאם לחוק זה, סמכויותיו של הנציב אמורות להיות, בין השאר, כדלקמן:

א. לדרוש ולקבל כל חומר, מסמך ומידע המצויים בלשכה, ביחידותיה ובמחוזות השונים, ולהיות בעל גישה לכל מקום ולכל מאגר נתונים ומידע, רגיל או ממוחשב, המצויים בלשכה, זולת אם המידע או המסמכים המבוקשים חוסים על פי דין תחת חיסיון או סודיות מפני גילוי כאמור.

ב. לקבל מכל אדם או גוף, בתוך תקופה שיקבע ובאופן שיקבע, כל ידיעה או מסמך העשויים לדעתו לסייע בבירור התלונה, לרבות דברים שנמסרו במסגרת הליך בבית משפט הדן בדלתיים סגורות לפי סעיף 68(ב) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, והכול למעט ידיעה או מסמך שהיועץ המשפטי לממשלה סבור כי העברתם לנציב עלולה לפגוע פגיעה ניכרת באינטרסים ציבוריים חיוניים¹²;

(סעיף זה מנוגד, לכאורה, למקובל בלשכה והוא לקוח מ- "חוק נציבות תלונות הציבור על מייצגי המדינה בערכאות, תשע"ו- 2016").

ג. להיפגש עם בעלי תפקידים הנוגעים לעניין ועם המתלונן עצמו. כמו כן, רשאי הנציב להיעזר במהלך הבירור בשירותי מומחים בתוך ומחוץ ללשכה (בכפוף למגבלות התקציב ולנהלי הלשכה בנוגע להתקשרויות עם ספקים ויועצים).

ראה דוגמאות מחוקי גופים שונים בנספח 6 לדוח.

7.2 סמכויות בפועל

א. כאמור, חוק לשכת עורכי הדין הגדיר את תפקיד נציב פניות הציבור במסגרת תפקידו כמבקר הלשכה. למרות זאת, החוק לא קבע כי יש לנציב סמכויות כלשהן. לדעת היועצת המשפטית של הלשכה, המשמעות היא¹³ כי כל הוספה של סמכות לתפקיד זה מחייבת תיקון חוק לשכת עורכי הדין. הביקורת סבורה כי כתוצאה מכך, עבודתו של נציב פניות הציבור בלשכה סובלת מחוסר סמכות מובנה וקושי להגשים את תכליתו בתחומים הסטוטוריים, שמהווים את מרבית הפניות.

ב. במסגרת זו, כיוון שמרבית הפניות הן בנושאי אתיקה, מרבית עבודתו של הנציב בלשכה הינה טכנית, ללא סמכות מעשית לבדוק דברים בעצמו ולעומקם. כיוון שחלק ניכר מהטיפול בפניות הינו למעשה הפנייה לגורמים אחרים בלשכה לצורך קבלת מידע או טיפול ללא סמכויות בדיקה מקצועית, אמינות התשובות ונכונותן תלויה במהימנות תשובות הנילוים, ללא ביקורת אובייקטיבית. הדבר תלוי בעיקר בפעילותן של ועדות האתיקה ועובדי הפרקליטות המחוזית והארצית.

ג. גם השאלה לגבי עצם צדקת התלונה המובאת לפתחו של הנציב, יכולה להיות רלוונטית מבחינה פרוצדורלית, בלבד: נראה, כי בנושאים אלה - התמשכות טיפול של שנים מעבר לל"ז ולסביר - צודקים מרבית המתלוננים, אך אין לכך משמעות מעשית - כיוון שהגורם לכך הוא מבני, ארגוני ומשפטי.

ד. עקב אי הבהירות בעניין הסמכות, ומעבר לקבלת מידע, נתקלת עבודת הנציבות (גם בכובע המבקר) בקושי לבצע בדיקה עניינית. בעוד נציבות כאלה בגופים אחרים

¹² חוק נציבות תלונות הציבור על מייצגי המדינה בערכאות, תשע"ו- 2016

¹³ עפ"י מכתבה של היועצת המשפטית של הלשכה מיום 14.3.23.

מוסמכות לטפל ולבדוק תלויות בתחום עיסוקו של הארגון שבו הן פועלות – חלק ניכר מהפניות בלשכה, מוגבלות בפני הנציב מטענות משפטיות של חיסיון ועצמאות.

ה. במצב זה נחשף הנציב ועימו הלשכה ועובדיה לסיכונים מיותרים, עקב החשש להתבססות על מענה שגוי של גורמים שונים, ולמרבית הצער, כבר היו דברים מעולם.

ו. לדעת הביקורת, יש מקום לבחינה משפטית בנוהל של הגדרות תפקידו של הנציב בלשכה, בדומה למבקר הלשכה, ואת הכלים והסמכויות שיש לתת בידו לצורך מילוי תפקידו.

ז. יש לבחון את הכלים והסמכויות שיאפשרו לתת בידי הלשכה בקרה ופיקוח על הגופים הסטטוטוריים.

ח. בעקבות דוח מבקר המדינה מחודש מאי 2020, מונה ע"י המועצה צוות לבדיקה ורוויזיה במערך האתיקה ובימים אלה פורסם נוהל, שהתבסס על עבודתו. הביקורת הגישה הערות ותיקונים, שטרם קיבלו התייחסות.

ט. זאת ועוד, השאלה לגבי עצם **צדקת התלויה** המובאת לפתחו של הנציב, יכולה להיות רלוונטית מבחינה פרוצדורלית, בלבד: בנושאי אתיקה (58%), כאמור, אין לנציב סמכות בדיקה או שיקול דעת; נראה, כי בנושאי פרוצדורה והתמשכות טיפול של שנים מעבר לל"ז ולסביר, צודקים מרבית המתלוננים, אך אין לכך משמעות מעשית – כיוון שהגורם לבעיה זו הוא מבני, ארגוני ומשפטי.

7.3 סיכונים וחוסר סמכות מובנה

א. בפועל כאמור, בהיעדר סמכות לדרוש ולקבל כל מסמך, כאמור, ובניגוד לסמכויותיו בכובעו כמבקר, נאלץ הנציב להתבסס בתשובותיו גם על דברים, שאינם מבוססים על מסמכים רשמיים, או תיעוד קיים. כתוצאה מכך, נוצרת חשיפה לטעויות במענה וסיכונים, שניתן היה למנוע.

ב. לפיכך, הביקורת סבורה כי עבודתו של נציב פניות הציבור בלשכה סובלת מחוסר סמכות מובנה וקושי להגשים את תכליתו בתחומים הסטטוטוריים, שמהווים את מרבית הפניות. לאור משקלן המכריע של הפניות בנושאים אלה, נתקלה עבודת הנציבות (גם בכובע המבקר) בקושי לבצע בדיקה עניינית – מעבר לקבלת מידע, עקב אי בהירות בעניין הסמכות. בפועל, בעוד נציבות כאלה בגופים אחרים מוסמכות לטפל ולבדוק תלויות בתחום עיסוקו של הארגון שבו הן פועלות – חלק ניכר מהפניות בלשכה, מוגבלות בפני הנציב בטענות משפטיות של חיסיון ועצמאות.

ג. עקב כך, שלא כמבקר, מעבר לבירורים פרוצדורליים וטכניים, נחסמת דרכו של הנציב לבירור ובדיקה מקצועית באופן ישיר. במקום זאת, עליו לסמוך על מהימנותם של העדות וההסברים של הנילונים עצמם, שהם **בעלי עניין**, ולהסתפק בעבודת דיוור ותיווך טכני של פרוצדורה.

ד. ואכן, אי **דיוקים וחוסר נכונות של תשובות כבר חשפו את הלשכה לסיכונים מיותרים**. כבר קרה, כי בהיעדר גישה למסמכי התלויה בוועדה, נאלץ הנציב להסתמך על מכתבו של יו"ר הוועדה, ולתת מידע, שבדיעבד התברר כשגוי. במקרים כאלה **נחשפים הנציב, הלשכה ועובדיה לסיכונים מיותרים**.

7.4 צוות רוויזיה ונוהל חדש

בעקבות דוח מבקר המדינה מחודש מאי 2020, מונה ע"י המועצה צוות לבדיקה ורוויזיה במערך האתיקה ובימים אלה פורסם נוהל, פרי עבודתו, שקיבל הערות הביקורת, אך טרם התקבל מענה.

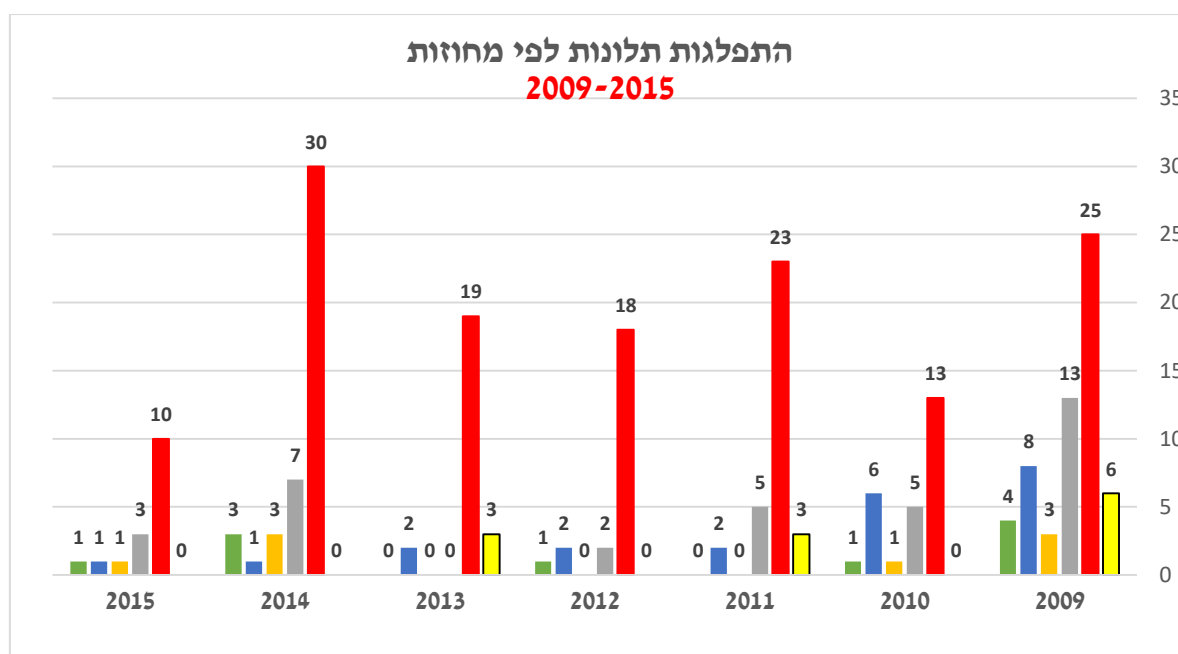
8. השוואה רב שנתית: 2009-2015 לעומת 2020-2022

הטבלה והדיאגרמה שלהלן מציגות השוואה בין התקופה ההיא לבין התקופה הנוכחית - 2020-2022. להלן השוואת ההתפלגות ביניהן לפי שנים ומחוזות¹⁴:

8.1 נתונים שנתיים לפי מחוזות 2009-2015

שנה	ירושלים	תל אביב	חיפה	צפון	דרום	לשכה	סה"כ
2009	6	25	13	3	8	4	59
2010	0	13	5	1	6	1	26
2011	3	23	5	0	2	0	33
2012	0	18	2	0	2	1	23
2013	3	19	0	0	2	0	24
2014	0	30	7	3	1	3	44
2015	0	10	3	1	1	1	16
סה"כ	12	138	35	8	22	10	225
לשנה	2	20	5	1	3	1	32

8.2 נתונים שנתיים 2009-2022 לפי מחוזות

דרום
צפון
ועד מרכזי/לשכה

תל אביב
חיפה
ירושלים

¹⁴ עפ"י דו"ח מסכם לשנים 2009-2015 מאת עו"ד ברוריה לקנר.

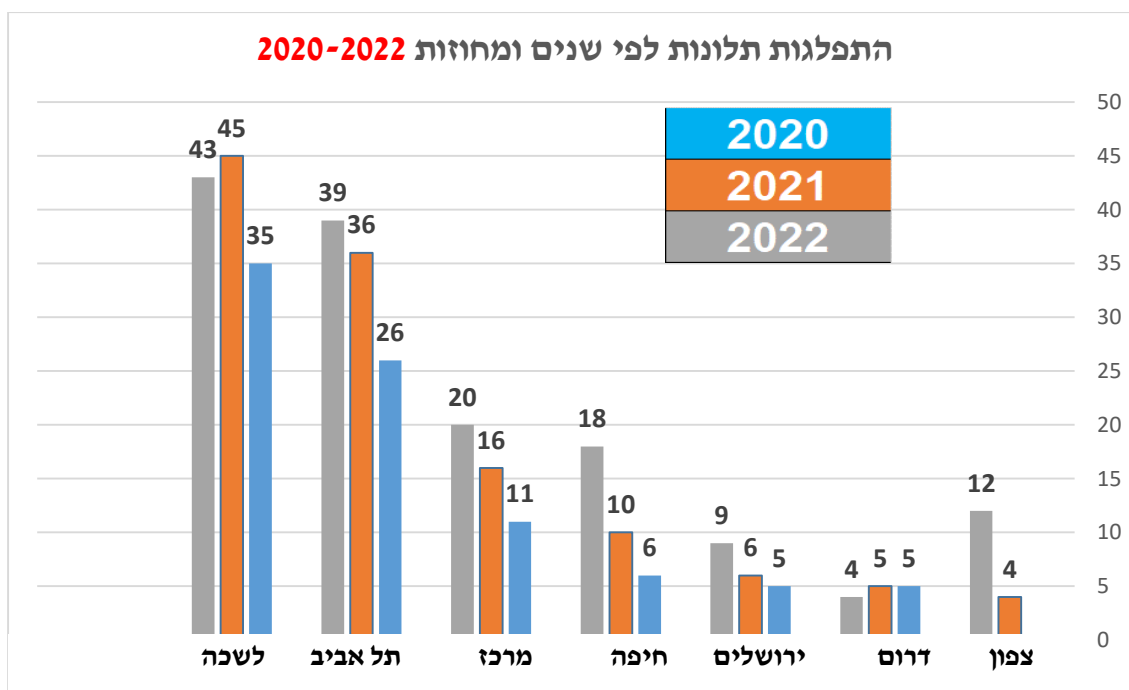
8.3 התפלגות תלונות לפי שנים 2009-2015

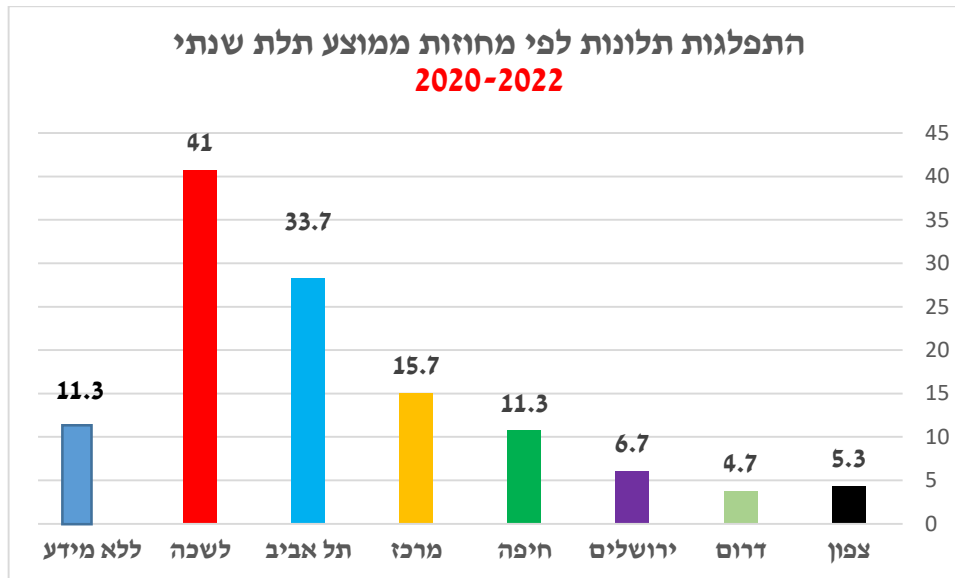

8.4 התפלגות תלונות לפי מחוזות ושנים 2020-2022

שנה	צפון	דרום	ירושלים	חיפה	מרכז	תל אביב	לשכה	ללא מידע	סה"כ
2020	0	5	5	6	11	26	35	3	91
2021	4	5	6	10	16	36	45	10	132
2022	12	4	9	18	20	39	43	21	166
סה"כ	16	14	20	34	47	101	123	34	389
לשנה	5.3	4.7	6.7	11.3	15.7	33.7	41	11.3	130

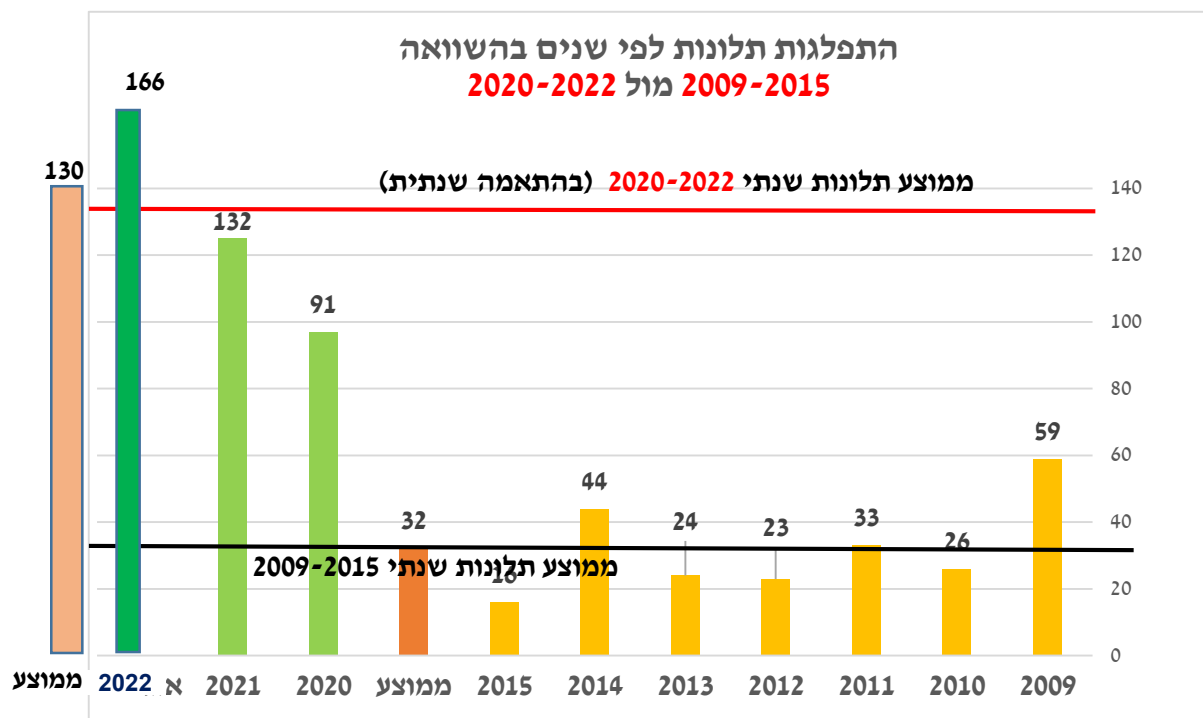
התפלגות תלונות לפי שנים ומחוזות 2020-2022

8.5 התפלגות תלונות לפי שנים בהשוואה 2009-2015 מול 2020-2022

הדיאגרמה שלהלן מראה את יחס התלונות בין שתי התקופות: עולה ממנה, כי ב-3 השנים האחרונות התקבלו בממוצע פי 4.3* יותר תלונות מאשר בכל תקופה הקודמת. באופן מוחלט התקבלו ב-3 השנים האחרונות פי 1.5 יותר תלונות מאשר ב-7 השנים בתקופה הקודמת.

9. התפלגות הפניות בין המחוזות והלשכה בשנים 2020-2022

9.1 התפלגות נומינלית באחוזים

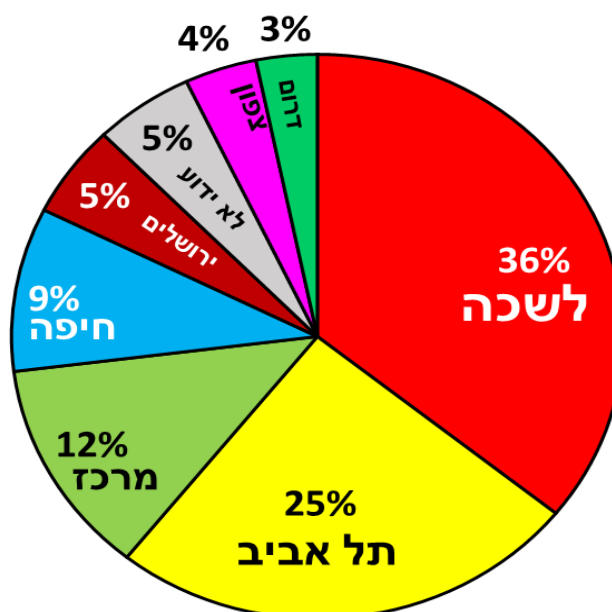
במשך התקופה המדווחת 2020-2022 התקבלו 389 פניות, שהתפלגו בין המחוזות והלשכה כמוצג בטבלה ובדיאגרמת העיגול, שלהלן. עולה מהן, כי שלושת היעדים העיקריים (הלשכה, מחוז תל אביב ומחוז מרכז) קיבלו את מרבית הפניות (70%).

להלן טבלת התפלגות סה"כ התלונות בין המחוזות בשנים 2020-2022

סה"כ פניות		מחוז / יעד
אחוזים	כמות	
32%	123	לשכה
26%	101	תל אביב
12%	47	מרכז
9%	34	חיפה
5%	20	ירושלים
9%	34	ללא מידע
4%	16	צפון
4%	14	דרום
100%	389	סה"כ

הדיאגרמה שלהלן ממחישה את חלקן המכריע של הלשכה ו-2 המחוזות הגדולים בכמות התלונות שהתקבלו.

התפלגות בין המחוזות

9.2 "נירמול" המספרים

בחישוב יחסי לפי היקף החברים ("נירמול"), סדר הדברים בין המחוזות משתנה ומתאים עצמו לגודל הגוף (בהתאם למספר החברים במחוז). החישוב מאפשר השוואה על בסיס שווה. להלן כמות התלונות בכל גוף **לכל 1,000 חברים** הניתנת להשוואה, כמוצג בטבלאות הבאות:

א. טבלת נרמול לפי מספר חברים 2020-2022

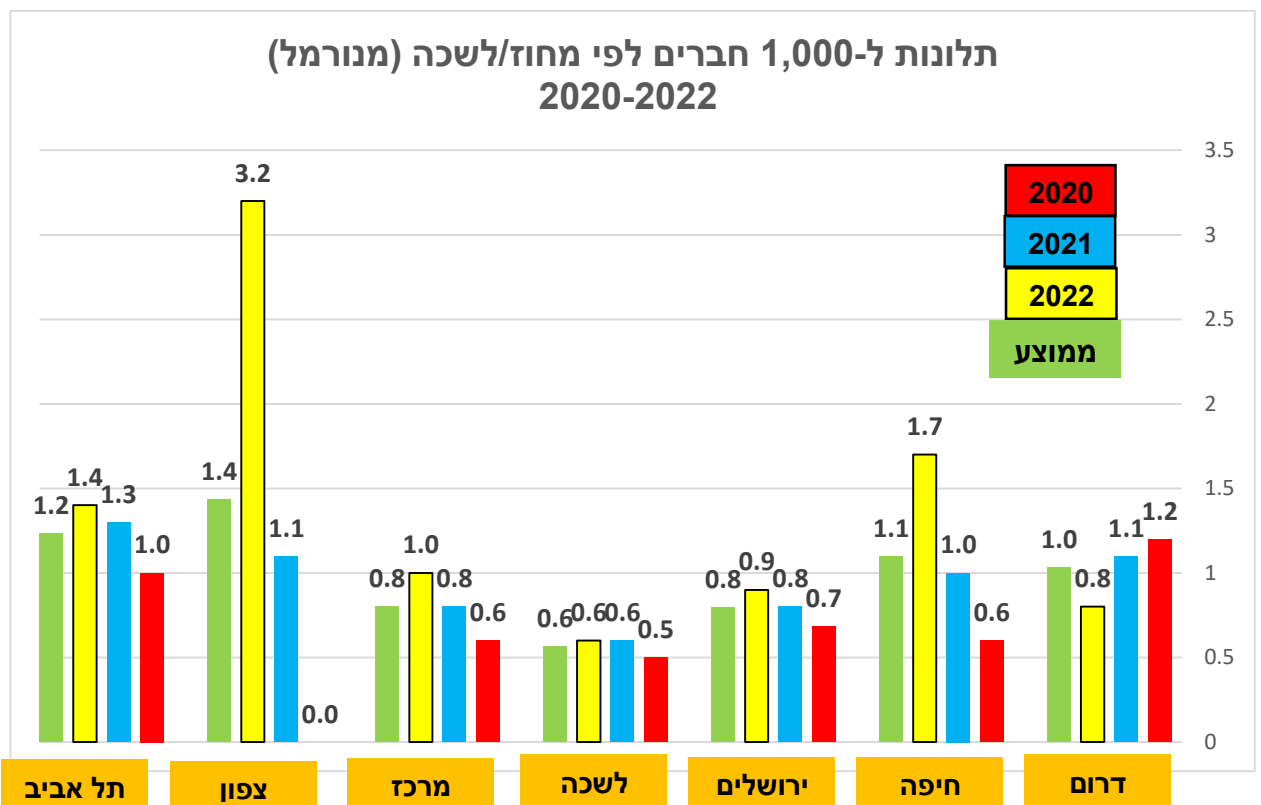
מוסד	שנה	סגורים	פתוחים	סה"כ פניות	חברים	פניות לאלף	גידול בחברים	גידול בפניות
לשכה	2020	35	0	35	69,808	0.5		
	2021	45	0	45	71,847	0.6	2.9%	28.6%
	2022	43	0	43	74,750	0.6	4.0%	-4.4%
	סה"כ	123	0	123	216,405	0.6	7.1%	22.9%
תל אביב	2020	26	0	26	26,987	1.0		
	2021	36	0	36	27,440	1.3	1.7%	38.5%
	2022	33	6	39	28,006	1.4	2.1%	8.3%
	סה"כ	95	6	101	82,433	1.2	3.8%	50%
מרכז	2020	11	0	11	18,407	0.6		
	2021	16	0	16	19,089	0.8	3.7%	45.5%
	2022	20	0	20	20,139	1.0	5.5%	25.0%
	סה"כ	47	0	47	57,635	0.8	9.4%	81.8%
ירושלים	2020	5	0	5	7,323	0.7		
	2021	6	0	6	7,563	0.8	3.3%	20.0%
	2022	8	1	9	9,897	0.9	30.9%	50.0%
	סה"כ	19	1	20	24,783	0.8	35.1%	80.0%
חיפה	2020	6	0	6	9,511	0.6		
	2021	10	0	10	9,837	1.0	3.4%	61.6%
	2022	16	2	18	10,291	1.7	4.6%	71.3%
	סה"כ	32	2	34	29,639	1.1	8.2%	200.0%
צפון	2020	0	0	0	3,361	0		
	2021	4	0	4	3,469	1.1	3.2%	-100.0%
	2022	11	1	12	3,664	3.2	5.6%	-0.5%
	סה"כ	15	1	16	10,494	1.5	9.0%	
דרום	2020	5	0	5	4,219	1.2		
	2021	5	0	5	4,449	1.1	5.5%	-4.5%
	2022	3	1	4	4,753	0.8	6.8%	-26.7%
	סה"כ	13	1	14	13,421	1.0	12.7%	-20.0%
ללא מחוז	2020	3	0	3				
	2021	10	0	10				
	2022	20	1	21				
	סה"כ	33	1	34				
סה"כ כללי		377	12	389				

סיכומים 2020-2022

מוסד	סגורים	פתוחים	סה"כ פתוחים סה"כ מ"כ	סה"כ פניות	סה"כ מחוז סה"כ מ"כ	סיכום חברים ב-3 שנים	פניות לאלף	גידול בחברים	גידול בפניות
לשכה	123	1	1%	123	32%	216,405	0.6	7.1%	33.3%
תל אביב	95	6	6%	101	26%	82,433	1.2	3.8%	50.0%
מרכז	47	0	0%	47	12%	57,635	0.8	9.4%	81.8%
ללא מחוז	33	1	3%	34	9%		1.0		
חיפה	32	2	6%	34	9%	29,639	1.1	8.2%	176.7%
ירושלים	19	1	5%	20	5%	24,783	0.8	35.1%	80.0%
צפון	15	1	6%	16	4%	10,494	1.5	9.0%	
דרום	13	1	7%	14	4%	13,421	1.0	12.7%	-30.0%
	376	13	3%	389	100%		1	12%	85%

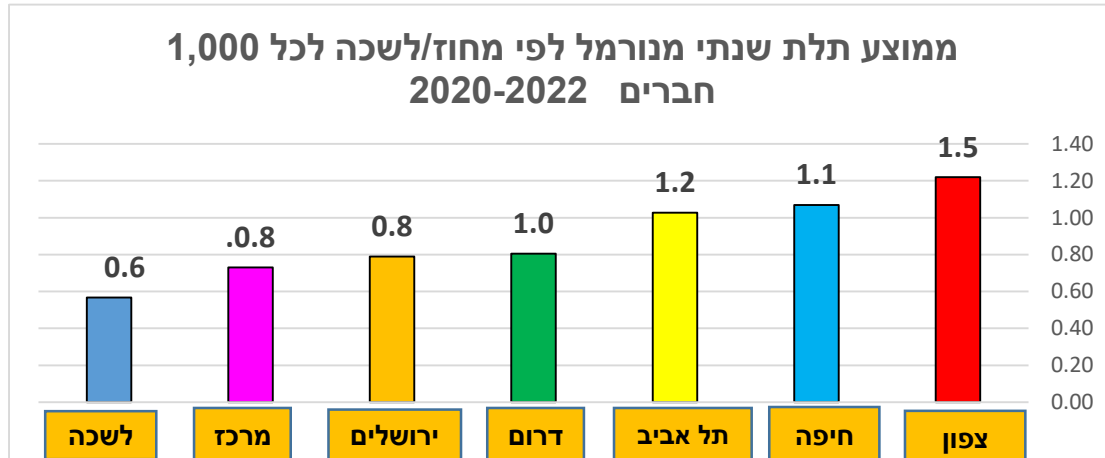
ב. התפלגות פניות לפי מחוזות 2020-2022

הדיאגרמה שלהלן, מבטאת לכל מחוז כמות תלונות לכל 1,000 חברים בכל שנה – בתוספת ממוצע. ניתן לראות בה את היחס בין התלונות בכל שנה, ואת היחס בכל שנה בין המחוזות השונים. כך, למשל, למרות מיעוט התלונות היחסי במחוז צפון, כמות החברים במחוז קטנה יותר באופן יחסי, ולכן בשנת 2021, למשל, התקבלו בו, יחסית, יותר תלונות מבמחוזות האחרים, ובסה"כ 3 השנים ממוצע התלונות למחוז צפון היה באופן יחסי הגבוה ביותר. באופן הפוך, דווקא הלשכה, שכמות התלונות שהתקבלו בה היתה הגדולה ביותר באופן מוחלט – עקב התייחסות למספר החברים הארצי, הנתונים "המנורמלים" הם הנמוכים ביותר. יש לזכור זאת בהתייחסות אל הנתונים.

9.3 ממוצע "מנורמל"

בדיאגרמה שלהלן, עפ"י הממוצע "המנורמל" התלת-שנתי של כל גוף לפי סדר גודלם, **הלשכה** עומדת בצד הנמוך ביותר, ומחוז **צפון** בצד הגבוה ביותר, למרות **שכמותית** הוא הנמוך ביותר. לעומתם, מחוז **תל אביב** נוטל את המקום השלישי אחרי מחוזות **צפון** ו**חיפה** הגבוהים ביותר.

10. התפלגות סוגי הפניה לפי מחוז

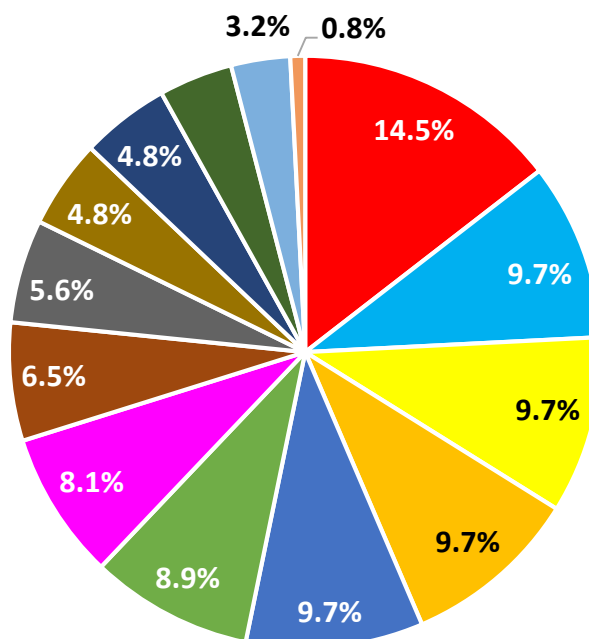
להלן התפלגות סוגי הפניה שהתקבלו במחוזות השונים ובלשכה **בשנים 2020-2022**

10.1 לשכה

א. התפלגות סוגי התלונות שהתקבלו ב**לשכה** (ישירות):

התפלגות	ריכוז סוגי התלונה	
	סה"כ סוג פניה	סוג התלונה
14.5%	18	עובדי לשכה
9.7%	12	דמי חבר
9.7%	12	בחינות לשכה + התמחות
9.7%	12	שאלתא
9.7%	12	בקשה לבדיקת נושא
8.9%	11	בקשה לפעולה משפטית (שלא בסמכות)
8.1%	10	שכר מצווה
6.5%	8	התמחות
5.6%	7	אתר הלשכה
4.8%	6	הפנית תלונה לועדת האתיקה + שכר מצווה
4.8%	6	חופש מידע/ברור מידע
4.0%	5	מינוי בורר
3.2%	4	סטטוס, טיפול, ערעור, תלונה על ועדת האתיקה
0.8%	1	תלונות פנימיות של עובדי הלשכה
100%	124	סה"כ

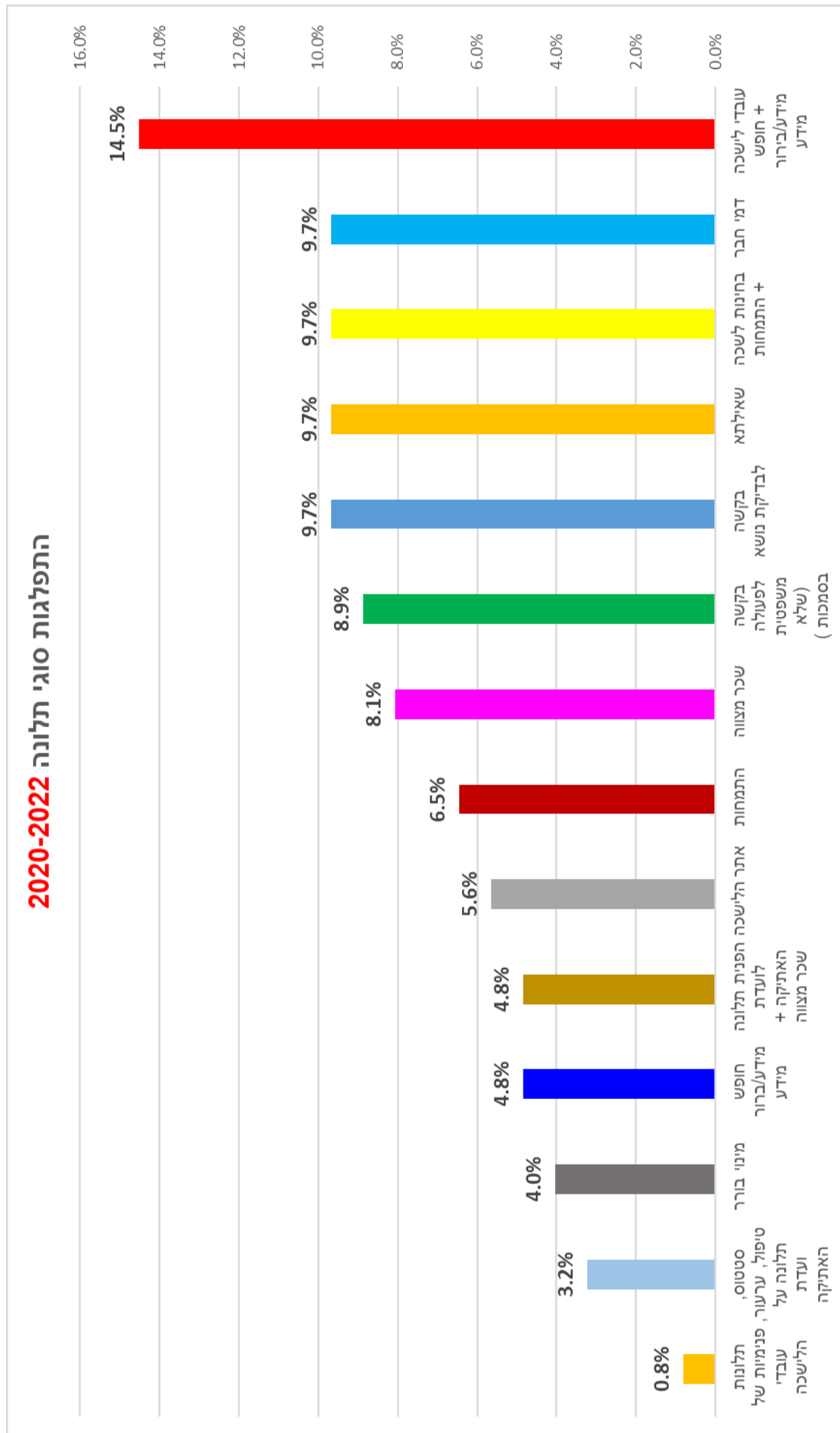
התפלגות סוגי תלונה לשכה 2020-2022

מקרא

עובדי לשכה
דמי חבר
בחינות לשכה + התמחות
שאלתא
בקשה לבדיקת נושא
בקשה לפעולה משפטית (שלא בסמכות)
שכר מצווה
התמחות
אתר הלשכה
הפנית תלונה לועדת האתיקה
חופש מידע/ברור מידע
מינוי בורר
סטטוס, טיפול, ערעור, תלונה על ועדת האתיקה
תלונות פנימיות של עובדי הלשכה

ב. התפלגות סוגי התלונות בדיאגרמת עמודות 2020-2022 :

ג. לשכה – תיקים פתוחים

במועד הדוח, לא היו תיקים פתוחים בלשכה.

שנה	סגורים	פתוחים	סה"כ
2020	35	0	35
2021	45	0	45
2022	43	0	43
סה"כ	123	0	123

10.2 מחוז תל אביב

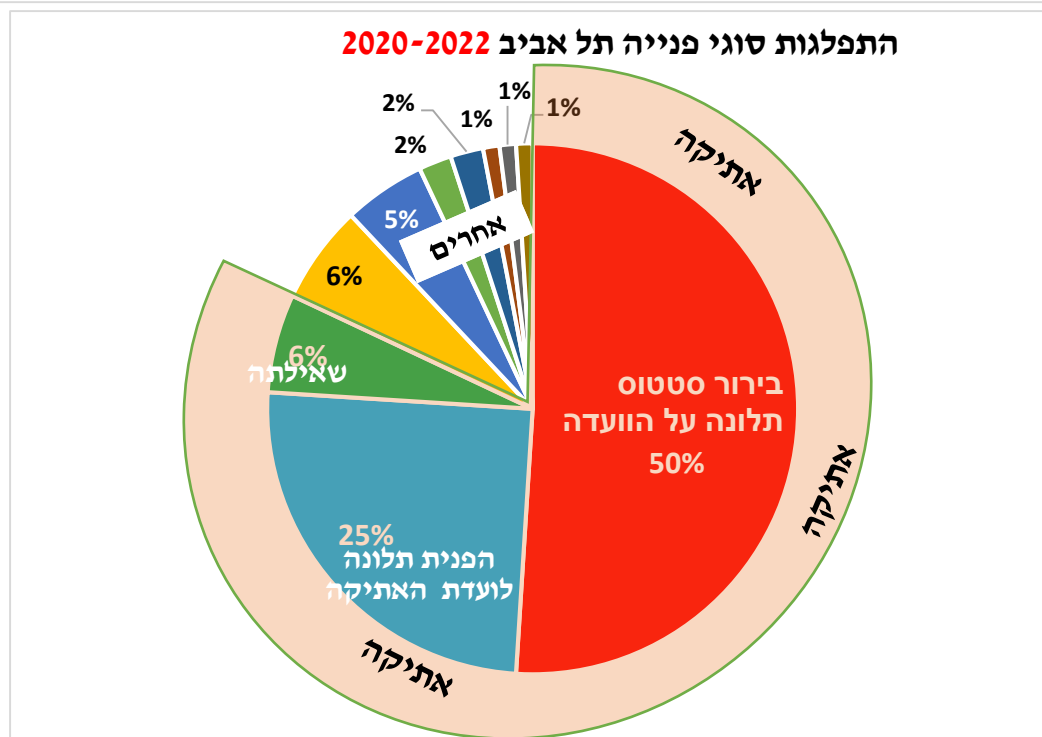
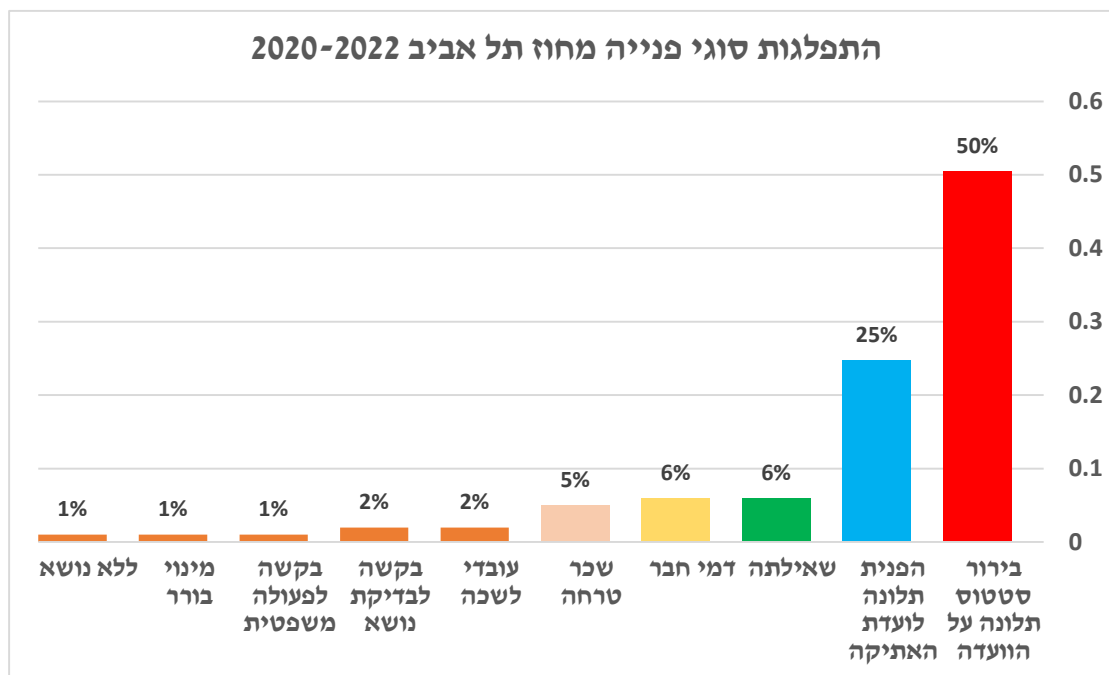
א. התפלגות לפי סוגי פנייה

- להלן התפלגות סוגי הפניות שהתקבלו לגבי מחוז תל אביב.
- עובדה בולטת בכל הארגון (בעיקר במחוזות) היא משקלם המכריע של נושאי אתיקה, שהיוו בתקופת הדוח **81%** מכלל הפניות, כאשר בתל אביב היתה ההתפלגות כדלקמן:
- **בירור סטטוס** – **50%**, המבטא את ריבוי הפניות לבירור עקב השתהות הטיפול של ועדת האתיקה בתלונות שהתקבלו לגבי המחוז.
 - **הפניית תלונה לוועדת האתיקה** – **25%**, המתייחסת לתלונות אתיקה שהגיעו לנציב הפניות והופנו לוועדת האתיקה במחוז.
 - **שאלות** – **6%**, פניות שהופנו לוועדת האתיקה לבירור שאלות משפטיות.
 - **שאר הפניות - נושאים אחרים** **14%**.

ב. להלן פירוט ההתפלגות:

סוגי פניה	כמות	%
בירור סטטוס תלונה על הוועדה	51	50%
הפניית תלונה לוועדת האתיקה	25	25%
שאלות	6	6%
דמי חבר	6	6%
שכר טרחה	5	5%
עובדי לשכה	2	2%
בקשה לבדיקת נושא	2	2%
בקשה לפעולה משפטית	1	1%
מינוי בורר	1	1%
ללא נושא	1	1%
תלונה פנימית על עובד הלשכה	1	1%
סה"כ	101	100%

ג. מחוז תל אביב - התפלגות לפי סוגי פנייה

ד. מחוז תל אביב – תיקים פתוחים וסגורים
במועד הדוח, היו 6% תיקים פתוחים לגבי מחוז תל אביב.

פתוחים	6	6%
סגורים	95	94%
סה"כ	101	100%

10.3 מחוז מרכז

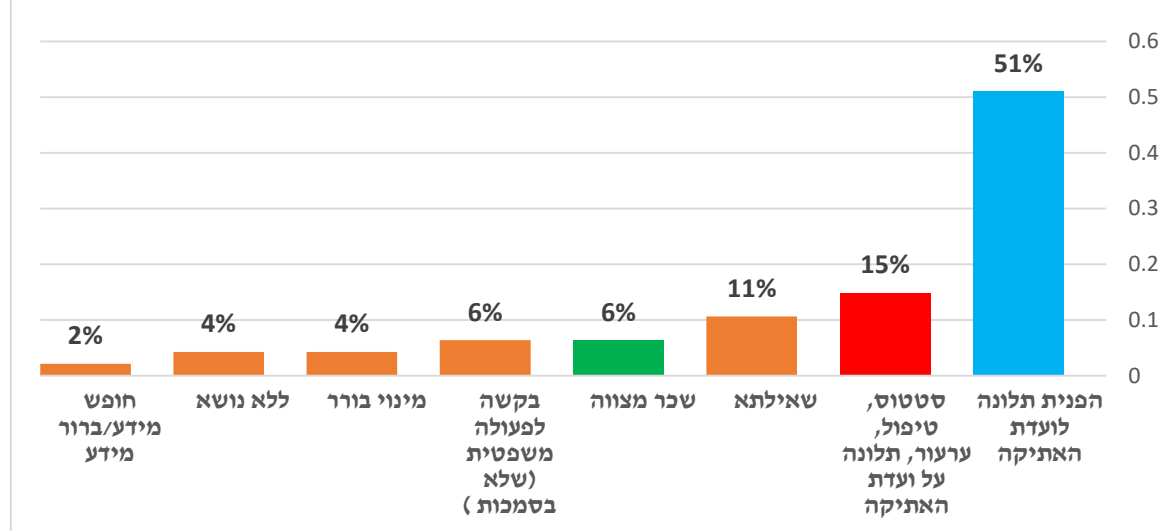
א. מחוז מרכז – התפלגות לפי סוגי פניה

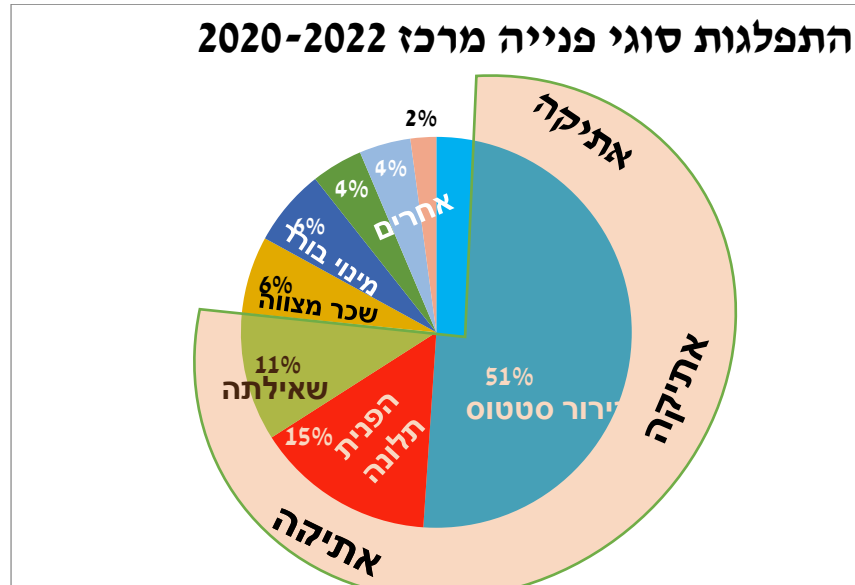
בסה"כ התקבלו **47** פניות לגבי מחוז מרכז בתקופת הדוח. כאמור, עיקר הפניות במחוז מתייחס לענייני **אתיקה**, שמגיע בסה"כ ל-**77%** מכלל הפניות בתקופה הנבדקת. שאר הפניות – בין **2%-6%** – מתייחסות לעניינים שונים.

להלן טבלת התפלגות בסדר יורד של השכיחות:

התפלגות	כמות	סוגי פניה	
51%	24		הפנית תלונה לועדת האתיקה
15%	7		סטטוס, טיפול, ערעור, תלונה על ועדת האתיקה
11%	5		שאלתא
6%	3		שכר מצווה
6%	3		בקשה לפעולה משפטית (שלא בסמכות)
4%	2		מינוי בורר
4%	2		ללא נושא
2%	1		חופש מידע/ברור מידע
100%	47	סה"כ	

התפלגות סוגי פנייה מחוז מרכז 2020-2022

ב. מחוז מרכז – פתוחים וסגורים

סגורים	פתוחים	סה"כ	התפלגות
47	0	47	100%

10.4 מחוז ירושלים

א. מחוז ירושלים – פתוחים וסגורים

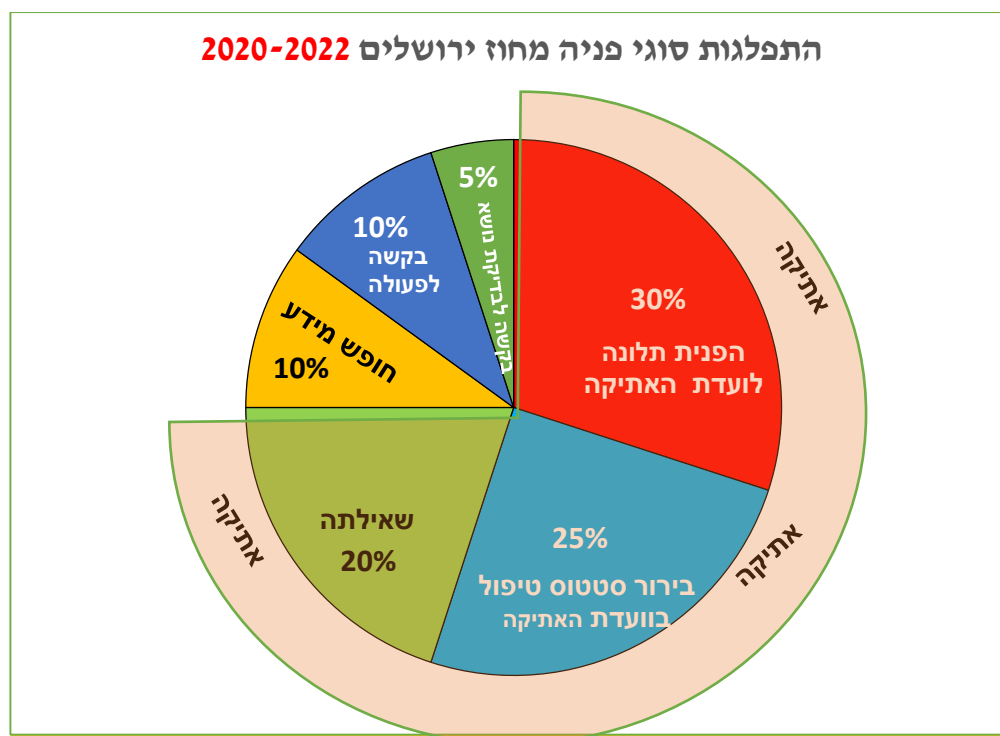
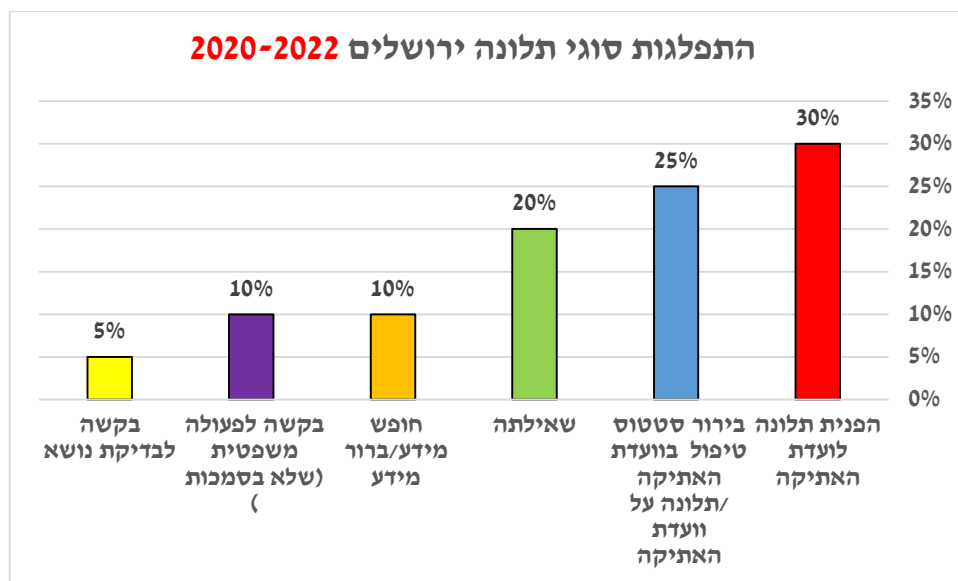
סגורים	פתוחים	סה"כ
19	1	20
95%	5%	100%

ב. מחוז ירושלים – התפלגות לפי סוגי פניה

שכיחות הפניות במחוז ירושלים הראתה גם היא, כי במשך התקופה הנבדקת, **75% הן בנושא אתיקה**. המשמעות היא במרבית הפניות המתקבלות תפקידו של נציב הפניות (במערכת בכלל) הוא בעיקר **פרוצדורלי** - בהעברה, הפניה ודיווח סטטוס – ללא תפקיד בירור או בדיקה מהותיים.

כן בולטת העובדה, כי במרבית הנושאים האחרים לא התקבלו תלונות בכלל: התמחות, שכר מצווה, מינוי בורר, בקשה לפעולה משפטית (שלא בסמכות), תלונה פנימית על עובד הלשכה, דמי חבר, שכר טרחה.

סוגי פניה	כמות	%
הפנית תלונה לועדת האתיקה	6	30%
בירור סטטוס טיפול בוועדת האתיקה/תלונה על וועדת האתיקה	5	25%
שאלתה	4	20%
בקשה לבדיקת נושא	2	10%
חופש מידע/ברור מידע	2	10%
בקשה לפעולה משפטית (שלא בסמכות)	1	5%
סה"כ	20	100%

10.5 מחוז חיפה

א. מחוז חיפה – סגורים פתוחים

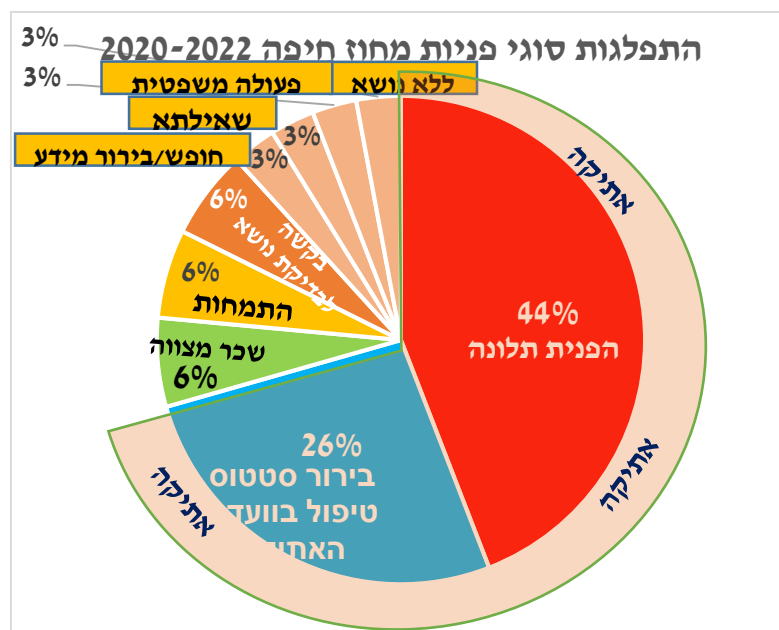
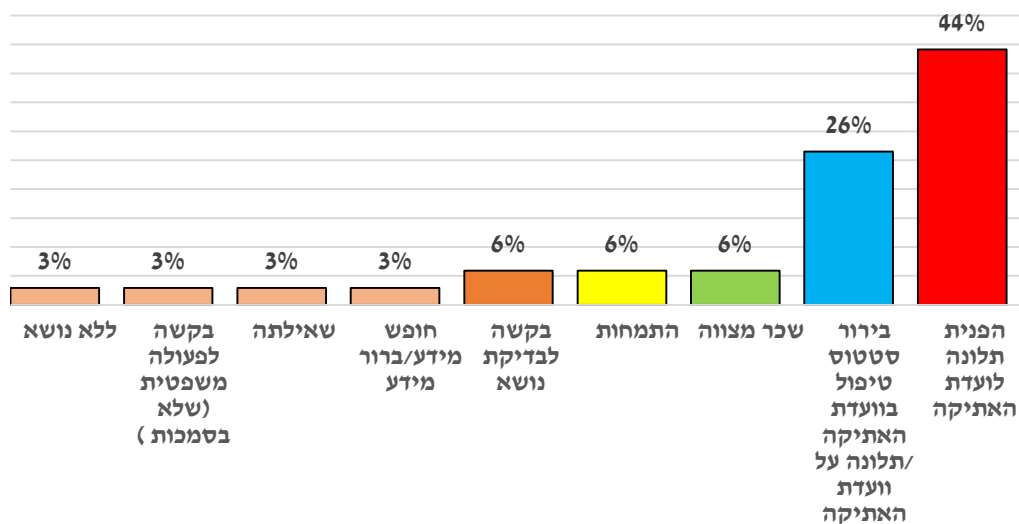
94%	32	סגורים
6%	2	פתוחים
100.0%	34	סה"כ

ב. מחוז חיפה – התפלגות לפי סוגי פניה

התפלגות התלונות במחוז חיפה מראה על ירידה – הן במשקלן של פניות לבירור סטטוס הטיפול בתלונות (26%) והן בנושא האתיקה בכלל (76%).

סוגי פניה	כמות	%
הפנית תלונה לועדת האתיקה	15	44%
בירור סטטוס טיפול בוועדת האתיקה/תלונה על וועדת האתיקה	9	26%
שכר מצווה	2	6%
התמחות	2	6%
בקשה לבדיקת נושא	2	6%
חופש מידע/ברור מידע	1	3%
שאלתה	1	3%
בקשה לפעולה משפטית (שלא בסמכות)	1	3%
ללא נושא	1	3%
סה"כ	34	100%

התפלגות סוגי פניה מחוז חיפה 2020-2022

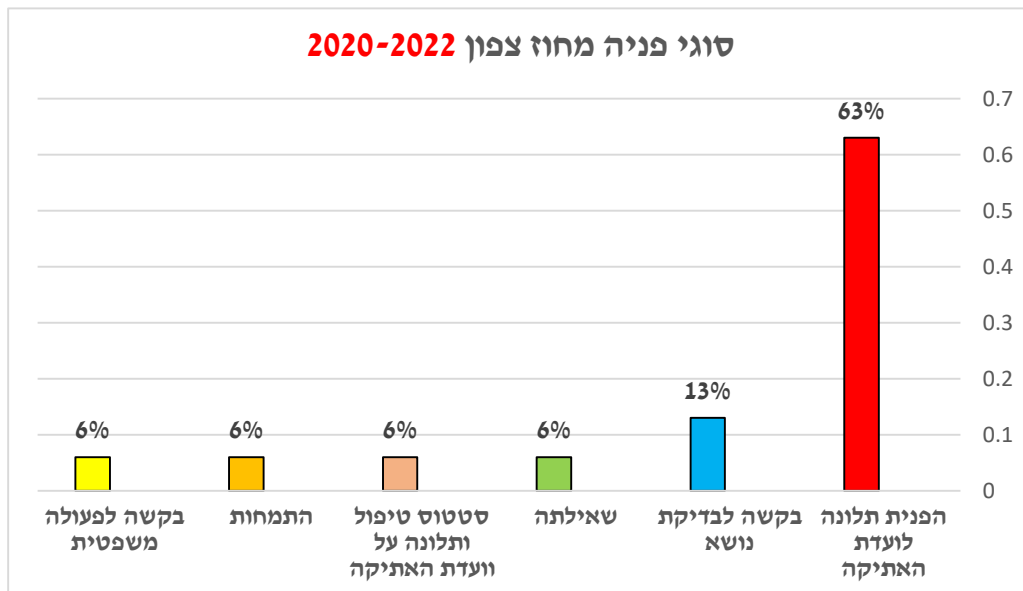
א. מחוז צפון – סגורים פתוחים

סגורים	15	94%
פתוחים	1	6%
סה"כ	16	100.0%

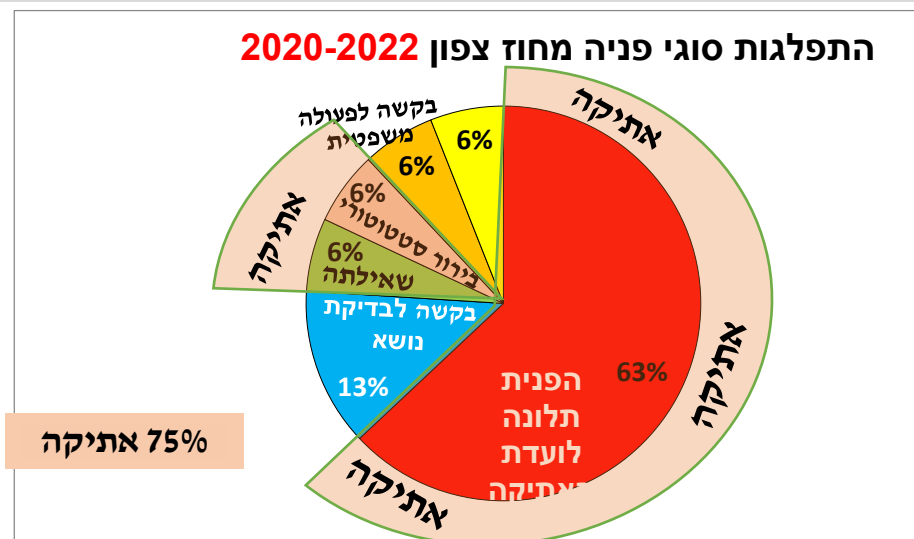
ב. מחוז צפון – התפלגות סוגי פניה

סוגי פניה	כמות	%
הפנית תלונה לועדת האתיקה	10	63%
בקשה לבדיקת נושא	2	13%
שאילתה	1	6%
סטטוס טיפול ותלונה על וועדת	1	6%
התמחות	1	6%
בקשה לפעולה משפטית	1	6%
סה"כ	16	100.0%

סוגי פניה מחוז צפון 2020-2022

התפלגות סוגי פניה מחוז צפון 2020-2022

התפלגות נושאי האתיקה בפניות הציבור במחוז צפון הינה בהיקף של כ-75% - בסדר גודל דומה

בכל המערכת. עיקר הפניות ב-3 השנים האחרונות בוצעו בשנה האחרונה (2022) – יותר ממחצית הפניות.

10.7 מחוז דרום

א. מחוז דרום – סגורים פתוחים

מספר הפניות במחוז דרום היה הקטן ביותר (14) בלבד ב-3 שנים).

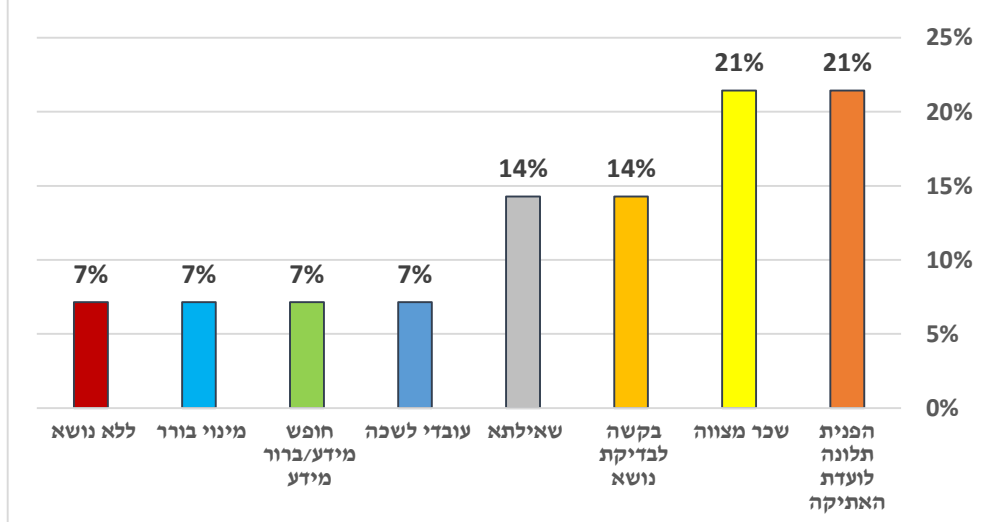
סגורים	13	93%
פתוחים	1	7%
סה"כ	14	100%

ב. מחוז דרום – התפלגות סוגי פניה

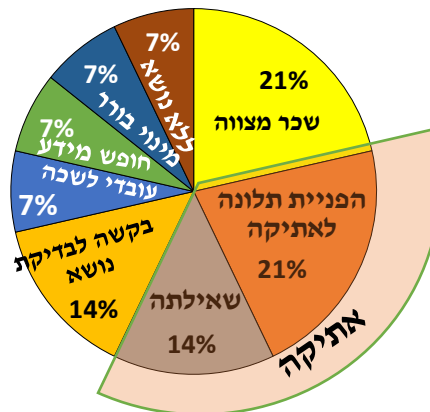
במחוז דרום הוגש מספר הפניות הנמוך ביותר (14). בתוך אלה, עפ"י הנתונים שנמסרו, הסתכמו נושאי שכר מצווה והפניית התלונה ב-3 מקרים בלבד כל אחד (21%). 3 פניות התייחסו לשכר מצווה, והשאר למינוי בורר, סטטוס טיפול וחופש המידע. בסה"כ היו הפניות בנושאי אתיקה 35% בלבד.

התפלגות	סה"כ סוג פניה	סוג התלונה
21%	3	הפנית תלונה לועדת האתיקה
21%	3	שכר מצווה
14%	2	בקשה לבדיקת נושא
14%	2	שאלתא
7%	1	עובדי לשכה
7%	1	חופש מידע/ברור מידע
7%	1	מינוי בורר
7%	1	ללא נושא
100%	14	סה"כ

התפלגות פניות מחוז דרום 2020-2022

התפלגות פניות מחוז דרום 2020-2022

10.8 ללא מחוז

להלן נתוני פניות ותלונות שלא ניתן היה לזהות עם מחוז מסויים. בפועל הם אכן שייכים למחוזות הלוונטיים, ללא זיהוי.

א. ללא מחוז – סגורים פתוחים

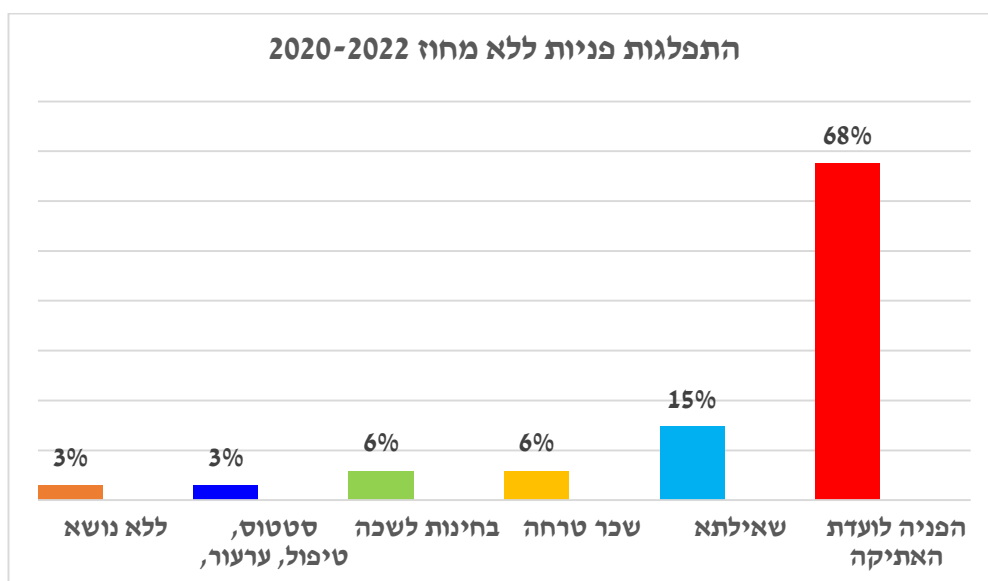
סגורים	33	97%
פתוחים	1	3%
סה"כ	34	100%

ב. סוגי פניות

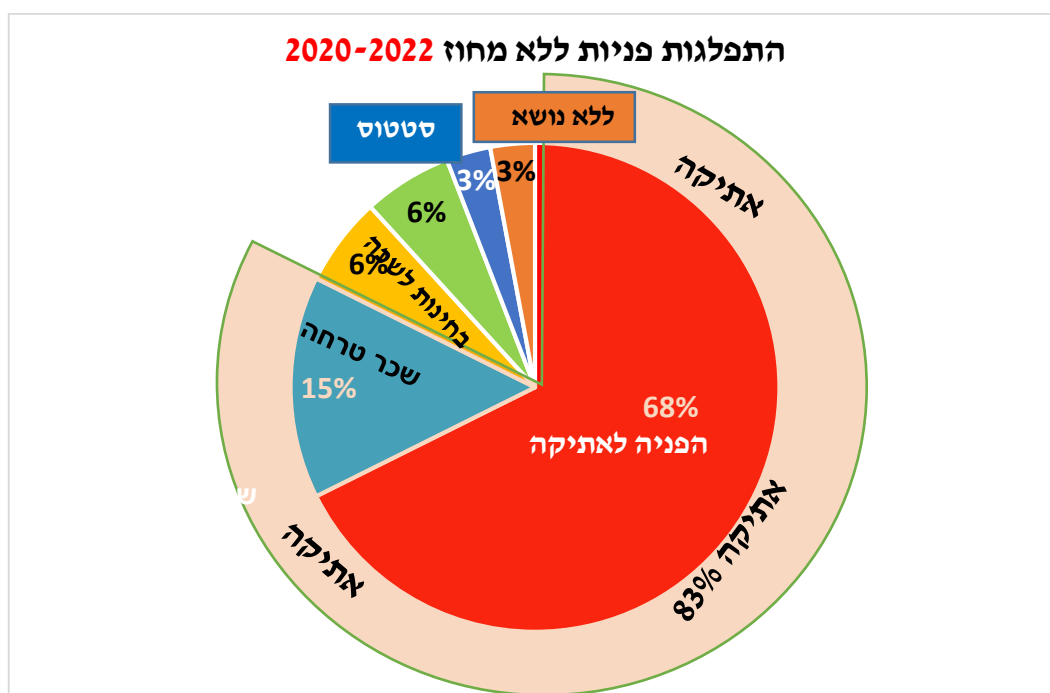
התפלגות	סוג התלונה
68%	הפניה לועדת האתיקה
15%	שאילתה
6%	שכר טרחה
6%	בחינות לשכה
3%	סטטוס, טיפול, ערעור,
3%	ללא נושא
100%	סה"כ

83% מהפניות היו מתחום האתיקה. 2/3 היו בסה"כ הפניה להגיש את התלונה בוועדה.

ג. התפלגות סוגי הפניה

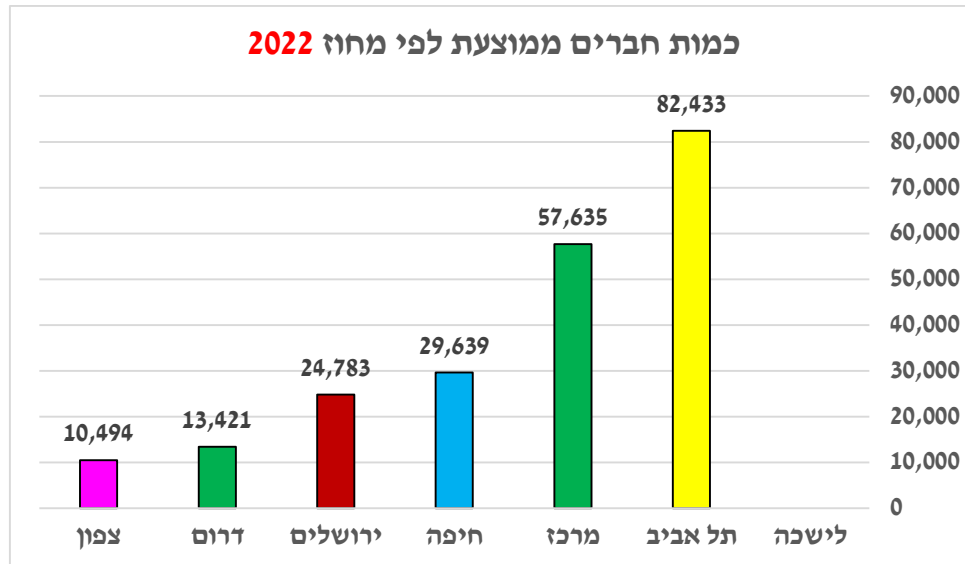
ד. התפלגות בדיאגרמת עיגול ומשקל נושאי האתיקה

11. התפלגות "מנורמלת" בהשוואה על בסיס אחיד

התפלגות "מנורמלת" מיועדת ליצור בסיס השוואה שווה לפי גודל הגוף. דהיינו, חישוב ההתפלגות לפי מספר קבוע (1,000) של חברים, באופן שניתן להשוות "את כמות התלונות, או ההתפלגות שלהן לכל 1,000 חברים. באופן כזה מנטרלים את הסטיות הנובעות ממאפיינים לא שווים בין הגופים. במקרה זה – גודל המחוזות לפי מספר החברים.

להלן כמות החברים הממוצעת בכל מחוז 2020-2022:

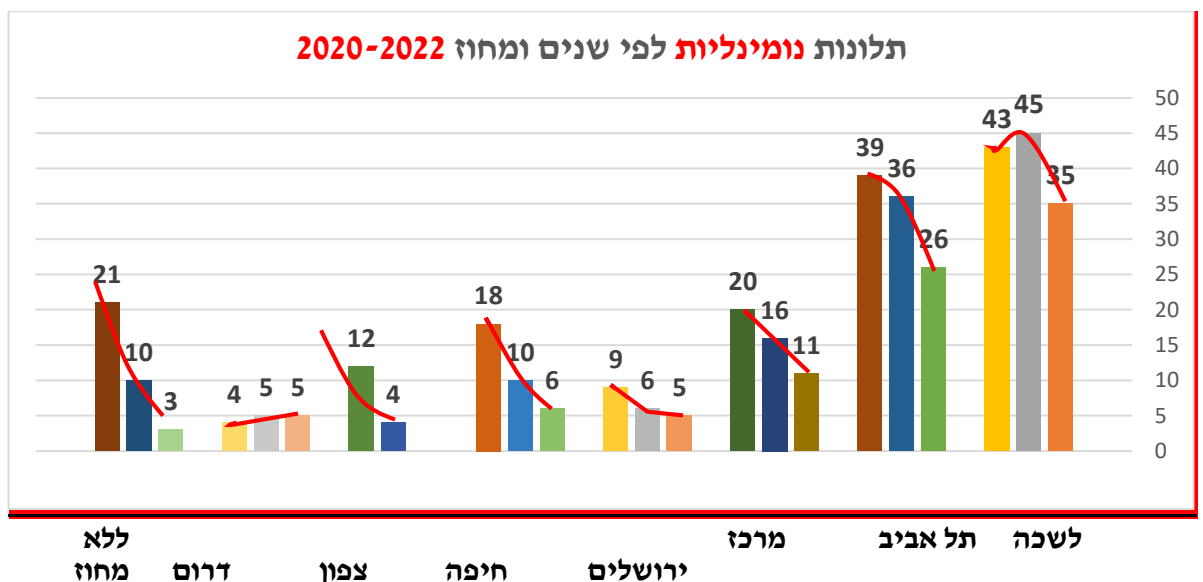

11.1 נתונים מנורמלים של המחוזות 2020-2022

להלן נתונים מנורמלים על התפלגות התלונות לפי פרמטרים של סה"כ, סגור/פתוח, מספר חברים לפי שנים, וגידול בחברים ובפניות במשך תקופת הדוח. השוואה על בסיס חברים משנה את הפרופורציה והיחסים בין המחוזות. כך, למשל, עקב מיעוט יחסי של התלונות במחוז **צפון** הוא עולה לראש הטבלה, עקב מספר החברים הנמוך (1.5 תלונות לכל 1,000 חברים), ומחוז **תל אביב** יורד מראש הטבלה עקב אותן סיבות רק הפוכות (1.2 תלונות לכל 1,000 חברים). ראה טבלה לפי סדר יורד להלן:

מוסד	שנה	סגורים	פתוחים	סה"כ פניות	חברים	פניות לאלף פניית "מנורמל"	גידול בחברים	גידול בפניות
לשכה	2020	35		35	69,808	0.5		
	2021	45		45	71,847	0.6	2.9%	28.6%
	2022	43	0	43	74,750	0.6	4.0%	-4.4%
	סה"כ	123	0	123	216,405	0.6	7.1%	22.9%
תל אביב	2020	26	0	26	26,987	1.0		
	2021	36	0	36	27,440	1.3	1.7%	38.5%
	2022	33	6	39	28,006	1.4	2.1%	8.3%
	סה"כ	95	6	101	82,433	1.2	3.8%	50%
מרכז	2020	11	0	11	18,407	0.6		
	2021	16	0	16	19,089	0.8	3.7%	45.5%
	2022	20	0	20	20,139	1.0	5.5%	25.0%
	סה"כ	47	0	47	57,635	0.8	9.4%	81.8%
ירושלים	2020	5	0	5	7,323	0.7		
	2021	6	0	6	7,563	0.8	3.3%	20.0%
	2022	8	1	9	9,897	0.9	30.9%	50.0%
	סה"כ	19	1	20	24,783	0.8	35.1%	80.0%
חיפה	2020	6	0	6	9,511	0.6		
	2021	10	0	10	9,837	1.0	3.4%	61.6%
	2022	16	2	18	10,291	1.7	4.6%	71.3%
	סה"כ	32	2	34	29,639	1.1	8.2%	200.0%
צפון	2020	0	0	0	3,361	0		
	2021	4	0	4	3,469	1.1	3.2%	-100.0%
	2022	11	1	12	3,664	3.2	5.6%	-0.5%
	סה"כ	15	1	16	10,494	1.5	9.0%	
דרום	2020	5		5	4,219	1.2		
	2021	5		5	4,449	1.1	5.5%	-4.5%
	2022	3	1	4	4,753	0.8	6.8%	-26.7%
	סה"כ	13	1	14	13,421	1.0	12.7%	-20.0%
ללא מחוז	2020	3		3				
	2021	10		10				
	2022	20	1	21				
	סה"כ	33	1	34				
סה"כ כללי		377	12	389				

להלן דיאגרמה שמציגה את כמות התלונות השנתית הנומינלית בכל מוסד – הלשכה בראש, והדרום והצפון בתחתית. מהדיאגרמה עולה, כי במרבית המוסדות מתרחשת עלייה במספר התלונות משנה לשנה, למעט ירידה קלה בלשכה ובמחוז דרום מ-2021 ל-2022.

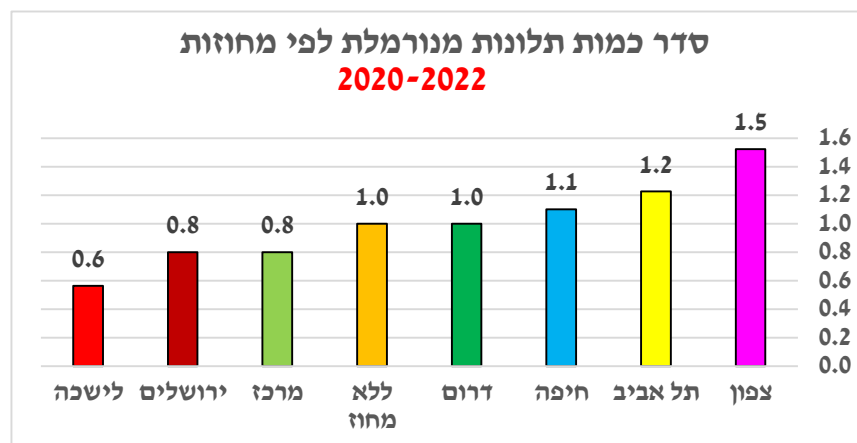

להלן מוצגת ההתפלגות המנורמלת בכל שנה **מ-2020 עד 2022** משמאל לימין (לכל 1,000 חברים), שם סדר הדברים שונה.

11.2 סדר התפלגות מנורמל

להלן ההתפלגות המנורמלת (לכל 1,000 חברים). בהתפלגות זו מחוז **צפון** בראש (ותל אביב אחריו), וירושלים והלשכה בסופה.

מוסד	סגורים	פתוחים	סה"כ פתוחים מסה"כ	סה"כ פניית פניות	סה"כ מחוז מסה"כ	סיכום חברים 3-שנים	פניות לאלף	גידול בחברים	גידול בפניות
צפון	15	1	6%	16	4%	10,494	1.5	9.0%	122.2%
תל אביב	95	6	6%	101	26%	82,433	1.2	3.8%	50.0%
חיפה	32	2	6%	34	9%	29,639	1.1	8.2%	176.7%
דרום	13	1	7%	14	4%	13,421	1.0	12.7%	-30.0%
ללא מחוז	33	1	3%	34	9%		1.0		
מרכז	47	0	0%	47	12%	57,635	0.8	9.4%	81.8%
ירושלים	19	1	5%	20	5%	24,783	0.8	35.1%	80.0%
לשכה	123	1	1%	123	32%		0.6	7.1%	33.3%

11.3 מתאם בין השינוי במספר החברים לבין מספר התלונות

מהדיאגרמה שלהלן עולה, כי למעט מחוז **דרום**, שבו הצטמצם מספר התלונות, תוך כדי צימצום (מתון יותר) במספר החברים, בכל **שאר המחוזות** היה הגידול במספר התלונות גבוה יותר מהשינוי במספר החברים.

12. שכיחות סוגי התלונות במחוזות ובמערב 2020-2022

בטבלה בעמוד הבא ניתנת שכיחות התלונות בכל מוסד ובהשוואה לשכיחותן הכוללת במערכת. המספר **באדום** הינו ה**נתון המכסימלי במחוז** באותו סוג פניה; והמספר **בכחול** הינו ה**שכיחות במערכת**. ההשוואה ביניהם מבטאת את התפוצה החריגה במחוז המסויים (הלשכה נחשבת למחוז).

[illegible]

להלן פירוט לפי נושאים עיקריים:

12.1 אתיקה

מהנתונים עולה, כי משקל המופנים מתוך המתלוננים **ללשכה או לוועדה הארצית**, היה הנמוך ביותר (5%), ואילו במחוז **צפון** – הגדול ביותר (63%). (הנתון "ללא מחוז" לא הוחשב כמחוז). משקל פניות הבירור בקשר **למצב הטיפול וערעור על החלטות** היה הגבוה ביותר במחוז **תל אביב (50%)**, והוא משקף את הפיגורים וההצטברות של הטיפול בתלונות האתיקה במחוז. אחריו כל השאר. במחוז **דרום** לא נרשמו פניות כאלה.

בתחום השאילתות, שנפוץ פחות במערכת מענייני אתיקה אחרים, מוצג בדיאגרמה לעיל, כי מחוז **ירושלים** היה המוביל באופן יחסי (20%). **מסיכום** משקלן של פניות האתיקה בכלל הפניות לפי מחוזות עולה מהגרף שלהן, כי במחוזות **תל אביב (81%) וללא מחוז (85%)** הוא היה הגבוה ביותר באופן יחסי. יש לזכור, כי מבחינה כמותית מספר הפניות לגבי מחוז **תל אביב** הוא גבוה לעין ערוך מזה של **המחוזות האחרים**, והשיעור הגבוה מבטא, כאמור, את בעייתיות הטיפול בנושא במחוז **תל אביב יותר מכל השאר**. להלן "סה"כ אתיקה":

סוג התלונה	לשכה	תל אביב	מרכז	ירושלים	חיפה	צפון	דרום	ללא מחוז	מערכת
הפנית תלונה לוועדת האתיקה	5%	25%	51%	30%	44%	63%	21%	68%	29%
סטטוס, טיפול, ערעור, תלונה על הוועדה	3%	50%	15%	25%	26%	6%		3%	20%
שאילתא	9%	6%	11%	20%	3%	6%	14%	15%	9%
סה"כ אתיקה	17%	81%	77%	75%	74%	75%	36%	85%	58%

12.2 בחינות והתמחות

מטבע הדברים, מרבית הפניות בנושא בחינות והתמחות מופנות **ללשכה** ומיעוטן למחוזות **צפון ודרום**. גם המישקל הפנימי גבוה יחסית בתוך הפניות ללשכה (16%). משאר המחוזות התקבלו בנושאים אלה רק פניות ספורות.

12.3 תלונות על עובדי הלשכה

התלונות שהתקבלו על עובדי הלשכה (כולל המחוזות) היו מעטות יחסית והתחלקו בין תלונות חיצוניות לפנימיות. מרבית **החיצוניות** התקבלו על **הלשכה (14%)**, והתלונות **הפנימיות** היו מעטות אף יותר והתייחסו גם למחוז **דרום (7%)**. לשאר המחוזות לא התקבלו תלונות על עובדים.

12.4 חופש מידע

כמות הפניות בקשר לחופש המידע היה נמוך יחסית והסתכם בכל **המערכת בכ-3%** בלבד. עיקרן של הפניות התקבל בדרישה לקבל מידע, כגון פרוטוקולים, מסמכי אתיקה ואתר הלשכה. חלקן סופק וחלקן (חוות דעת ודיוני אתיקה) נותרו חסויים. משקלן בתלונות לגבי המחוזות היה הגבוה ביותר במחוז **ירושלים (10%)**, **דרום (7%)** והלשכה (6%). לגבי מחוז **מרכז (2%) ותל אביב (0%)**, המאגדים את מרבית חברי הלשכה, כמעט לא התקבלו פניות כאלה בכלל.

לשכה	תל אביב	מרכז	ירושלים	חיפה	צפון	דרום	ללא מחוז	מערכת
6%		2%	10%	3%		7%		3%

12.5 בקשות לביצוע בדיקה או פעולה משפטית

לשכה	תל אביב	מרכז	ירושלים	חיפה	צפון	דרום	ללא מחוז	מערכת
10%	5%	6%	10%	3%	6%			6%

פניות אלה ביקשו בעיקר סיוע שהלשכה אינה יכולה לתת או לסייע בהן, כגון עצירת הליכי התקבלו מספר פניות כאלה, במשקל גבוה יחסית במחוז **ירושלים והלשכה (10%)** בכל אחת). הוצל"פ, סיוע משפטי וכו'. פניות אלה נדחו.

12.6 שכיחות במחוזות, מול המערכת וביניהם לבין עצמם

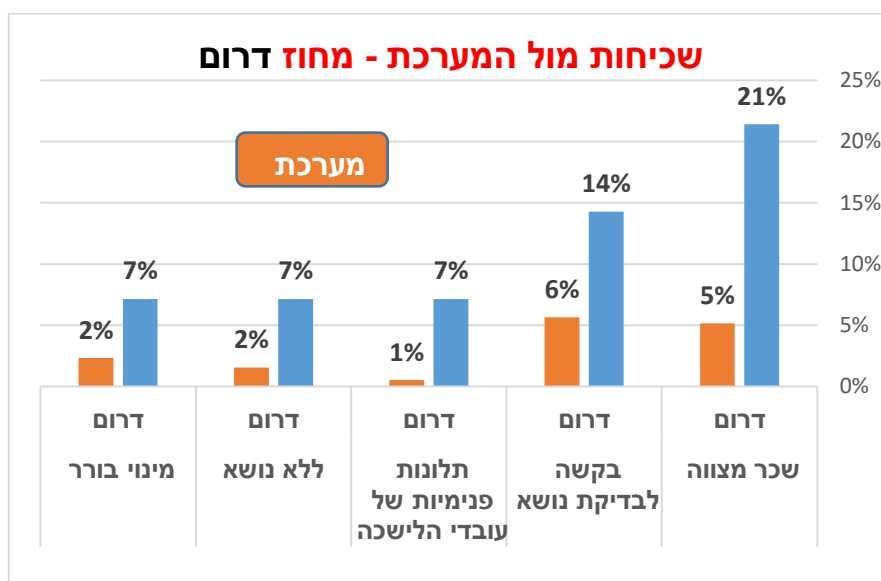
להלן שכיחות התלונות לפי מחוזות שהתקבל בהם מספר התלונות **המכסימלי** (הגבוה ביותר מאותו סוג בהשוואה לשאר המחוזות) – ובהשוואה לשכיחות התלונות האלה בכלל **המערכת** (ההפרש החרג).

מחוז	סוג התלונה	רוב התלונות (מכסימלי)	מערכת	חריג
דרום	שכר מצווה	21%	5%	16%
	בקשה לבדיקת נושא	14%	6%	9%
	תלונות פנימיות של עובדי הלשכה	7%	1%	7%
	ללא נושא	7%	2%	6%
	מינוי בורר	7%	2%	5%
ירושלים	שאלתא	20%	9%	11%
	חופש מידע/ברור מידע	10%	3%	7%
	בקשה לפעולה משפטית (שלא בסמכות)	10%	6%	4%
לשכה	עובדי לשכה	14%	5%	9%
	בחינות לשכה	11%	4%	7%
	דמי חבר	10%	3%	7%
	אתר הלשכה	6%	2%	3%
	התמחות	6%	3%	2%
	הפניה לאתיקה	68%	29%	39%
ללא מחוז	שכר טרחה	6%	1%	5%
תל אביב	סטטוס, טיפול, ערעור, תלונה על ועדת האתיקה	50%	20%	30%

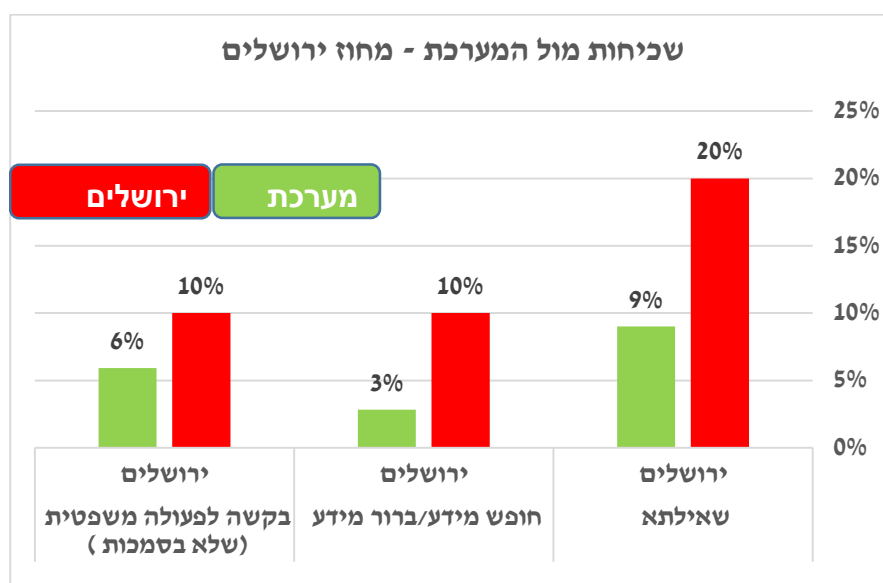
להלן המחשה של השכיחות המכסימלית של התלונות העיקריות במספר מחוזות מול שכיחות המערכת:

א. מחוז דרום

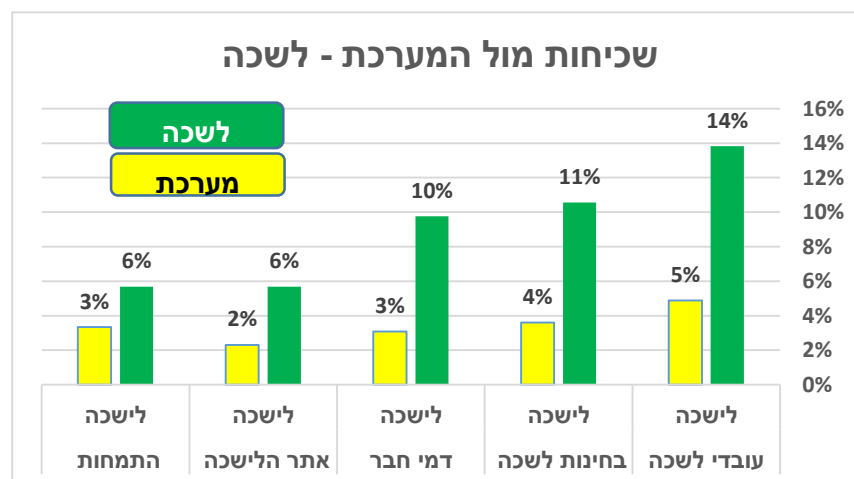
עקב המיעוט היחסי של החברים במחוז – ומיעוט התלונות בהתאם – נוצרה שכיחות גבוהה במספר סוגי תלונה:

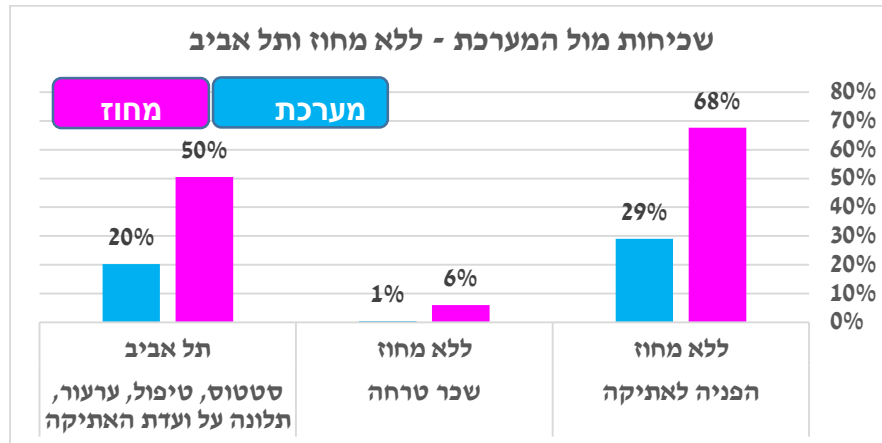
ב. מחוז ירושלים

ג. הלשכה

ד. תל אביב ו-ללא מחוז

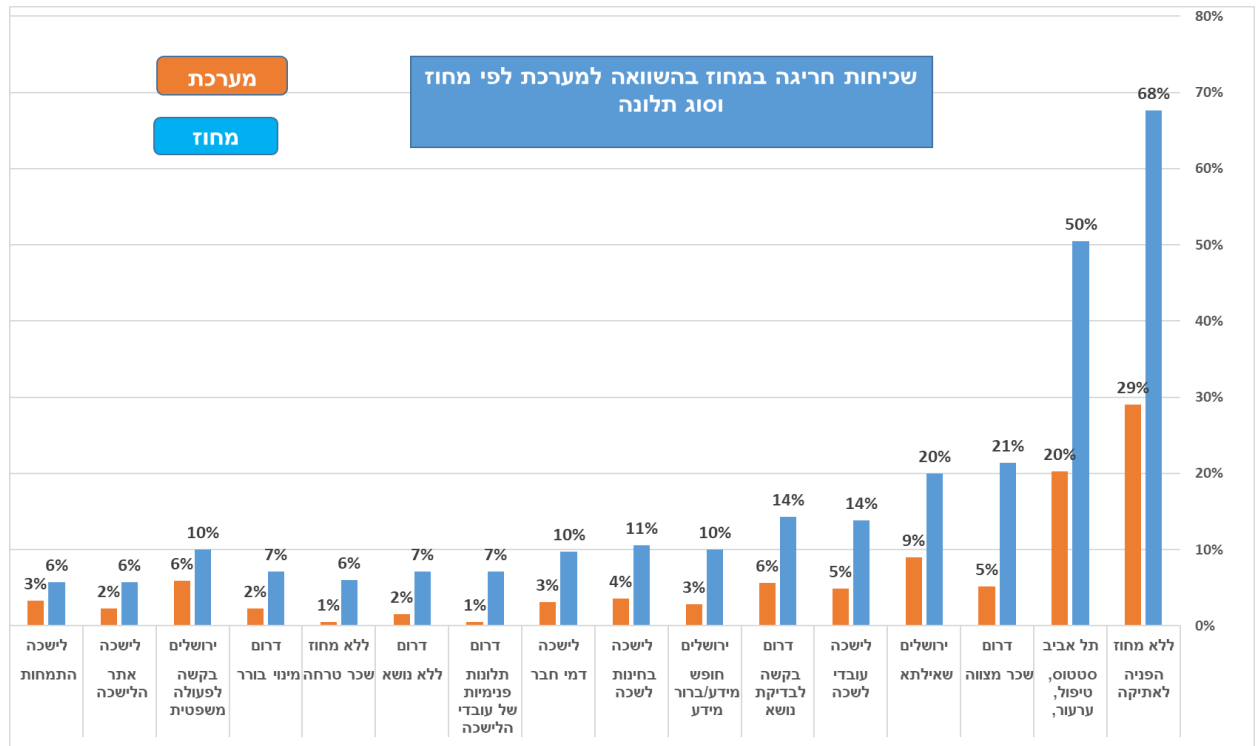
ה. ריכוז המערכת

בדיאגרמה הבאה מוצגות לפי סדר עולה השכיחות החריגה ביותר בכל מחוז ביחס לשכיחות במערכת כולה. כך, למשל, מוצגת במחוז **תל אביב** השכיחות המכסימלית הגבוהה ביותר של בירור סטטוס בהשוואה **למערכת (50%)**. הדבר מבטא את בעייתיות הטיפול בתלונות **האתיקה** במחוז זה בהשוואה לכל המערכת.

מאידך, בצד השמאלי של הדיאגרמה מוצגת **בלשכה** החריגות המכסימלית הנמוכה ביותר של **ההתמחות – 3% בלשכה**.

יצוין, כי החריגות הגבוהה ביותר **(68%)** מיוחסת ל"ללא מחוז", כפניות שלא זוהו למחוז מסוים, ולכן לא צוינו לעיל.

סוג התלונה	מוסד	רוב התלונות	מערכת	חריג
פניה לאתיקה	ללא מחוז	68%	29%	39%
סטטוס, טיפול, ערעור,	תל אביב	50%	20%	30%
שכר מצווה	דרום	21%	5%	16%
שאלתא	ירושלים	20%	9%	11%
עובדי לשכה	לשכה	14%	5%	9%
בקשה לבדיקת נושא	דרום	14%	6%	9%
חופש מידע/ברור מידע	ירושלים	10%	3%	7%
בחינות לשכה	לשכה	11%	4%	7%
דמי חבר	לשכה	10%	3%	7%
תלונות פנימיות של עובדי הלשכה	דרום	7%	1%	7%
ללא נושא	דרום	7%	2%	6%
שכר טרחה	ללא מחוז	6%	1%	5%
מינוי בורר	דרום	7%	2%	5%
בקשה לפעולה משפטית	ירושלים	10%	6%	4%
אתר הלשכה	לשכה	6%	2%	3%
התמחות	לשכה	6%	3%	2%

13. פעולות לטיפול ולסגירת פניות

עם קבלת הפניה, מתבצעות הפעולות הבאות:

- אישור קבלה
- רישום במערכת ייעודית במג"ק.
- טיפול בפניה בהתאם לטיבה ודרשותיה.
- סגירת הפניה.

במסגרת זו צריך להבחין בין 2 סוגים:

- תלונה/פנייה **שמועברת לטיפול בגוף אחר**, כגון ועדת האתיקה, ועדת שרר טרחה וכיו"ב (מרבית המקרים, שעיקרם הוא בתחום האתיקה – ראה להלן).
- תלונה **שמטופלת ע"י הנציב עצמו**, בין בבירור (מרבית המקרים) ובין כסיוע לטיפול ע"י אחרים.

מרבית הפניות (**כ-60%**) מיוחסות לסוג הראשון, דהיינו – תלונות בתחום האתיקה המועברות לוועדות האתיקה.

13.1 סוג הטיפול וסגירה בהתאם לסוג הפניה

להלן סוג הטיפול בהתאם לסוג הפניה וסגירה בהבחנה בין נושאי אתיקה (**כ-60%**) מהפניות לבין נושאים אחרים (ראה שכיחות בהמשך):

סוג הפניה	טיפול	סגירה
אתיקה		
הפנית תלונה לועדת האתיקה	העברת מכתב סטנדרטי להגיש את התלונה לועדת האתיקה במחוז הרלוונטי עפ"י ההנחיות באתר.	סיום טיפול וסגירה.
בירור סטטוס תלונה על וועדת האתיקה	העברת מכתב בירור לועדת האתיקה הרלוונטית.	קבלת עדכון מוועדת האתיקה והעברה לפונה ו/או עדכון הפונה ישירות ע"י הוועדה.
שאילתא לועדת האתיקה	הפניית הפונה לועדת האתיקה לבירור	סיום טיפול וסגירה.
תלונות אתיקה משולבות	הפנייה או בירור לפי הנושאים	עדכון וסיום לפי התשובות
נושאים אחרים		
שכר טרחה	הפנייה לועדת שכר טרחה	סיום טיפול וסגירה.
שכר מצווה	הפנייה לועדת שכר מצווה	סיום טיפול וסגירה.
עובדי לשכה	העברה לתגובת הנילון	עדכון הפונה וסגירה
בקשה לפעולה משפטית (שלא בסמכות)	הודעה לפונה שבקשתו אינה אפשרית לביצוע	סיום טיפול וסגירה.
בקשה לבדיקת נושא	אישור קבלה	סיום טיפול וסגירה.
דמי חבר	העברת הפנייה לגורם האחראי ובקשת עדכון הטיפול	סיום טיפול וסגירה בהתאם לתוצאות הטיפול ועדכון
בחינות לשכה	העברה לממונה על הבחינות והמנכ"ל לפי הצורך.	קבלת עדכון מהגורם המטפל וסגירה לפי הצורך
חופש מידע	העברה לממונה על הנושא	העברת תשובה לפונה וסגירה.
מינוי בורר	הפנייה לגורם הרלוונטי.	סיום טיפול וסגירה
אתר הלשכה	פנייה לאחראי על הנושא	העברת תשובה ותוצאות הבירור לפונה, וסגירה
ללא נושא/ אנונימי	טיפול אם אפשרי.	סגירה
התמחות	פנייה או הפנייה לממונה על ההתמחות/ מנכ"ל	עדכון הפונה, או עדכון ע"י האחראי, וסגירה.
תלונות פנימיות עובדי הלשכה	בקשת תגובה והסבר, העברת ממצאים.	סיום טיפול וסגירה בהתאם להחלטות

13.2 התפלגות דרך הטיפול וסוגי הסגירה של פניות לפי מחוזות והלשכה:

להלן טבלת דרכי הטיפול וסגירת הפניות לפי מחוזות והתפלגות ארצית במספר התיקים ומשקלם בפניות המחוז וסה"כ ארצי. בסה"כ מרוכזים בטבלה 348 תיקים שהטיפול בהם הסתיים במועד העיבוד, והמידע לגביהם לא היה חסר.

א. התפלגות ארצית

להלן פירוט כולל של סיבות הסגירה ובהמשך דיאגרמות לפי ארצי ומחוזות:

סיבת הסגירה		תל אביב		ירשלים		דרום		חיפה		צפון		לשנה		מרכז		ללא מחוז		ארצי	
	מס' תיקים	%	מס' תיקים	%	מס' תיקים	%	מס' תיקים	%	מס' תיקים	%	מס' תיקים	%	מס' תיקים	%	מס' תיקים	%	מס' תיקים	%	מס' תיקים
נשלחה תשובת המבקש לפונה	32	34%	7	37%	6	46%	9	28%	8	53%	51	44%	12	26%	9	26%	127	34%	
הפניה לאתיקה	24	25%	5	26%	2	15%	13	41%	5	33%	4	3%	24	51%	21	62%	93	25%	
נשלחה תשובת האתיקה המחוזית	20	21%	1	5%	1	8%	4	13%			4	3%	2	4%			31	8%	
תשובת הלישכה											15	13%	1	2%			16	4%	
נשלחה תשובת האתיקה הארצית	9	9%	5	26%	1	8%	2	6%					4	9%	1	3%	17	5%	
חוסר סמכות הציב	3	3%									7	6%					10	3%	
לא לרווחי							1	3%			8	7%					9	2%	
בטיפול ועדת האתיקה המחוזית		0%											1	2%			5	1%	
שכר מצווה					2	15%					5	4%					7	2%	
הועבר להמשך טיפול בלישכה					1	8%					6	5%					7	2%	
נשלחה תשובת מנכ"ל הלישכה לפונה	1	1%							1	7%	4	3%					6	2%	
הועבר להמשך טיפול של מנכ"ל הלישכה											5	4%					5	1%	
תשובת מח' מתמחים							1	3%			2	2%			1	3%	4	1%	
נסגר ללא תשובה							2	6%									2	1%	
תלונה אנונימית									1	7%	1	1%	1	2%	2	6%	4	1%	
החלטת ועדת המיטלים בלישכה											2	2%					2	1%	
בטיפול בוועדה במרכז	1												1	2%			2	1%	
נשלחה תשובת האתיקה מחוז אחר	1	1%	1	5%													1	0%	
הועבר לטיפול האתיקה הארצית														2%			1	0%	
תשובת נציב תלונות הציבור במבקר המז	1	1%															1	0%	
שכר טרחה	1	1%															1	0%	
בקשה לפעולה משפטית שלא בסמכות	1	1%															1	0%	
בהליכים משפטיים וחוקירה משטרתית	1	1%															1	0%	
הועבר להמשך טיפול החברה הכללית											1	1%					1	0%	
תשובת חברת מנורה																	1	0%	
תשובת יועמ"ש הלשכה																	1	0%	
	95	100%	19	100%	13	100%	32	100%	15	100%	117	100%	47	100%	34	100%	372	100%	

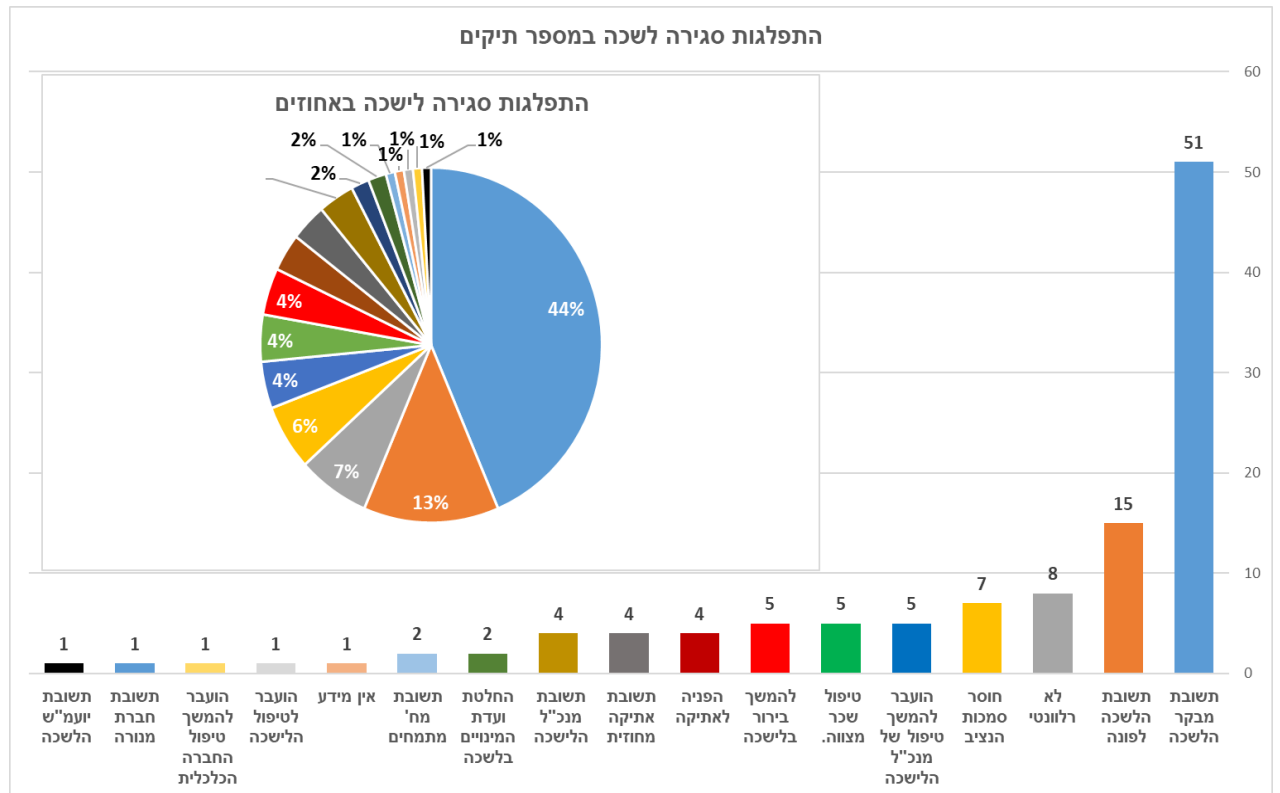
הדיאגרמות שלהלן משקפות את עיקרי ההתפלגות של אופן הסגירה, שצויינה לעיל ואת הסיבות האחרות, בהתאם לטבלה לעיל.

יצויין, כי לפחות **77%** מהתלונות המפורטות להלן הן בנושאי **אתיקה**.

להלן התפלגות סוגי הסגירה של התלונות, לגביהן לא היה חסר מידע (מסיבות טכניות של תצוגה, מוצגים סוגי הסגירה שמעל ל-2 מקרים).

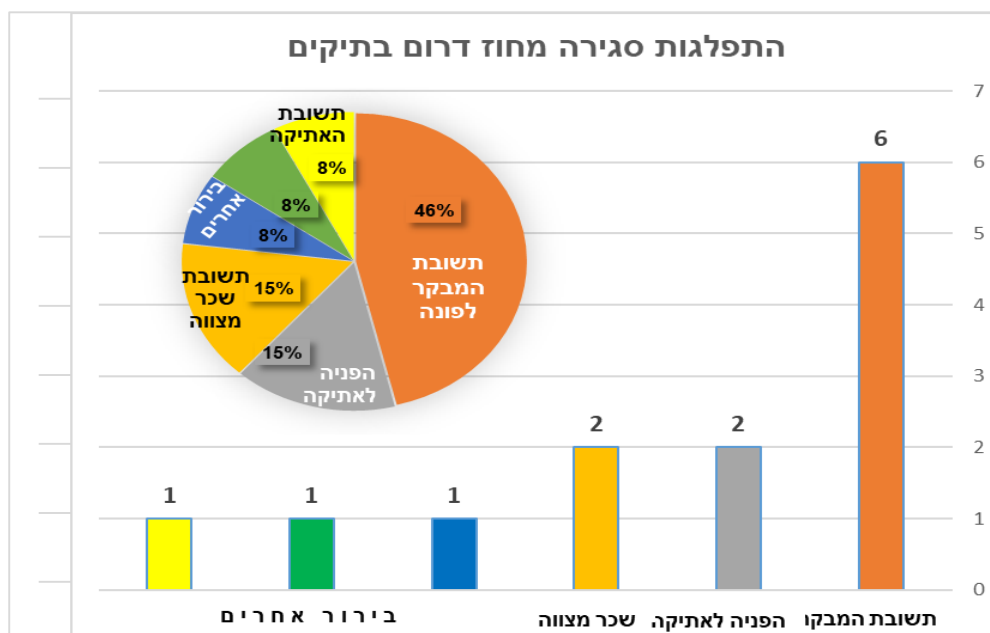
להלן התפלגות סוגי הסגירה בפניות ותלונות שהופנו ללשכה. **כמחצית** קיבלו את תשובת הנציב; **13%** קיבלו את תשובת הלשכה; **8%** לא רלוונטי; **7%** פניות שלא בסמכות הנציב, והשאר פחות.

סיבת סגירה לשכה	מס' תיקים	%
תשובת מבקר הלשכה	51	44%
תשובת הלשכה לפונה	15	13%
לא רלוונטי	8	7%
חוסר סמכות הנציב	7	6%
הועבר להמשך טיפול של מנכ"ל הלשכה	5	4%
טיפול שכר מצווה.	5	4%
להמשך בירור בלשכה	5	4%
הפניה לאתיקה	4	3%
תשובת אתיקה מחוזית	4	3%
תשובת מנכ"ל הלשכה	4	3%
החלטת ועדת המינויים בלשכה	2	2%
תשובת מח' מתמחים	2	2%
אין מידע	1	1%
הועבר לטיפול הלשכה	1	1%
הועבר להמשך טיפול החברה הכלכלית	1	1%
תשובת חברת מנורה	1	1%
תשובת יועמ"ש הלשכה	1	1%
הועבר להמשך טיפול של מנכ"ל הלשכה	117	100%

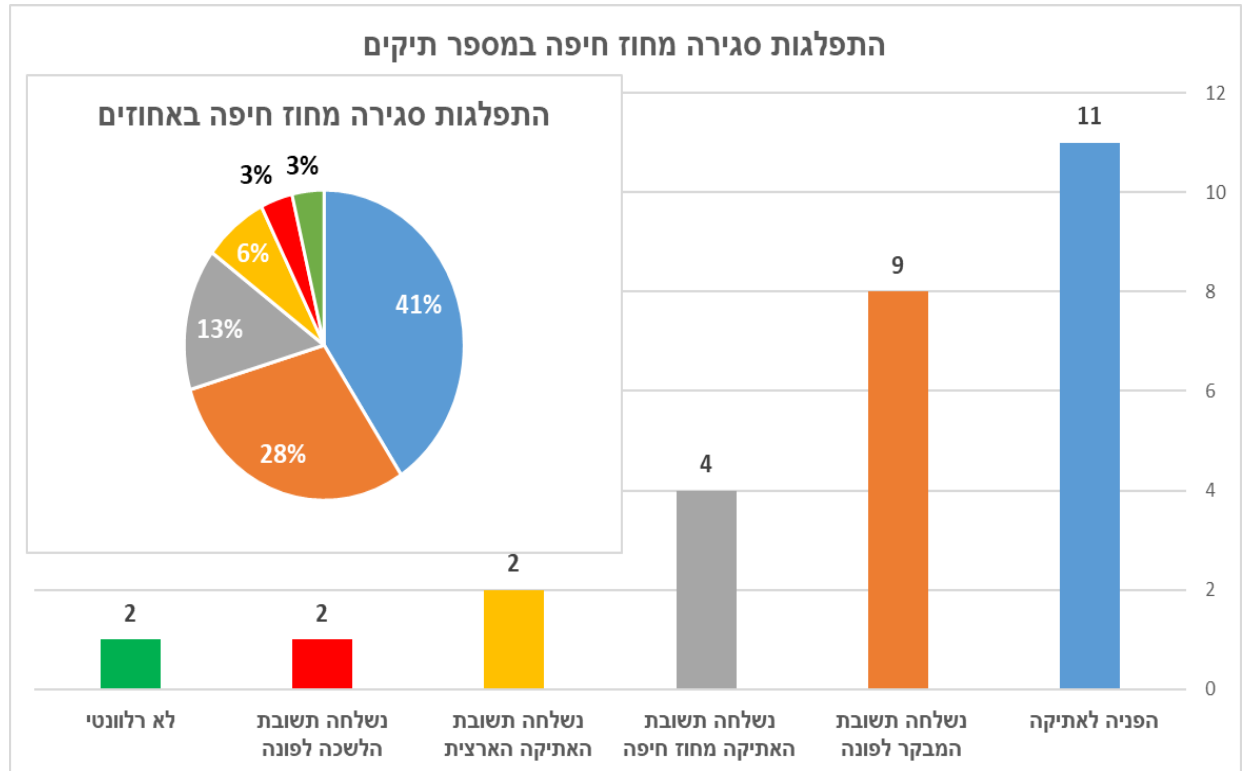
ג. מחוז דרום – התפלגות סוגי סגירה

מחוז **דרום (13)** – משקפים את מספר הפניות הנמוך ביותר (לאחר מחוז **צפון**), ועיקרם **(6, 46%)** הסתיימו בתשובת הנציב. **2** נוספים הופנו להגיש תלונה לוועדת האתיקה, ו-**2** הועברו לטיפול ומענה מח' שכר מצווה. **להלן דיאגרמת תיקים ואחוזים במחוז דרום.**

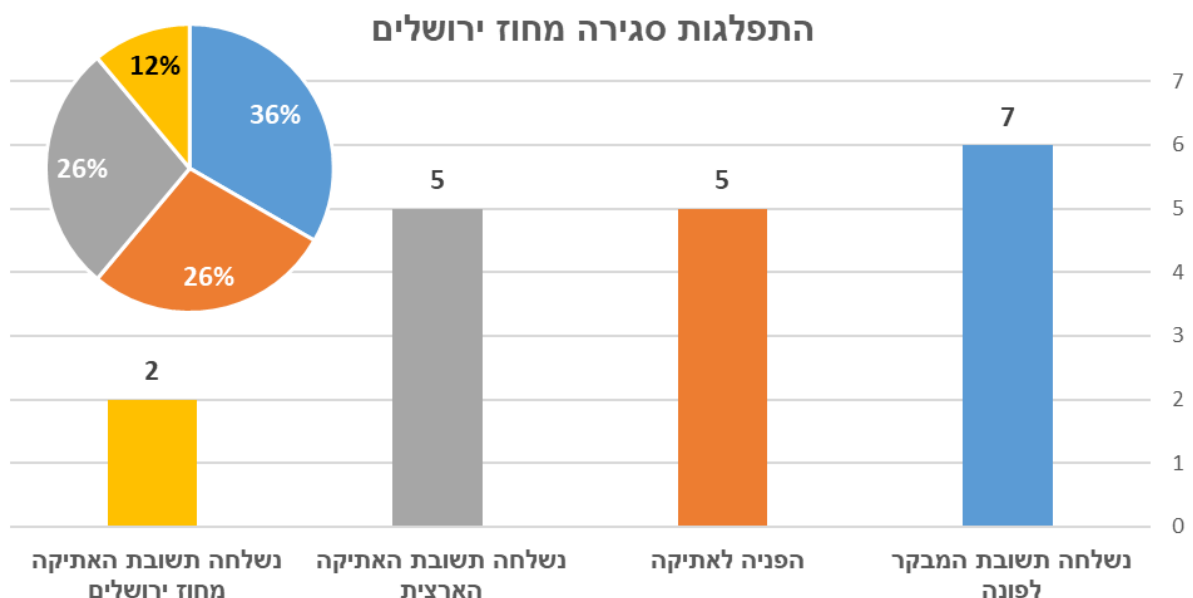
ד. מחוז חיפה – התפלגות סוגי סגירה

כ-70% מ-27 הפניות לגבי מחוז חיפה הסתיימו בהפנייה לוועדת האתיקה (11, 41%) או בתשובת הנציב (9, 28%). 4 תיקים (15%) קיבלו את תשובת ועדת האתיקה המחוזית ו-2 של הארצית (6, 22%).

ה. מחוז ירושלים – התפלגות סוגי סגירה

כ-62% מ-19 הפניות לגבי מחוז ירושלים הסתיימו בהפניה (5, 26%) או בתשובת הנציב (5, 36%). ל-26% ניתנה תשובת ועדת האתיקה הארצית. למעשה, כל התלונות לגבי מחוז ירושלים התחילו והסתיימו בתחום האתיקה.

התפלגות סוגי סגירה מחוז צפון 2020-2022

התפלגות סגירה מחוז מרכז של מספר תיקים

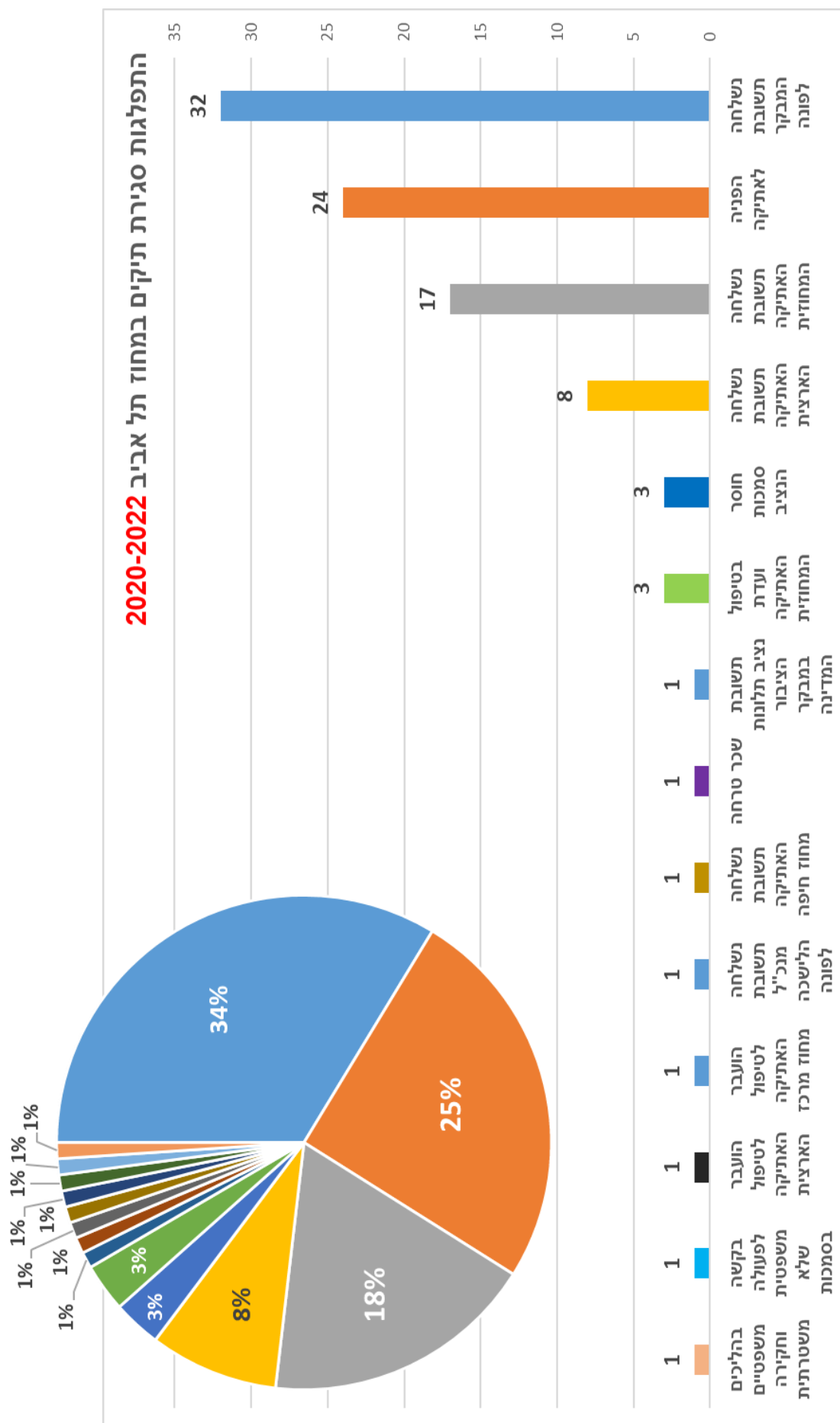

מחוז תל אביב קיבל את מספר התלונות הגבוה ביותר מבין מחוזות השלכה. **95** נכללו בהתפלגות הסגירה שלהלן: **כשליש (32, 34%)** קיבלו תשובת הנציב; **כרבע נוסף (24, 25%)** הופנו להגיש תלונות

בוועדת האתיקה; (17, 18%) גם טופלו בוועדת האתיקה המחוזית; (8, 8%) טופלו ע"י הוועדה הארצית; שתי תלונות הופנו לוועדות מחוזיות אחרות; אחת בחקירת משטרה; אחת קיבלה החלטה של נציב התלונות במשרד מבקר המדינה.

להלן טבלת ההתפלגות לפי סיבת הסגירה במחוז תל אביב:

סיבת הסגירה	מס' תיקים	אחוז
נשלחה תשובת המבקר לפונה	32	34%
הפניה לאתיקה	24	25%
נשלחה תשובת האתיקה המחוזית	17	18%
נשלחה תשובת האתיקה הארצית	8	8%
חוסר סמכות הנציב	3	3%
בטיפול ועדת האתיקה המחוזית	3	3%
תשובת נציב תלונות הציבור במבקר המדינה	1	1%
שכר טרחה	1	1%
נשלחה תשובת האתיקה מחוז חיפה	1	1%
נשלחה תשובת מנכ"ל הלשכה לפונה	1	1%
הועבר לטיפול האתיקה מחוז מרכז	1	1%
הועבר לטיפול האתיקה הארצית	1	1%
בקשה לפעולה משפטית שלא בסמכות	1	1%
בהליכים משפטיים וחקירה משטרתית	1	1%
	95	100%

נספחים

נספח 1: חוק הביקורת הפנימית, תשנ"ב-1992

רשויות ומשפט מנהלי – גופים ציבוריים – ביקורת פנימית – מבקר פנימי
דיני חוקה – מבקר המדינה
רשויות ומשפט מנהלי – מבקר המדינה

תוכן ענינים

59	Go	הגדרות	סעיף 1
60	Go	חובת קיום ביקורת פנימית	סעיף 2
60	Go	התאמה	סעיף 3
60	Go	תפקידים	סעיף 4
61	Go	אחריות	סעיף 5
61	Go	דיווח	סעיף 6
61	Go	דיון בממצאי דו"ח המבקר	סעיף 6א
61	Go	אישור תכנית העבודה	סעיף 7
61	Go	ייחוד פעולות	סעיף 8
61	Go	המצאת מסמכים וקבלת מידע	סעיף 9
62	Go	קבלת הביקורת כראיה	סעיף 10
62	Go	דיווח על עבירה פלילית	סעיף 11
62	Go	הפסקת כהונתו של מבקר פנימי	סעיף 12
62	Go	עובדי לשכת המבקר הפנימי	סעיף 13
62	Go	שמירת תוקף	סעיף 14
63	Go	עונשין	סעיף 15
63	Go	תיקון פקודת החברות	סעיף 16
63	Go	סימן ג': מבקר פנימי	
63	Go	תיקון פקודת הבנקאות	סעיף 17
63	Go	תיקון חוק הפיקוח על עסקי ביטוח	סעיף 18
64	Go	תיקון חוק המועצה להשכלה גבוהה	סעיף 19
64	Go	תיקון פקודת המועצות המקומיות	סעיף 20
64	Go	תיקון חוק לתיקון פקודת העיריות	סעיף 21
64	Go	תיקון חוק החברות הממשלתיות	סעיף 22
64	Go	ביצוע ותקנות	סעיף 23
65	Go	תחילה והוראות מעבר	סעיף 24
65	Go	פרסום	סעיף 25

1. בחוק זה –

הגדרות "גוף ציבורי" – כל אחד מאלה:

(1) גוף מבוקר כמשמעותו בסעיף 9(1), (2) או (5) לחוק מבקר המדינה, תשי"ח-1958 [נוסח משולב] (להלן – חוק מבקר המדינה);

(2) גוף נתמך כמשמעותו בסעיף 32 לחוק יסודות התקציב, תשמ"ה-1985;

(3) גוף מבוקר כמשמעותו בסעיף 9(7) או (8) לחוק מבקר המדינה, תאגיד אשר פעילותו, כולה או מקצתה, ממומנת במישרין או בעקיפין מכספי המדינה, או תאגיד מורשה לתת שירות לציבור, והכל אם סעיפים 16 עד 18 אינם חלים לגביו והשר ושר המשפטים, באישור הועדה לענייני ביקורת המדינה של הכנסת, קבעו בהודעה ברשומות שהוא גוף ציבורי לענין חוק זה;

והכל למעט מוסד להשכלה גבוהה שהוכר לפי סעיף 9 לחוק המועצה להשכלה גבוהה, תשי"ח-1958;

(4) קופת חולים שהוכרה לפי חוק ביטוח בריאות ממלכתי, תשנ"ד-1994; (תיקון מס' 2)
תשנ"ו-1996

(5) מועצה דתית שהוקמה מכוח חוק שירותי הדת היהודיים [נוסח משולב], תשל"א- (תיקון מס' 3)
תשנ"ח-1998

1971 ;

(6) בנק ישראל ;

(תיקון מס' 4)
תש"ע-2010

"הועדה" – הועדה שהוקמה לפי סעיף 3(ב) ;

"השר" – שר הכלכלה והתכנון.

2. (א) בכל גוף ציבורי תקוים ביקורת פנימית על ידי מבקר פנימי.

(ב) שר הממונה על משרד ממשלתי הממשלה רשאי לקבוע כי מי שרשאי למנות מבקר פנימי באותו משרד רשאי למנות מבקר פנימי לגוף או ליחידה באותו משרד שאינם כפופים למנהל הכללי של המשרד, ולקבוע, במידת הצורך, את סדרי התיאום בין המבקרים הפנימיים שבמשרד.

חובת קיום
ביקורת פנימית

(ג) המבקר הפנימי של אגף החשב הכללי במשרד האוצר יהיה אחראי לביקורת הפנימית על ביצוע תקציב המדינה ביחידות החשבונות והכספים של משרדי הממשלה.

3. (א) לא ימונה ולא יכהן אדם כמבקר פנימי בגוף ציבורי אלא אם כן נתקיימו בו כל אלה :

התאמה

- (1) הוא יחיד ;
- (2) הוא תושב ישראל ;
- (3) הוא לא הורשע בעבירה שיש עמה קלון ;
- (4) הוא בעל תואר אקדמי מאת מוסד להשכלה גבוהה בישראל או מוסד להשכלה גבוהה בחוץ לארץ שהכיר בו לענין זה מוסד להשכלה גבוהה בישראל, או שהוא עורך דין או רואה חשבון ;
- (5) הוא רכש נסיון במשך שנתיים בעבודת ביקורת, או השתתף בהשתלמות מקצועית שאישרה ועדה לעניני השתלמויות בהרכב נציג לשכת המבקרים הפנימיים והוא היושב ראש, המפקח הכללי במשרד הכלכלה והתכנון ונציג מוסד להשכלה גבוהה המקיים לימודי ביקורת פנימית, שקבע השר אחרי התייעצות עם כל המוסדות המקיימים לימודים כאמור.

(ב) מוקמת בזה ועדה שחבריה הם –

- (1) המנהל הכללי של משרד המשפטים, והוא יהיה יושב ראש הועדה ;
- (2) נציב שירות המדינה או משנהו ;
- (3) נשיא לשכת המבקרים הפנימיים ;
- (4) ראש לשכת עורכי הדין ;
- (5) נשיא לשכת רואי חשבון.
- (ג) הועדה תחליט אם לאשר הצעת גוף ציבורי למנות למבקר פנימי מי שאינו עומד בדרישות סעיף קטן (א)(4) ו-(5).
- (ד) כל החלטה של הועדה תהיה מנומקת.
- (ה) הועדה תקבע לעצמה את סדרי עבודתה.

4. (א) המבקר הפנימי יבדוק, בין היתר –

תפקידים

- (1) אם הפעולות של הגוף הציבורי שבו הוא משמש מבקר ושל נושאי משרה וממלאי תפקידים באותו גוף תקינות, מבחינת השמירה על החוק, על הניהול התקין, על טוהר המידות ועל החסכון והיעילות, ואם הן מועילות להשגת היעדים שנקבעו להן ;
- (2) אם מקוימות ההוראות המחייבות את הגוף הציבורי ;
- (3) את ניהול הנכסים וההתחייבויות של הגוף הציבורי, ובכלל זה את הנהלת החשבונות שלו, וכן את דרכי שמירת הרכוש, והחזקת הכספים והשקעתם ;
- (4) אם ההחלטות בגוף הציבורי נתקבלו על פי נהלים תקינים ;
- (5) אם הגוף הציבורי הוא גוף מבוקר כאמור בפסקה (1) או (3) להגדרת גוף ציבורי שבסעיף 1 (להלן – גוף מבוקר) – את תיקון הליקויים שעליהם הצביע מבקר המדינה.

- (ב) המבקר הפנימי יערוך את הביקורת על פי תקנים מקצועיים מקובלים.
5. (א) הממונה על המבקר הפנימי במשרד ממשלתי יהיה השר הממונה על המשרד או המנהל הכללי, או מנהל יחידה כאמור בסעיף 2(ב), הכל כפי שתקבע הממשלה בין דרך כלל ובין למשרד פלוני.
- (ב) הממונה על המבקר הפנימי של אגף החשב הכללי במשרד האוצר ושל יחידות החשבונות והכספים במשרדי הממשלה יהיה החשב הכללי.
- (ג) הממונה על המבקר הפנימי בבנק ישראל יהיה נגיד הבנק.
- (ד) בכפוף לאמור בסעיף 49(ב) לחוק החברות הממשלתיות, תשל"ה-1975, הממונה על המבקר הפנימי בגוף ציבורי אחר יהיה יושב ראש הדירקטוריון, או יושב ראש של גוף הממלא תפקיד מקביל לשל דירקטוריון, או המנהל הכללי, הכל כפי שיקבע הדירקטוריון;
- (ה) מבקר פנימי ישא באחריות ישירה בפני הממונה עליו לפי סעיף זה.
6. (א) מבקר פנימי יגיש לממונה כאמור בסעיף 5 דין וחשבון על ממצאיו.
- (ב) בנוסף על האמור בסעיף קטן (א) יגיש המבקר הפנימי כל דין וחשבון שלו –
- (1) במשרד ממשרדי הממשלה שבו אין השר הממונה על המשרד ממונה על המבקר הפנימי לפי סעיף 5(א) – לשר הממונה;
- (2) בגוף ציבורי אחר – למנהל הכללי.
- (ג) כל דין וחשבון שיגיש מבקר פנימי יהיה בכתב; הוא יכלול בו את מסקנותיו, והוא רשאי לכלול בו את המלצותיו.
- 6א. (א) הוגש דין וחשבון של המבקר הפנימי כאמור בסעיף 6, תקיים הנהלת הגוף הציבורי דיון בממצאיו תוך 45 ימים מיום הגשתו; העתק מפרוטוקול הדיון יועבר לממונה כמשמעותו בסעיף 5.
- (ב) לא פעלה הנהלת הגוף הציבורי כאמור בסעיף קטן (א), רשאי כל חבר מחבריה לפנות לממונה, בכתב, ולדרוש קיום הדיון; היתה דרישה כאמור, יורה הממונה על קיום הדיון תוך 30 ימים מיום קבלת הדרישה.
7. (א) המבקר הפנימי יגיש לאישור הממונה כאמור בסעיף 5 הצעה לתכנית עבודה שנתית או תקופתית והממונה יאשר אותה בשינויים הנראים לו.
- (ב) השר הממונה על משרד ממשלתי, יושב ראש דירקטוריון או יושב ראש של גוף הממלא תפקיד מקביל לשל דירקטוריון, וכן הממונה, רשאים להטיל על המבקר הפנימי משימות של ביקורת פנימית נוספות על הקבועות בתכנית עבודה כאמור בסעיף קטן (א).
8. (א) מבקר פנימי לא ימלא, בגוף שבו הוא משמש מבקר, תפקיד נוסף על הביקורת הפנימית, זולת תפקיד הממונה על תלונות הציבור או הממונה על תלונות העובדים, ואף זאת – אם מילוי תפקיד נוסף כאמור לא יהיה בו כדי לפגוע במילוי תפקידו העיקרי.
- (ב) מבקר פנימי לא ימלא מחוץ לגוף שבו הוא משמש מבקר תפקיד היוצר או העלול ליצור ניגוד עניינים עם תפקידו כמבקר פנימי.
9. (א) המבקר הפנימי רשאי לדרוש ולקבל כל מסמך וכל מידע, שברשות הגוף שבו הוא משמש מבקר או שברשות אחד מעובדיו, ושלדעת המבקר הפנימי דרוש לביצוע תפקידו; מי שנדרש למסור מסמך או מידע כאמור יהיה חייב למלא אחר הדרישה תוך תקופה הקבועה בדרישה ובאופן הקבוע בה.
- (ב) למבקר הפנימי תהיה גישה, לצורך ביצוע תפקידו, לכל מאגר רגיל או ממוחשב, לכל בסיס נתונים ולכל תכנית עבודה של עיבוד נתונים אוטומטי של הגוף שבו הוא משמש מבקר.
- (ג) המבקר הפנימי רשאי להיכנס לכל נכס של הגוף שבו הוא משמש מבקר ולבדוק אותו.
- (ד) לגבי מידע החסוי על פי דין יחולו על המבקר הפנימי ועל מי שהוסמך לקבל את המידע לפי חוק זה המגבלות הקבועות בדין לגבי המורשים לקבל מידע כזה.
- (ה) בכפוף להוראות סעיף 10 חייב המבקר הפנימי לשמור בסוד כל מסמך ומידע שהגיעו אליו עקב מילוי תפקידו, זולת אם הגילוי נחוץ למילוי תפקידו כנדרש בחוק או אם

אחריות

דיווח

דיון בממצאי
דו"ח המבקר
(תיקון מס' 1
תשנ"ה-1995)

אישור תכנית
העבודה

ייחוד פעולות

המצאת מסמכים
מידע

- הגילוי נדרש על פי כל דין.
- (ו) סמכות שהוקנתה בסעיף זה למבקר הפנימי וחובה שהוטלה עליו יחולו גם על עוזריו ועל כל אדם הפועל מטעמו.
10. (א) דו"ח, חוות דעת או כל מסמך אחר שהוציא או הכין המבקר הפנימי במילוי תפקידו
- לא יישמשו ראיה בכל הליך משפטי, אך לא יהיו פסולים בשל כך לשמש ראיה בהליך משמעותי.
- (ב) הודעה שנתקבלה אגב מילוי תפקידיו של המבקר הפנימי לא תשמש ראיה בהליך משפטי, אך תהא כשרה לשמש ראיה בהליך משמעותי.
11. (א) העלתה הביקורת בגוף ציבורי יסוד להניח שבוצעה עבירה פלילית, יביא המבקר הפנימי את הענין ללא דיחוי לידיעת הממונה.
- (ב) היה למבקר הפנימי בגוף מבוקר יסוד להאמין שהממונה מעורב בעבירה פלילית, יעביר המבקר את הענין במישרין לידיעת מבקר המדינה.
12. (א) לא תופסק כהונתו של מבקר פנימי שלא בהסכמתו לפני תום התקופה אשר לה נתמנה והוא לא יושעה מתפקידו –
- (1) במשרד ממשלתי הממשלה – אלא באישור נציב שירות המדינה ;
- (2) (נמחקה) ;
- (3) בגוף ציבורי אחר – אלא אם כן החליט על כך הדירקטוריון או הגוף הממלא תפקיד הדומה לתפקיד הדירקטוריון (בפסקה זו – הדירקטוריון), לאחר שניתנה הודעה כדין לכל חברי הדירקטוריון שדבר הפסקת הכהונה או ההשעיה יידון באותה ישיבה, ובאישור הדירקטוריון ברוב של שני שלישים מחבריו, לאחר שניתנה למבקר הפנימי אפשרות לשאת לפני הדירקטוריון את דברו בענין.
- (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), מבקר פנימי שחדל להיות תושב ישראל או שהורשע בפסק דין חלוט בעבירה שיש עמה קלון – תופסק כהונתו.
13. (א) המבקר הפנימי רשאי לבצע את תפקידיו בעזרת עובדי לשכתו או בעזרת אנשים אחרים
- שנבחרו בהליך תקין.
- (ב) לא יתמנה אדם לעובד לשכת המבקר הפנימי אלא בהליך תקין של מינוי עובדים בגוף הציבורי ולאחר קבלת חוות דעתו של המבקר הפנימי.
- (ג) עובדי לשכת המבקר הפנימי והפועלים מטעמו לצרכי הביקורת הפנימית יקבלו הוראות בעניני ביקורת מהמבקר הפנימי בלבד.
- (ד) לא יופסק שירותו של עובד לשכת המבקר הפנימי אלא בהליך תקין ובהסכמתו של המבקר הפנימי, או על פי הוראת בית המשפט או בית דין מוסמך, או – בהעדר הסכמת המבקר הפנימי – לפי סעיף 12, בשינויים המחוייבים.
14. (א) אין באמור בחוק זה כדי לגרוע מהוראות כל דין.
- (ב) אין באמור בחוק זה כדי להפחית מן המעמד, התפקידים והסמכויות הנתונים למבקר פנימי בגוף ציבורי לפי מסמכי התאגדותו, תקנותיו או כל החלטה אחרת שלו שנתקבלה כשורה, או לצמצם מעמד, תפקיד או סמכות שניתנו כך, והכל בין שפורטו ובין שלא פורטו בחוק זה.
- (ג) אין באמור בחוק זה כדי למנוע מגוף ציבורי, במסמכי התאגדותו, בתקנותיו או בכל החלטה אחרת שלו המתקבלת כשורה, להוסיף על המעמד, התפקידים והסמכויות הנתונים לפיהם
- למבקר פנימי, או להרחיב מעמד, תפקיד או סמכות שניתנו כך, והכל בין שפורטו ובין שלא פורטו בחוק זה.

קבלת הביקורת כראיה

דיווח על עבירה פלילית

הפסקת כהונתו של מבקר פנימי

(תיקון מס' 4) תש"ע-2010

עובדי לשכת המבקר הפנימי

שמירת תוקף

15. **מונשיין** אלה דינס קנס :

- (1) מי שחלה עליו חובה בתוקף תפקידו למנות מבקר פנימי ולא עשה כן, ואין לו הצדק סביר לכך ;
- (2) מי שמינה מבקר פנימי ביודעו שאינו כשיר לכך לפי סעיף 3 ;
- (3) מי שהפר ביודעין חובה המוטלת עליו לפי סעיף 9(א), או מנע ממבקר גישה, ביקור או בדיקה כאמור בסעיף 9(ב) או (ג).

תיקון פקודת
החברות

16. בפרק ד' לפקודת החברות [נוסח חדש], תשמ"ג-1983, אחרי סימן ב' יבוא :

סימן ג': מבקר פנימי

"מבקר פנימי

96כ1. (א) דירקטוריון של חברה כמשמעותה בסעיף 96א ימנה, לפי הצעת ועדת הביקורת, מבקר פנימי.

(ב) על המבקר הפנימי יחולו הוראות סעיפים 3, 5(ד), 7 עד 10, 14(ב) ו-1(ג) ו-24(ג) לחוק הביקורת הפנימית, תשנ"ב-1992, בכפוף ליתר הוראות סימן זה ובשינויים המחוייבים לפי הענין, ובלבד שסעיף 9 ייקרא כאילו בסופו בא :

"(ג) על אף האמור בהוראותיו הקודמות של סעיף זה רשאית ועדת הביקורת, לבקשת הדירקטוריון, להגביל גישתו של מבקר פנימי למסמכים ולמידע שיש בהם משום סוד מסחרי".

(ג) המבקר הפנימי יבדוק, בין היתר, את תקינותן של פעולות החברה מבחינת השמירה

על החוק, על טוהר המידות ועל נוהל עסקים תקין.

(ד) המבקר הפנימי ידווח על ממצאיו ליושב ראש הדירקטוריון, למנהל הכללי וליושב

ראש ועדת הביקורת.

(ה) כהונתו של המבקר הפנימי לא תופסק שלא בהסכמתו והוא לא יושעה מתפקידו, אלא

אם כן החליט על כך הדירקטוריון על פי הצעת ועדת הביקורת."

17. בפקודת הבנקאות, 1941, אחרי סעיף 14ד יבוא :

"מבקר פנימי

תיקון
פקודת
הבנקאות

14ה. (א) דירקטוריון של תאגיד בנקאי ימנה מבקר פנימי לתאגיד על פי הצעת ועדת הביקורת

של הדירקטוריון (להלן – ועדת הביקורת).

(ב) המבקר הפנימי יבדוק, בין היתר, את תקינות הפעולות של התאגיד הבנקאי מבחינת

השמירה על החוק, השמירה על טוהר המידות, השמירה על החסכון והיעילות והשמירה על נוהל בנקאי תקין, וכן יבדוק האם מקויימות הוראות המפקח על הבנקים.

(ג) על המבקר הפנימי יחולו, בכפוף ליתר הוראות סעיף זה ובשינויים המחוייבים לפי הענין, הוראות סעיפים אלה של חוק הביקורת הפנימית, תשנ"ב-1992 : 3 למעט סעיף קטן (א)(2), 7 עד 10, 14(ב) ו-1(ג) ו-24(ג).

(ד) המבקר הפנימי יפעל על פי תקנים מקצועיים מקובלים ובהנחיית ועדת הביקורת וידווח על ממצאיו ליושב ראש הדירקטוריון, למנהל הכללי וליושב ראש ועדת הביקורת.

(ה) מינוי המבקר הפנימי והפסקת כהונתו או השעייתו מתפקידו יעשו בידי הדירקטוריון

על פי הצעת ועדת הביקורת.

(ו) המפקח ראשי, לאחר התייעצות בועדה המייעצת, לקבוע כללים לביצוע הוראות

סעיף זה."

18. בחוק הפיקוח על עסקי ביטוח, תשמ"א-1981 –

(1) לפני סעיף 93 יבוא :

"מבקר פנימי

תיקון חוק
הפיקוח על עסקי
ביטוח

92א. (א) דירקטוריון של מבטח ימנה לתאגיד מבקר פנימי.

(ב) המבקר הפנימי יבדוק, בין היתר, את תקינותן של פעולות המבטח מבחינת

- השמירה על החוק, על הוראות המפקח על הביטוח, על טוהר המידות, על החסכון והיעילות ועל נוהל עסקים תקין.
- (ג) על המבקר הפנימי יחולו הוראות סעיפים 3, 7 עד 10, 14 (ב) ו-15 (ג) ו-24 (ג) לחוק הביקורת הפנימית, תשנ"ב-1992, בכפוף ליתר הוראות סעיף זה ובשינויים המחוייבים לפי הענין.
- (ד) המבקר הפנימי יפעל על פי תקנים מקצועיים מקובלים, וידווח על ממצאיו ליושב ראש הדירקטוריון ולמנהל הכללי של המבטח.
- (ה) כהונתו של המבקר הפנימי לא תופסק שלא בהסכמתו והוא לא יושעה מתפקידו, אלא אם כן החליט על כך הדירקטוריון.
- (ו) בסעיף זה, "מבטח" – מי שקיבל רשיון מבטח ישראלי לפי סעיף 15(א)(1). "
- (2) בסעיף 109, אחרי "מקום שמדובר בחוק זה" יבוא "בדירקטוריון", ובמקום "בפקיד כמשמעותו" יבוא "בועד או בפקיד, לפי הענין, כמשמעותם".
19. בחוק המועצה להשכלה גבוהה, תשי"ח-1958, אחרי סעיף 15 יבוא :
- "מבקר
- 15א. על המבקר של מוסד מוכר יחולו הוראות סעיפים 3, 4, 8 עד 10, 12, 14 (ב) ו-15 (ג) ו-24 (ג) לחוק הביקורת הפנימית, תשנ"ב-1992, בשינויים המחוייבים לפי הענין."
20. בפקודת המועצות המקומיות, אחרי סעיף 35 יבוא :
- "מבקר פנימי
- 35א. על אף האמור בפקודה זו רשאי שר הפנים, באישור הועדה לעניני ביקורת המדינה של הכנסת, לכלול בצו כינון של מועצה מקומית הוראות כהוראות שחוק לתיקון פקודת העיריות (מס' 39), תשי"ן-1990, הוסיף לפקודת העיריות, או את הוראות סעיפים 3, 4, 7 עד 10, 12, 14 (ב) ו-15 (ג) לחוק הביקורת הפנימית, תשנ"ב-1992, כולן או מקצתן, בתיאומים המחוייבים לפי הענין."
21. בחוק לתיקון פקודת העיריות (מס' 39), תשי"ן-1990, סעיף 12 – בטל.
22. אחרי סעיף 49 לחוק החברות הממשלתיות, תשל"ה-1975, יבוא :
- "עדיפות
- 49א. על חברה ממשלתית שמתקיים בה האמור בסעיף 96א לפקודת החברות [נוסח חדש], תשמ"ג-1983, יחולו הוראות סעיף 96כג לפקודה האמורה אף אם היא גוף מבוקר."
23. השר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי, בהתייעצות עם לשכת המבקרים הפנימיים ובאישור הועדה לעניני ביקורת המדינה, להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו בגופים ציבוריים.

תיקון חוק
המועצה
להשכלה
גבוהה

תיקון פקודת
המועצות
המקומיות

תיקון חוק לתיקון
פקודת העיריות
(מס' 39)

תיקון חוק
החברות
הממשלתיות

ביצוע ותקנות

24. (א) תחילתו של סעיף 2 ב-1 בחודש שלאחר תום שנה מיום פרסומו של חוק זה.
 (ב) תחילתם של סעיפים 16 עד 20 ב-1 בחודש שלאחר תום ששה חדשים מיום פרסומו של חוק זה.
 (ג) אין בהוראות חוק זה כדי לפגוע בכהונתו של מי שמילא בפועל את התפקיד של מבקר פנימי בגוף ציבורי ערב פרסומו של חוק זה, אף אם אין לו הכישורים לפי סעיף 3 ואף אם תוארו היה אחר.
25. חוק זה יפורסם תוך שלושים ימים מיום קבלתו. פרסום

דוד מגן
 שר הכלכלה והתכנון

יצחק שמיר
 ראש הממשלה

דב שילנסקי
 יושב ראש הכנסת

חיים הרצוג
 נשיא המדינה

נספח 2: חוק לשכת עורכי הדין התשכ"א 1961 (פרקים 1-2)

פרק ראשון : הלשכה ותפקידה

1. הקמת הלשכה (תיקון: התשע"ו)

מוקמת בזה לשכת עורכי הדין (להלן - הלשכה), שתאגד את עורכי הדין בישראל ותשקוד על רמתו וטהרו של מקצוע עריכת הדין וכן תפעל למען הגנה על שלטון החוק, זכויות האדם וערכי היסוד של מדינת ישראל.

2. תפקידי הלשכה (תיקון: התש"ע, התשס"ט)

הלשכה -

- (1) תרשום מתמחים, תפקח על התמחותם ותבחנם ;
- (2) תסמך עורכי דין על ידי קבלתם כחברי הלשכה ;
- (א2) תנהל מרשם של עורכי דין זרים, בהתאם להוראות לפי פרק שמיני א' ;
- (3) תקיים שיפוט משמעתי לחבריה לעורכי דין זרים הרשומים במרשם כאמור בפסקה (א2) ולמתמחים ;
- (4) תיתן סעד משפטי למעוטי אמצעים שאינם זכאים לכך מהמדינה לפי חוק ; הכל בהתאם לחוק זה.

3. פעולות הלשכה שברשות (תיקון: התש"ע, התשע"ו)

הלשכה רשאית, בין השאר -

- (1) לחוות דעתה על הצעות חוק וחקיקת משנה ;
- (2) נמחקה ;
- (3) לשמש בורר ולמנות בוררים ;
- (א3) לארגן השתלמויות מקצועיות לחברי הלשכה ;
- (ב3) לעסוק בהליכי גישור ;
- (ג3) לנהל את קשרי החוץ של הלשכה ;
- (ד3) לנהל את קשרי הלשכה עם רשויות המדינה ;
- (4) לפעול להגנת עניניהם המקצועיים של חברי הלשכה ;
- (5) לייסד קרנות ביטוח, קרנות פנסיה ומוסדות אחרים של עזרה הדדית לחברי הלשכה ;
- (6) ליזום פעולות ומפעלים של מחקר המשפט בכלל, והמשפט העברי בפרט, ולהשתתף בפעולות ומפעלים כאלה ;
- (7) לעסוק בהוצאת ספרות משפטית.

4. הלשכה - תאגיד

הלשכה היא תאגיד, כשר לכל חובה, זכות ופעולה משפטית.

א4. מקום מושב הלשכה (תיקון: התשכ"ח)

מקום מושבה של הלשכה הוא ירושלים.

5. הלשכה - גוף מבוקר

הלשכה תעמוד לבקרתו של מבקר המדינה.

פרק שני: מוסדות הלשכה ובעלי תפקידים בה (תיקון: התשע"ו)

סימן א': מוסדות הלשכה

6. מוסדות הלשכה (תיקונים: התשנ"ה, התשס"ח)

אלה מוסדות הלשכה :

- (1) ראש הלשכה ;
- (2) המועצה הארצית ;
- (3) הועד המרכזי ;

- (4) הועדים המחזיים ;
- (5) בית דין משמעת ארצי ;
- (6) בתי דין משמעתיים מחוזיים ;
- (7) מבקר הלשכה ;
- (8) ועדת אתיקה ארצית ;
- (9) ועדות אתיקה מחוזיות ;

א6 סייג לכהונה (תיקון: התשנ"ה)

כהונה בתפקיד שאליו נבחר או נתמנה חבר הלשכה בידי הועד המרכזי, לא תהא ליותר משלוש תקופות כהונה רצופות, והוא הדין במי שנבחר או נתמנה בידי המועצה הארצית, למעט לכהונה של חבר בועד המרכזי ; סעיף זה לא יחול על עובד הלשכה המועסק על ידיה בשכר.

7 (בוטל התשנ"ה)

8. ראש הלשכה (תיקון: התשנ"ה)

(א) ראש הלשכה ייבחר על ידי חברי הלשכה מבין חבריה, לארבע שנים, במועד שתקבע המועצה הארצית ובלבד שלא יהא בפגרת הקיץ של בתי המשפט ; הבחירות יהיו אישיות, כלליות, שוות, חשאיות, ישירות וארציות.

(ב) (1) לראש הלשכה ייבחר המועמד שקיבל את מספר הקולות הגדול ביותר, ובלבד שקיבל לפחות שתי חמישיות מהקולות הכשרים ;

(2) לא קיבל שום מועמד שיעור קולות כאמור בפסקה (1), יקוימו, כעבור שבועיים, בחירות חוזרות ובהן יעמדו לבחירה שני המועמדים שקיבלו בבחירות הראשונות את המספרים הגדולים ביותר של קולות כשרים ; המועמד שקיבל בבחירות החוזרות את המספר הגדול ביותר של קולות כשרים - הוא הנבחר.

א8 ממלא מקום ראש הלשכה (תיקונים: התשל"ו, התשמ"ז)

(א) המועצה הארצית תבחר ממלא מקום לראש הלשכה מבין חברי הועד המרכזי בבחירות שוות, אישיות וחשאיות.

(ב) נבצר מראש הלשכה זמנית למלא את תפקידו, ישמש ממלא מקומו כראש הלשכה במקומו.

אב בחירת ראש לשכה בידי המועצה (תיקונים: התשמ"ז, התשנ"ה)

(א) התפטר ראש הלשכה, נפטר או נבצר ממנו, דרך קבע, למלא את תפקידו, והכל אם השלים שלוש שנים לפחות בתפקיד, תבחר המועצה הארצית ראש לשכה במקומו בבחירות שוות, אישיות וחשאיות.

(1א) התפטר ראש הלשכה, נפטר או נבצר ממנו דרך קבע למלא את תפקידו לפני שהשלים שלוש שנים לפחות בתפקיד, יבחרו חברי הלשכה ראש לשכה בבחירות מיוחדות.

(2א) הבחירות המיוחדות ייערכו במועד שקבעה המועצה הארצית ולא יאוחר מ-90 ימים מהיום שבו התפנה תפקיד ראש הלשכה ; על הבחירות המיוחדות יחולו הוראות סעיף 8.

(ב) ראש לשכה שנבחר לפי סעיף זה יכהן עד תום תקופת הכהונה של ראש הלשכה שבמקומו נבחר.

א8. העברת ראש הלשכה מכהונתו (תיקון: התשנ"ה)

(א) המועצה הארצית רשאית, בהחלטה שהתקבלה ברוב של לא פחות משני שלישים מחבריה, להעביר את ראש הלשכה מכהונתו. החלטה כאמור יראוה כהחלטת המועצה על התפזרותה.

(ב) הבחירות למועצה הארצית ולראש הלשכה ייערכו לא יאוחר מתום שישים ימים מיום ההחלטה כאמור.

(ג) המועצה הארצית לא תדון בהעברת ראש הלשכה מכהונתו, אלא על פי הצעת הוועד המרכזי שנתקבלה ברוב של שני שלישים לפחות מחבריו; הוועד המרכזי לא ידון בהצעה כאמור אלא על פי פניית רוב חבריו או רוב חברי המועצה הארצית.

(ד) הוועד המרכזי לא יציע להעביר את ראש הלשכה מכהונתו, אלא אם כן חלפה שנה מיום בחירתו; וזאת לאחר שניתנה לראש הלשכה הזדמנות לטעון טענותיו בפני הוועד המרכזי והמועצה הארצית, בעצמו, או באמצעות נציגו שאינו חבר המועצה הארצית; הוועד המרכזי יקבע, באישור המועצה הארצית, את הנוהל לעניין זה.

(ה) דיוני המועצה הארצית לפי סעיף זה ייערכו בישיבה שנועדה לענין זה בלבד או בישיבות סמוכות זו לזו שנועדו כאמור; הדיון יתחיל לא יאוחר מעשרים ימים לאחר החלטת הוועד המרכזי; על מועד הישיבה הראשונה תימסר לכל חברי המועצה הארצית הודעה בכתב, לפחות עשרה ימים מראש.

9 המועצה הארצית (תיקונים: התשנ"ה, התש"ס, התשס"ג)

(א) המועצה הארצית תורכב מאלה:

(1) ראש הלשכה וראש הלשכה שקדם לו;

(2) המנהל הכללי של משרד המשפטים;

(3) פרקליט המדינה;

(4) הפרקליט הצבאי הראשי;

(5) עשרים ושמונה חברים שיבחרו חברי הלשכה במועד הבחירות לראש הלשכה בבחירות כלליות, שוות, יחסיות, חשאיות, ישירות וארציות;

(6) שלושה חברים מכל מחוז, שהם יושב ראש הוועד המחוזי ושני חברי הלשכה הרשומים באותו מחוז שייבחרו על ידי הוועד המחוזי בבחירות חשאיות.

(ב) התפטר ראש הלשכה שקדם לראש הלשכה המכהן אותה שעה, מחברותו במועצה הארצית, נפטר, או נבצר ממנו דרך קבע לכהן בה, יבוא במקומו ראש לשכה שקדם לו והוראה זו תחול באותו אופן כל אימת שנתפנה מקומו של ראש לשכה קודם.

9א מילוי מקום שהתפנה במועצה הארצית (תיקונים: התש"ס, התש"ס, התשס"ג)

(א) מי שהיה לחבר המועצה הארצית מכוח סעיף 9(א) (5) או מכוח סעיף קטן זה וחדל מכהונתו לפני הבחירות לפי אותו סעיף, יבוא במקומו המועמד ששמו בא ברשימת המועמדים של אותו חבר אחרי שמות המועמדים שנבחרו מתוכה בבחירות הקודמות למועצה הארצית או שהיו לחבר המועצה הארצית מכוח סעיף קטן זה, לפי העניין.

(ב) נכנס המועמד כאמור בסעיף קטן (א) בדרך זו כבר קודם לכן, או היה פסול או לא יכול היה להיות חבר המועצה הארצית מכל סיבה אחרת, או הודיע בכתב ליושב ראש המועצה הארצית שאין ברצונו להיות חבר המועצה, יבוא במקומו המועמד ששמו בא אחריו ברשימת המועמדים האמורה, וכן הלאה.

(ג) לא היה ברשימת המועמדים מי שימלא את המקום הפנוי כאמור בסעיף קטן (א), ימנה ראש הלשכה תחתיו חבר לשכה אחר, בהתייעצות עם הציבור שמטעמו הוצעה מועמדותו של החבר שמקומו נתפנה.

(ד) חבר המועצה הארצית שבחר בו ועד מחוזי כאמור בסעיף 9(א) (6) ושחדל מכהונתו שלא עקב בחירתו של אחר תחתיו, יבחר הוועד המחוזי תחתיו חבר לשכה אחר הרשום באותו מחוז.

(ה) (בוטל)

9ב. הפסקת הכהונה עקב היעדרות משיבות המועצה (תיקון: התש"ס, התשע"ו)

(א) חבר המועצה הארצית שנעדר משיבות המועצה שלושה חודשים רצופים, ואם היו בשלושה חודשים פחות משלוש ישיבות - משלוש ישיבות רצופות, יחדל מכהונתו כחבר המועצה, בתנאים ובמועד שנקבעו בסעיף זה או על פיו.

(ב) תנאים להפסקת כהונה כאמור הם כי -

(1) המועצה הארצית לא נתנה רשות מראש להיעדרות חבר המועצה;

(2) יושב ראש המועצה הארצית שלח לחבר המועצה, מיד אחרי הישיבה השניה שממנה נעדר, הודעה במכתב רשום הכוללת פירוט הישיבות של המועצה הארצית שמהן נעדר וציון העובדה שההודעה נשלחה מכוח סעיף קטן זה.

(ג) ראה יושב ראש המועצה הארצית שחבר המועצה נעדר משיבות המועצה כאמור בסעיף קטן (א) ושנתמלאו התנאים שבסעיף קטן (ב), ישלח לו הודעה במכתב רשום; ההודעה תפרט את הישיבות שמהן נעדר חבר המועצה ואת קיום התנאים שבסעיף קטן (ב) ותציין שנשלחה מכוח סעיף קטן זה.

(ד) לא הגיש חבר המועצה הארצית, תוך תקופה שנקבעה בכללים לעניין זה, בקשה ליושב ראש המועצה לביטול ההודעה לפי סעיף קטן (ג), יחדל מכהונתו כחבר המועצה הארצית בתום תקופה זו, זולת אם יושב ראש המועצה הארצית ביטל את ההודעה לפני כן כאמור בסעיף קטן (ה); הגיש בקשה כאמור, תדון בה המועצה הארצית, ואם החליטה לדחותה, יחדל המבקש מכהונתו עם קבלת ההחלטה.

(ה) יושב ראש המועצה הארצית רשאי לבטל הודעה לפי סעיף קטן (ג) אם הוכח לו שהיעדרותו של חבר המועצה הארצית נגרמה בשל מחלתו של החבר, שירותו בצבא-הגנה לישראל או שליחות ציבורית שלו.

(ו) חבר המועצה הארצית, שאילולא האמור בסעיף קטן זה היה חדל מכהונתו מחמת היעדרות משיבות המועצה ושנתחתיו לא בא חבר אחר של הלשכה בדרך האמורה בסעיף 9א(א), ימשיך לכהן כחבר המועצה הארצית על אף האמור בהוראות אחרות של סעיף זה, עד שייבחר או יתמנה אדם אחר תחתיו.

(ז) חבר מועצה יחדל לכהן כחבר המועצה אם הורשע בעבירה פלילית או בעבירת משמעת לפי כל דין שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי, לדעת ועדת המינויים, לכהן כחבר המועצה, ויחולו ההוראות סעיף 9א, בשינויים המחויבים.

10 תקופת כהונה (תיקונים: התש"ס, התשמ"ז)

תקופת כהונתו של ראש הלשכה תהא עד לבחירתו של אחר תחתיו; תקופת כהונתם של חברי המועצה הארצית תהא עד לבחירתם או עד למינויים של אחרים תחתם, לפי הענין. תקופת כהונתם של חברי הוועד המרכזי והוועדים המחוזיים תהא עד לבחירתם של אחרים תחתם.

10א. ועדת הביקורת – (תיקון: התשע"ו)

(א) (1) תעמוד על ליקויים בניהול הלשכה, בין השאר תוך התייעצות עם המבקר הפנימי של הלשכה או עם רואה החשבון המבקר, ותציע למועצה הארצית דרכים לתיקונם; מצאה ועדת הביקורת ליקוי כאמור שהוא ליקוי מהותי, תקיים ישיבה אחת לפחות לעניין הליקוי הנדון, בנוכחות המבקר הפנימי או רואה החשבון המבקר, לפי העניין;

(2) תבחן את מערך הביקורת הפנימית של הלשכה ואת תפקודו של המבקר הפנימי, וכן אם עומדים לרשותו המשאבים והכלים הנחוצים לו לשם מילוי תפקידו, בשים לב, בין השאר, לצרכיה המיוחדים של הלשכה;

(3) תדון בדוחות של המבקר הפנימי, בדוחות מבקר המדינה ובדוחות ביקורת אחרים;

(4) תבחן את תכנית העבודה של המבקר הפנימי לפני הגשתה לאישור המועצה הארצית ותציע בה שינויים;

(5) תקבע הסדרים לעניין אופן הטיפול בתלונות של עובדי הלשכה בקשר לליקויים בניהולה ולעניין ההגנה שתינתן לעובדים שהתלוננו כאמור.

(ב) יושב ראש ועדת הביקורת יכנס את ועדת הביקורת לדיון בנושאים שיועמדו על סדר יומה על ידיו או על ידי המבקר הפנימי, המועצה הארצית, המנהל הכללי או חבר הוועדה.

(ג) כל מי שאינו חבר בוועדת הביקורת לא יהיה נוכח בישיבות הוועדה בעת דיון ובעת קבלת החלטות הוועדה, אלא אם כן קבעו יושב ראש הוועדה או הוועדה כי הוא נדרש לשם הצגת נושא מסוים או לשם ניהולה התקין של הישיבה.

(ד) המבקר הפנימי והיועץ המשפטי של הלשכה יקבלו הודעות על קיום ישיבות ועדת הביקורת ויהיו רשאים להיות נוכחים בעת הדיון ובעת קבלת החלטות בוועדה.

(ה) הודעה על קיום ישיבת ועדת הביקורת שבה עולה נושא הנוגע לביקורת הדוחות הכספיים תומצא לרואה החשבון המבקר, שיהיה רשאי להשתתף בה.

(ו) ועדת הביקורת תגיש למועצה הארצית, לראש הלשכה ולמנהל הכללי דוח על פעילותה, לפחות אחת לשנה.

110. סמכות שר המשפטים להורות על מילוי חובה או על ביצוע תפקיד (תיקון התשע"ו)

(א) נוכח שר המשפטים כי ראש הלשכה או המועצה הארצית, לרבות ועדה מוועדותיה שמונתה לפי סעיף 9(ו), נמנעים ממילוי חובה או מביצוע תפקיד שהוטלו עליהם לפי כל דין, רשאי הוא לדרוש מהם, בצו, למלא את החובה או לבצע את התפקיד, בתוך הזמן הנקוב בצו.

(ב) לא מילאו ראש הלשכה, המועצה הארצית או הוועדה אחרי הצו, בתוך הזמן הנקוב בו, רשאי שר המשפטים למנות אדם מתאים, מבין עובדי משרדו, למילוי החובה או לביצוע התפקיד.

110. סמכות שר המשפטים להורות על בחירות חדשות (תיקון התשע"ו)

(א) נוכח שר המשפטים כי תפקודה של הלשכה נפגע באופן מובהק ומשמעותי ביותר בשל כך שהמועצה הארצית או ראש הלשכה אינם ממלאים את התפקידים שהוטלו עליהם לפי חוק זה, רשאי הוא, לאחר שניתנה למועצה הארצית ולראש הלשכה הזדמנות לטעון את טענותיהם לפניו, להורות על בחירת מועצה ארצית חדשה או ראש לשכה חדש, או שניהם כאחד, ולקבוע את תאריך הבחירות.

(ב) שר המשפטים לא יפעיל את סמכותו לפי סעיף קטן (א) אלא לאחר שהתרה במועצה או בראש הלשכה, לפי העניין, כי אם לא ימלאו את תפקידיהם בתוך תקופה שיקבע, יפעיל את סמכותו האמורה.

(ג) הורה שר המשפטים על בחירת מועצה ארצית חדשה, יתקיימו בחירות למועצה הארצית, ועל בחירת המועצה הארצית החדשה יחולו הוראות סעיף 9(א), בשינויים המחויבים; הורה השר על בחירת ראש לשכה חדש, יחולו הוראות סעיף 8(א) ו- (ב) על בחירת ראש הלשכה החדש.

110. חובת הגשת דוח על תרומות והוצאות (תיקון התשע"ו)

(א) מועמד לתפקיד ראש הלשכה, רשימות מועמדים למועצה הארצית, מועמד לתפקיד יושב ראש ועד מחוזי ורשימת מועמדים לוועד מחוזי יגישו ליושב ראש הוועדה האחראית, בהתאם לכללים שנקבעו לפי חוק זה, לבחירות למוסדות אלה (בסעיף זה - ועדת הבחירות), דוח הכולל פרטים אלה (בסעיף זה - הדוח), לא יאוחר מהיום העשירי שלפני יום הבחירות:

(1) רשימה של כל התרומות שהתקבלו בעבור מועמד לראש הלשכה, מועמד ליושב ראש ועד מחוזי, רשימת מועמדים או מועמד בתוך רשימת מועמדים כאמור, במשך 90 הימים שלפני יום הגשת הדוח, ובתרומה שסכומה עולה על 50,000 שקלים חדשים - במשך השנה שלפני יום הגשת הדוח, בציון סכום התרומה, שמו של כל תורם ופרטים מזהים עליו, למעט תרומות מצטברות מאותו אדם ובני ביתו הסמוכים על שולחנו שסכומן נמוך מ-1,000 שקלים חדשים;

(2) סך ההוצאות למימון מערכת הבחירות שהוצאו עד יום הגשת הדוח;

לעניין זה, "תרומה" ו"הוצאה" - בכסף או בשווה כסף, במישרין או בעקיפין, בארץ או בחוץ לארץ, במזומנים או בהתחייבות מכל סוג.

(ב) הדוח יוגש בידי מועמד לתפקיד ראש הלשכה, מועמד לתפקיד יושב ראש ועדת מחוזי, ולעניין רשימת מועמדים למועצה הארצית או רשימת מועמדים לוועד מחוזי - בידי המועמד הראשון ברשימת המועמדים (בסעיף קטן זה - מועמד), ויצורף אליו תצהיר חתום בידי המועמד המאמת את נכונות האמור בדוח ושלמותו; מועמד רשאי להגיש דוח אחד שיתייחס למועמדותו לתפקיד ולרשימה שבראשה הוא עומד.

(ג) ועדת הבחירות תפרסם את הדוח באתר האינטרנט של הלשכה וכן בכל דרך אחרת שתמצא לנכון, לא יאוחר מהיום השביעי שלפני יום הבחירות.

(ד) הדוח המעודכן עד ל-14 ימים לאחר יום הבחירות (בסעיף זה - הדוח הסופי) יוגש, בהתאם להוראות סעיף קטן (ב), לוועדת הבחירות ולרואה החשבון המבקר של הלשכה, לא יאוחר מ-28 ימים לאחר יום הבחירות, וועדת הבחירות תפרסמו באתר האינטרנט של הלשכה וכן בכל דרך אחרת שתמצא לנכון לא יאוחר משבועיים לאחר הגשת הדוח הסופי; הדוח הסופי יפורסם גם בדוח הפעילות השנתי של הלשכה, שיתפרסם לראשונה לאחר יום הבחירות.

(ה) מועמד או רשימת מועמדים כאמור בסעיף קטן (א), ינהלו תרומות שקיבלו כאמור בסעיף קטן (א)(1) והוצאות שהוציאו למימון התמודדותם בבחירות בחשבון בנק נפרד, ולפי הנחיות שקבעה המועצה הארצית לעניין ניהול מערכת חשבוניות.

(ו) חשבון הבנק כאמור בסעיף קטן (ה) ומערכת החשבוניות של מועמד או רשימת מועמדים כאמור בסעיף קטן (א) יעמדו לביקורת של רואה החשבון המבקר של הלשכה; במסגרת הביקורת, רשאי רואה החשבון המבקר לדרוש ממועמד, מרשימת מועמדים או מהבנק שבו מתנהל החשבון, מידע על פרטי פעולותיהם של המועמד או של רשימת המועמדים.

(ז) בתוך 12 שבועות ממועד הגשת הדוח הסופי לפי סעיף קטן (ד), ימסור רואה החשבון המבקר של הלשכה דוח ביקורת על הדוחות הסופיים שנמסרו לו על ידי המועמדים ורשימות המועמדים, לשר המשפטים, לראש הלשכה, למועצה הארצית ולכל אחד מהמועמדים ורשימות המועמדים (בסעיף זה - דוח ביקורת); דוח הביקורת יפורסם באתר האינטרנט של הלשכה לא יאוחר משבוע לאחר הגשתו.

(ח) מצא רואה החשבון המבקר חוסר התאמה, אי-סדרים או העדר דיווח בדוח הסופי שהוגש לו על ידי מועמד או רשימת מועמדים, יעביר את דוח הביקורת לבחינה של ועדת האתיקה הארצית.

(ט) מועמד שלא קיים הוראה מהוראות סעיף זה, עובר עבירת משמעת; אין בהוראת סעיף קטן זה כדי לגרוע מן הסמכות הנתונה לוועדת הבחירות, על פי כללים שנקבעו לפי חוק זה, לפסוק אם מועמדים או רשימות מועמדים כאמור בסעיף קטן (א) הגישו מועמדותם כדין, לרבות בהתאם להוראות סעיף זה.

(י) שר המשפטים רשאי לקבוע הוראות לביצוע סעיף זה, וכן רשאי הוא לקבוע תקרה לסכום הכולל של הוצאות שניתן להוציאן למימון מערכת בחירות.

11. הועד המרכזי (תיקונים: תשכ"ו, התשכ"ה, התשנ"ה, התשס"ג)

(א) הועד המרכזי הוא המוסד המבצע של הלשכה, ובידו כל סמכויות הלשכה שלא יוחדו בחיקוק למוסד אחר ממוסדותיה.

(ב) הועד המרכזי יורכב מאלה:

(1) ראש הלשכה, והוא יהיה היושב ראש;

(2) 16 חברים שתבחר המועצה הארצית מבין חבריה בדרך הבאה:

(א) כל שלושה חברי המועצה הארצית מכל מחוז, כמפורט בסעיף 9(א) (6) כאמור, יבחרו אחד מביניהם להיות חבר הועד המרכזי;

(ב) חברי המועצה הארצית הנוותרים, שאינם נמנים עם המפורטים בסעיף 9(א)(6) כאמור, יבחרו מביניהם 11 חברים לועד המרכזי בבחירות שוות, יחסיות וחשאיות.

(ג) מועדי בחירת הועד המרכזי לעניין סעיף זה וסדרי הבחירות ייקבעו בכללים.

11א חבר הועד המרכזי שמקומו נתפנה (תיקון: התשנ"ה)

(א) התפטר נציג מחוזי בועד המרכזי, נפטר או נבצר ממנו דרך קבע למלא את תפקידו, יבחרו נציגי אותו ועד מחוזי במועצה הארצית את מחליפו.

(ב) חבר הועד המרכזי שבחירה המועצה, שהתפטר מתפקידו כחבר הועד המרכזי, נפטר או נבצר ממנו דרך קבע למלא את תפקידו, תבחר המועצה הארצית חבר אחר תחתיו מבין חבריה.

11ב ניהול ישיבות הועד המרכזי וקביעת סדר היום (תיקון: התשנ"ה)

(א) יושב ראש הועד המרכזי ינהל את ישיבות הועד המרכזי ויקבע את סדר יומן.

(ב) ביקשו שליש מחברי הועד המרכזי לכלול נושא בסדר היום, יכלול היושב ראש את הנושא לדיון בישיבה הראשונה שתתקיים לאחר שקיבל את הבקשה.

12. מחוזות לשכת עורכי הדין (תיקון: התש"ס)

ואלה המחוזות של לשכת עורכי הדין:

- (1) מחוז ירושלים, שתחומו אזור שיפוט של בית המשפט המחוזי בירושלים;
- (2) מחוז תל - אביב, שתחומו אזור שיפוט של בית המשפט המחוזי בתל-אביב יפו;
- (3) מחוז חיפה, שתחומו אזור שיפוט של בית המשפט המחוזי בחיפה;
- (4) מחוז הצפון, שתחומו אזור שיפוט של בית המשפט המחוזי בנצרת;
- (5) מחוז הדרום, שתחומו אזור שיפוט של בית המשפט המחוזי בבאר-שבע;

12א רישום חברי הלשכה במחוזות (תיקון: התש"ס)

(א) כל חבר הלשכה יהיה רשום באחד ממחוזות הלשכה שבתחומו נמצא מקום עבודתו או מקום מגוריו, לפי בחירתו: החבר יודיע ללשכה על פי איזה מקום הוא מבקש להירשם; חבר לשכה לא יירשם ביותר ממחוז אחד.

(ב) הוראות בדבר סדרי הרישום ובדבר שינויים בו, לרבות התנאים להעברת הרישום ממחוז למחוז, ייקבעו בכללים.

13. הרכב של ועד מחוזי (תיקונים: התשכ"ח, התשל"ו, התשמ"ז, התש"ס)

(א) בכל מחוז של הלשכה יהיה ועד מחוזי, אשר יבחר על ידי חברי הלשכה הרשומים באותו מחוז ומבנייהם, בבחירות כלליות, שוות, יחסיות, חשאיות וישירות.

(ב) יושב ראש ועד מחוזי יבחר על ידי חברי הלשכה הרשומים באותו מחוז ומבנייהם, במועד הבחירות לועד המחוזי, בבחירות כלליות, שוות, אישיות, חשאיות וישירות.

(ג) חברי ועד מחוזי יבחרו ממלא מקום ליושב ראש הועד המחוזי מבין חבריו בבחירות שוות, אישיות וחשאיות.

(ד) נבצר מיושב ראש ועד מחוזי זמנית למלא את תפקידו, ישמש ממלא מקום כיושב ראש הועד המחוזי במקומו.

(ה) התפטר יושב ראש ועד מחוזי, נפטר או נבצר ממנו, דרך קבע, למלא את תפקידו, יבחר הועד המחוזי יושב ראש ועד מחוזי במקומו בבחירות שוות, אישיות וחשאיות.

(ו) יושב ראש הועד המחוזי, שנבחר לפי סעיף קטן (ה), יכהן עד תום תקופת הכהונה של יושב ראש הועד המחוזי שבמקומו נבחר.

(ז) ועד מחוז לא יפעל בסתירה להחלטות הועד המרכזי.

14. בית הדין המשמעתי הארצי (תיקונים: התשמ"ז, התש"ס, התשס"ח)²

(א) חברי בית הדין המשמעתי הארצי ימונו על ידי ועדת המינויים שהוקמה לפי הוראות סעיף 18ד (בפרק זה – ועדת המינויים) לתקופה של ארבע שנים מבין חברי הלשכה הכשירים לכך; מספר חברי בית הדין ייקבע בכללים.

(ב) מי שכהן כחבר בית הדין המשמעתי הארצי שלוש תקופות בזו אחר זו, לא ימונה לתפקיד זה בתקופה הסמוכה לאחרונה.

15 בתי הדין המשמעתיים המחוזיים (תיקונים: התשמ"ז, התש"ס, התשס"ח)²

(א) בכל מחוז של הלשכה יהיה בית דין משמעתי מחוזי אשר חבריו ימונו על ידי ועדת המינויים לתקופה של ארבע שנים, מבין חברי הלשכה הרשומים באותו מחוז, הכשירים לכך; מספר החברים של כל בית דין משמעתי מחוזי ייקבע בכללים.

(ב) מי שכהן כחבר בית דין משמעתי מחוזי שלוש תקופות בזו אחר זו, לא ימונה לתפקיד זה בתקופה הסמוכה לאחרונה.

16. כשירות לכהונה כחבר בית דין משמעותי (תיקונים: התשמ"ז, התשס"ח)

(א) כשיר לכהן כחבר בית הדין המשמעותי הארצי - מי שהיה חבר הלשכה לפחות שמונה שנים; כשיר לכהן כחבר בית דין משמעותי מחוזי- מי שהיה חבר הלשכה לפחות חמש שנים; ואולם לא יהיה כשיר לכהן כחבר בית דין משמעותי -

- (1) מי שהורשע בבית משפט או בבית דין צבאי בעבירה שיש עמה קלון;
- (2) מי שהורשע בבית דין משמעותי בעבירת משמעת והוטל עליו עונש השעיה או הוצאה מן הלשכה, או שהוטל עליו עונש אחר אך טרם עברו עשר שנים מיום הרשעתו.
- (ב) חבר המועצה הארצית וחבר ועד מחוזי אינם כשירים להתמנות או לכהן כחברי בית דין משמעותי.

17. תום כהונת חברי בית הדין המשמעותיים (תיקונים: התשכ"ח, התשל"ו, התשמ"ז, התשס"ח).

- (א) תקופת כהונתם של חברי בתי הדין המשמעותיים תהא עד למינוי אחרים תחתם.
- (ב) חבר בית דין משמעותי שהחל לדון בענין פלוני רשאי לסיימו גם לאחר שתמה תקופת כהונתו.
- (ג) בוטל.

17א. פקיעת כהונת חבר בית דין משמעותי (תיקונים: התשמ"ז, התשס"ח)

כהונת חבר בית דין משמעותי נפסקת באחת מאלה:

- (1) התפטר במסירת כתב התפטרות ליושב ראש ועדת המינויים;
- (2) ועדת המינויים החליטה כי נבצר ממנו, דרך קבע, למלא את תפקידו, ומסרה לו על כך הודעה בכתב;
- (3) נתקיימה בו אחת הנסיבות המונעות בעדו להיבחר לחבר בית דין משמעותי לפי סעיף 16;
- (4) חדל להיות חבר הלשכה.
- (5) ועדת המינויים מצאה כי קיימות עובדות שבשלהן אין הוא ראוי לכהן כחבר בית דין משמעותי, ומסרה לו על כך הודעה בכתב.

17א1. השעיה מכהונה של חבר בית דין משמעותי (תיקון: התשס"ח)

הוגש נגד חבר בית דין משמעותי כתב אישום בבית משפט או בבית דין צבאי בשל עבירה שיש עמה קלון, או הועמד לדין משמעותי לפי חוק זה או לפי דין אחר, רשאית ועדת המינויים להשעותו מכהונתו, במסירת הודעה בכתב, עד למתן פסק דין סופי בעניינו או עד לסיום ההליכים המשמעותיים נגדו, לפי העניין.

17ב. חילופי חברים בבית דין משמעותי (תיקונים: התשמ"ז, התשס"ח)

התפנה מקומו של חבר בית דין משמעותי, תמנה ועדת המינויים במקומו חבר בית דין, שיכהן באותו בית דין ליתרת תקופת כהונתו.

18. יושב – ראש, סגנים והרכב (תיקונים: התש"ס, התשמ"ז, התשמ"ט, התשס"ח)

(א) חברי כל בית דין משמעותי יבחרו מביניהם באישור ועדת המינויים יושב ראש בית הדין וארבעה סגני יושב ראש (להלן - הנשיאות).

(ב) שלושה מחברי הנשיאות יהיו מנין חוקי לכל פעולה של הנשיאות; לא תיפגע פעולה של הנשיאות בשל כך בלבד שנתפנה מקומו של חבר מחבריה; נתפנה מקומו של יושב ראש בית דין, תהא כל סמכות שנתייחדה לו לפי חוק זה נתונה בידי הנשיאות עד שיתמנה היושב ראש.

(ג) כל בית דין משמעותי ידון בשלושה; הנשיאות תקבע את אלה מבין חברי בית הדין שישבו לדין בענין פלוני.

(ד) נבצר מחבר בית דין משמעותי, זולת אב בית הדין, להשתתף בדיון, יתקיים הדיון, על אף האמור בסעיף קטן (ג), לפני שני חברי בית הדין הנותרים, אלא אם החליט אב בית הדין על דחיית הדיון; הוראה זו תחול אף אם התחיל הדיון לפני שלושה ונבצר מאחד החברים שאינו אב בית הדין להמשיך בו.

18א. מבקר הלשכה (תיקון: התשנ"ה)

(א) ללשכה יהא מבקר פנימי, והוא ייבחר על ידי המועצה הארצית בבחירות חשאיות לתקופת כהונה שלא תפחת מחמש שנים; לענין חוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב 1992, יראו כאילו הלשכה היא גוף ציבורי כמשמעותו בחוק האמור.

(ב) מי שכהן כמבקר שתי תקופות כהונה לא יהיה כשיר להיבחר לכהונה נוספת.

18ב. ועדות האתיקה (תיקונים: התשס"ח)³

(א) בוועדת האתיקה הארצית יהיו חברים אלה:

(1) חברי הלשכה שימנה הוועד המרכזי באישור ועדת המינויים, ובלבד שלא ימונה מי שמתקיים בו האמור בסעיף 16(א)(1) או (2);

(2) נציגי ציבור שהתקיימו בהם תנאי הכשירות כאמור בסעיף קטן (ג), שתמנה ועדת המינויים.

(ב) בכל מחוז של הלשכה תהיה ועדת אתיקה מחוזית שבה יהיו חברים אלה:

(1) חברי הלשכה הרשומים באותו מחוז שימנה הוועד המחוזי של אותו מחוז באישור ועדת המינויים, ובלבד שלא ימונה מי שמתקיים בו האמור בסעיף 16(א)(1) או (2).

(2) נציגי ציבור שהתקיימו בהם תנאי הכשירות כאמור בסעיף קטן (ג), שתמנה ועדת המינויים.

(ג) כשיר לכהן כנציג ציבור בוועדת האתיקה הארצית או בוועדת אתיקה מחוזית (בסעיף זה – ועדת אתיקה) מי שהתקיימו בו כל אלה:

(1) הוא משפטן ואינו חבר הלשכה, או שהוא חבר הלשכה שחברותו בה מוגבלת כאמור בסעיף 52ב;

(2) הוא לא הורשע בעבירה פלילית או בעבירת משמעת, שמפאת חומרתה, מהותה או נסיבותיה אין הוא ראוי לשמש נציג ציבור בוועדת האתיקה.

(ד) (1) המספר הכולל של חברי ועדת אתיקה ייקבע בכללים.

(2) מספר נציגי הציבור שתמנה ועדת המינויים בוועדת אתיקה לא יעלה על רבע מהמספר הכולל של חברי ועדת האתיקה; בוועדת אתיקה שמספר חבריה פחות מ-11, לא יפחת מספר נציגי הציבור שימונו כאמור מחבר אחד, ובוועדה שמספר חבריה הוא 11 לפחות, לא יפחת מספר נציגי הציבור משניים.

(ה) הוועד המרכזי או הוועד המחוזי, יבחר מבין חברי ועדת האתיקה הארצית או ועדת אתיקה מחוזית שאינם נציגי ציבור, לפי העניין, את יושב ראש הוועדה; בחירה כאמור טעונה אישור ועדת המינויים.

(ו) חבר בוועדת אתיקה יתמנה לתקופה של ארבע שנים וניתן לחזור ולמנותו, ובלבד שלא יכהן יותר משתי תקופות כהונה רצופות.

(ז) כהונתו של חבר ועדת אתיקה נפסקת באחת מאלה:

(1) הוא התפטר במסירת כתב התפטרות ליושב ראש ועדת המינויים;

(2) נתקיימה בו אחת הנסיבות המונעות בעדו לכהן כחבר ועדת אתיקה לפי סעיפים קטנים (א) עד (ג), לפי העניין;

(3) ועדת המינויים החליטה כי נבצר ממנו, דרך קבע, למלא את תפקידו או מצאה כי מתקיימות לגביו עובדות שבשלן אין הוא ראוי לכהן כחבר ועדת האתיקה, ומסרה לו על כך הודעה בכתב.

(ח) ועדת אתיקה מחוזית לא תפעל בסתירה להחלטת ועדת האתיקה הארצית.

18ג. הפרקליטים (תיקונים: התשס"ח)⁴

(א) ליד ועדת האתיקה הארצית וליד כל ועדת אתיקה מחוזית יפעל פרקליט; כשיר להתמנות לפרקליט מי שהתקיימו בו תנאי הכשירות לכהונה בבית דין משמעותי מחוזי כאמור בסעיף 16(א) והוא אינו חבר באחד ממוסדות הלשכה.

(ב) הפרקליטים יבררו תלונות על עבירות משמעת של עורכי דין המטופלות בידי ועדת האתיקה שהם פועלים לידה ויעבירו אותן אליה בצירוף המלצתם, וכן ייצגו את ועדת האתיקה שהם פועלים לידה בהליכים לפני בתי הדין המשמעותיים ולפני בתי המשפט, וייעצו לה בכל עניין הקשור בכך.

(ג) הפרקליטים יועסקו בידי הלשכה בשכר; הוראות בדבר דרכי מינויים והפסקת כהונתם ייקבעו בכללים, ובלבד שכהונתו של פרקליט לא תופסק שלא בהסכמתו, אלא באישור ועדת המינויים בהחלטה שהתקבלה ברוב חבריה.

(ד) לצורך מילוי תפקידיו לפי סעיף זה רשאי פרקליט להסתייע בחבר הלשכה, בין אם הוא עובד הלשכה ובין אם לאו.

118. ועדת המינויים (תיקון: התשס"ח):⁵

(א) ועדת המינויים תהיה בת שבעה חברים, ואלה הם:

(1) שופט לשעבר של בית המשפט העליון או נשיא לשעבר של בית משפט מחוזי, שימנה שר המשפטים בהתייעצות עם ראש לשכת עורכי הדין, והוא יהיה היושב ראש;

(2) שני חברי הלשכה המשמשים בתפקיד מתפקידי השירות המשפטי בשירות המדינה, ברשות מקומית או בתאגיד שהוקם בחוק, שימנה שר המשפטים;

(3) שני חברי הלשכה שתבחר המועצה הארצית;

(4) שני חברי הלשכה כמפורט להלן:

(א) לעניין החלטות ועדת המינויים בדבר בית הדין המשמעותי הארצי, ועדת האתיקה הארצית והפרקליט הפועל לידה – שני חברי הלשכה שיבחר הוועד המרכזי;

(ב) לעניין החלטות ועדת המינויים בדבר בית דין משמעותי מחוזי, ועדת אתיקה מחוזית והפרקליט הפועל לידה – שני חברי הלשכה הרשומים במחוז הנוגע בדבר, שיבחר הוועד המחוזי של אותו מחוז.

(ב) כשיר לכהן כחבר ועדת המינויים לפי פסקאות (2) עד (4) של סעיף קטן (א) – מי שהתקיימו בו תנאי הכשירות לכהונה בבית הדין המשמעותי הארצי כאמור בסעיף 16(א).

(ג) חבר ועדת המינויים יתמנה לתקופה של ארבע שנים, וניתן לחזור ולמנותו ובלבד שלא יכהן יותר משתי תקופות כהונה רצופות.

(ד) ועדת המינויים תקבע את סדרי עבודתה ואת נוהלי דיוניה, ככל שלא נקבעו בחוק זה או על פיו.

19. סדרי העבודה של המוסדות

מוסדות הלשכה יקבעו את סדרי עבודתם ודיוניהם במידה שלא נקבעו בחוק זה, בתקנות או בכללים.

נספח 3 – נוהל המבקר הפנימי בלשכת עורכי הדין (אושר במועצה (30.3.2022

לשכת עורכי הדין בישראל	
שם הנוהל: המבקר הפנימי בלשכת עורכי הדין	עמוד 76 מתוך 92
תחום: מנהלה סימוכין: 6293121	תאריך עדכון אחרון: 27/10/2021

1.

מטרת הנוהל ותחולתו

- 1.1. להגדיר את מעמדו, דרכי פעולתו, וביצוע משימותיו של המבקר הפנימי בלשכת עורכי הדין בישראל (להלן: "הלשכה"), בהתאם לסעיף 119 לחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א – 1961 (להלן: "החוק הלשכה").
- 1.2. להבטיח את עצמאותה ואי תלותה של הביקורת הפנימית, על מנת שתוכל להתבצע באופן יעיל להשגת מטרותיה. לקבוע את סדרי הביקורת בלשכה, את סמכויות המבקר הפנימי ויחסי הגומלין שבין המבקר, ליו"ר, למנכ"ל, לוועדת הביקורת, למועצה ומוסדות הלשכה ולגורמים המבוקרים.
- 1.3. להתאים את הוראות חוק הביקורת הפנימית תשנ"ב 1992 (להלן: "חוק הביקורת הפנימית") החלים, בשינויים המחויבים, על המבקר הפנימי של הלשכה, ככל שאין הוראה אחרת בחוק כהגדרתו להלן.
- 1.4. נוהל זה חל על הלשכה ומוסדותיה כהגדרתם בסעיף 6 לחוק הלשכה, לרבות מנגנוני השיפוט המשמעותי של הלשכה, וכן כל גוף או תאגיד שהלשכה משתתפת בהנהלתם.
- 1.5. האמור בנוהל זה לא בא לסתור את הקבוע בחוק לשכת עורכי הדין או חוק הביקורת הפנימית אלא לפרט ולהסדיר את העניינים שאינם מוסדרים בחוקים אלה.
- 1.6. בכל מקום בו תתגלה סתירה בין המפורט בנוהל זה לבין סעיפי החוקים הרלוונטיים, הוראות החוק תגברנה על האמור בנוהל זה והוראות בנוהל זה הסותרות את הוראות החוקים בטלות.
- 1.7. אין בנוהל זה כדי לגרוע מכל חובה על פי דין.

2.

מינוי מבקר הלשכה

- 2.1. המבקר הפנימי יהיה עובד הלשכה, וימונה על ידי המועצה הארצית של הלשכה לפי המלצת ועדת המינויים.
- 2.2. לא יכהן כמבקר פנימי בלשכה בעל עניין בלשכה, בעל תפקיד בלשכה או קרוב של כל אחד מאלה; לעניין זה, "בעל עניין" – כפי שייקבע בכללים.
- 2.3. המבקר הפנימי ימונה לתקופה של שבע שנים בלבד.
- 2.4. לא ימונה למבקר פנימי, מי שהורשע בעבירה פלילית או בעבירת משמעת לפי כל דין שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי, לדעת ועדת המינויים לכהן כמבקר פנימי, לפי העניין, ולא תלויים ועומדים נגדו כתב אישום או קובלנה בעבירה כאמור, לפי העניין.

3.

כפיפות ודיווח

- 3.1. המבקר הפנימי יהיה כפוף ארגונית למועצה הארצית ויגיש לה את דוחותיו והמלצותיו.
- 3.2. המבקר הפנימי יגיש דו"ח על ממצאיו, ובכלל זה דו"ח שנתי למועצה הארצית, למנהל הכללי ולוועדת הביקורת.

4.

תפקידים וסמכויות

- 4.1. **מבקר הלשכה יהיה אחראי:**
- 4.1.1. לקיום הביקורת הפנימית בלשכה ובמוסדותיה, כאמור בסעיף 154 לחוק הביקורת הפנימית.
- 4.1.2. להבטיח קיום ביקורת פנימית יעילה, עצמאית ובלתי תלויה, אשר תשמש מכשיר מסייע בהשגת מטרות הלשכה.
- 4.1.3. לסייע לגופים הניהוליים בלשכה ולוועדת הביקורת למלא את תפקידיהם באורח יעיל ולשאת באחריות המוטלת עליהם.
- 4.1.4. לבדוק, לבחון ו/או לסקור את הפעילויות השונות שנעשו בלשכה ולספק לגופים הניהוליים הערכות, ניתוחים, דו"חות, מידע, ייעוץ והמלצות בקשר לפעילויות האמורות.
- 4.1.5. לסייע לוועדת הביקורת ולהנהלת הלשכה בחשיפה, תיקון ומניעת הישנות של פגמים וליקויים בקיום נוהל תיקון ומסודר של ענייני הלשכה על כל מגזריה.
- 4.2. **המבקר הפנימי ישמש כנציב פניות הציבור של הלשכה.**
- 4.3. **המבקר הפנימי רשאי להשתתף בכל ישיבה של המועצה הארצית, של ועדה מוועדותיה או של ועד מחוזי. המועצה הארצית, ועדה מוועדותיה או ועד מחוזי, לפי העניין, יודיעו למבקר הפנימי על המקום והמועד שבו תתכנס הישיבה והנושאים שיידונו בה, ויקבל באופן שוטף פרוטוקולים משיבותיהן.**
- 4.4. **המבקר הפנימי יהיה נוכח בישיבה שבה תחליט המועצה הארצית על מינוי רואה החשבון המבקר או היועץ המשפטי; המועצה הארצית תודיע למבקר הפנימי על המקום והמועד שבו תתכנס הישיבה;**
- 4.5. **המבקר יבדוק את תיקון הליקויים עליהם יצביע מבקר המדינה בדו"חות השונים.**
- 4.6. **מצא המבקר הפנימי ליקוי מהותי במינוי של רואה החשבון המבקר או היועץ המשפטי, יודיע על כך בלא דיחוי, לשר המשפטים, לראש הלשכה ולחברי המועצה הארצית.**
- 4.7. **מצא המבקר הפנימי ליקוי מהותי במינוי של רואה החשבון המבקר או היועץ המשפטי, יודיע על כך, בלא דיחוי, גם לוועדת הביקורת. אין בדיווח זה לוועדת הביקורת כדי להוות פטור מחובת הדיווח על פי כל דין ומחובת הדיווח המנויה בהוראות סעיף 4.6.**
- 4.8. **במידה ויועסקו על ידי המבקר הפנימי עוזרים, יעשה הדבר במסגרת תוכנית העבודה והתקציב המאושר ע"י המועצה. הם יהיו כפופים לחובת שמירת סודיות גמורה בקשר לכל הקשור בעבודת המבקר והביקורת הפנימית, לתחומיה השונים. מבקר הלשכה ועוזריו יחתמו על התחייבות לשמירת סודיות בהתאם לאמור לעיל.**

5. המצאת מסמכים וקבלת מידע

ס' 4 לחוק הביקורת הפנימית: ¹⁵

המבקר הפנימי יבדוק, בין היתר –

(1) אם הפעולות של הגוף הציבורי שבו הוא משמש מבקר ושל נושאי משרה וממלאי תפקידים באותו גוף תקינות, מבחינת השמירה על החוק, על הניהול התקין, על טוהר המידות ועל החסכון והיעילות, ואם הן מועילות להשגת היעדים שנקבעו להן;

(2) אם מקוימות ההוראות המחייבות את הגוף הציבורי;

(3) את ניהול הנכסים וההתחייבויות של הגוף הציבורי, ובכלל זה את הנהלת החשבונות שלו, וכן את דרכי שמירת הרכוש, והחזקת הכספים והשקעתם;

(4) אם ההחלטות בגוף הציבורי נתקבלו על פי נהלים תקינים;

(5) אם הגוף הציבורי הוא גוף מבוקר כאמור בפסקה (1) או (3) להגדרת גוף ציבורי שבסעיף 1 (להלן – גוף מבוקר) – את תיקון הליקויים שעליהם הצביע מבקר המדינה.

(ב) המבקר הפנימי יערוך את הביקורת על פי תקנים מקצועיים מקובלים.

- 5.1. המבקר הפנימי רשאי לדרוש ולקבל כל מסמך וכל מידע שברשות הלשכה, או מי מעובדיה, או מוסד ממוסדותיה, ושלדעת המבקר הפנימי דרוש לביצוע תפקידו; מי שנדרש למסור מסמך או מידע כאמור יהיה חייב למלא אחר הדרישה תוך תקופה הקבועה בדרישה ובאופן הקבוע בה.
- 5.2. למבקר הלשכה או מי מטעמו תהא לצורך ביצוע תפקידו גישה לכל מאגר רגיל או ממוחשב, ולכל בסיס נתונים.
- 5.3. מנכ"ל הלשכה יוודא שתהא למבקר גישה חופשית לכל התיקים, מסמכים, מידע, מאגר מידע ממוחשב או חומר אחר לו יהיה זקוק כדי למלא את תפקידו.
- 5.4. עובדי הלשכה בדרגים השונים יסייעו ככל יכולתם למבקר הלשכה בביצוע משימותיו ויעמידו לרשותו, לפי בקשתו, כל מידע, הסבר או חומר הנדרש לו לשם ביצוע עבודתו.
- 5.5. המבקר הפנימי ייכלל ברשימת התפוצה של פרוטוקולים משיבות המועצה הארצית ופרוטוקולים של ועדת הביקורת. כמו כן, יועבר לו כל דו"ח שיוצא באישורי גורמים אלו, לרבות דו"חות תקופתיים, תקציב מאושר, דו"חות ביצוע תקציב סופיים, דו"חות כספיים של הלשכה ועדכון על חוקים ותקנות שיש להם זיקה ללשכה. כמו כן, יועברו למבקר הפנימי דו"חות ביקורת ללשכה המתקבלים מגורמים חיצוניים.
- 5.6. לגבי מידע החסוי על פי דין יחולו על המבקר הפנימי ועל מי שהוסמך לקבל את המידע לפי חוק הביקורת הפנימית המגבלות הקבועות בדיון לגבי המורשים לקבל מידע כזה.
- 5.7. סמכות שהוקנתה בסעיף זה למבקר הפנימי וחובה שהוטלה עליו יחולו גם על עוזריו ועל כל אדם הפועל מטעמו.
- 5.8. המבקר הפנימי חייב לשמור בסוד כל מסמך ומידע שהגיעו אליו עקב מילוי תפקידו, זולת אם הגילוי נחוץ למילוי תפקידו כנדרש בחוק או אם הגילוי נדרש על פי כל דין.
- 5.9. המבקר ייקבע אופן שמירת המידע שלו, אמצעי ההגנה על המידע והרשאות הנגישות למידע.

6. משימות הביקורת הפנימית

- 6.1. הביקורת הפנימית תקיף את כל פעילויות הלשכה.
- 6.2. במהלך הביקורת הפנימית בכל יחידה יבדוק ויוודא המבקר:
 - 6.2.1. התאמתן של הפעילויות השונות של היחידה המבוקרת למסמכי היסוד שלה ולחוקים המתייחסים ליחידה האמורה או לפעילויותיה, וכן למדיניות, לתוכניות, לנהלים, להנחיות ולתקציבים שנקבעו על ידי הדרגים המוסמכים לגבי היחידה האמורה ופעילויותיה.
 - 6.2.2. יעילות האמצעים שנקבעו על ידי הדרגים המוסמכים האמורים, על מנת להבטיח התאמה של הפעילויות השונות של היחידה המבוקרת למדיניות, לתוכניות, לנהלים, להנחיות ולתקציבים האמורים.
 - 6.2.3. מהימנות ושלמות המידע המתייחס ליחידה המבוקרת ואת שמירת נכסיה ואימות קיומם, ובכלל זה יוודא המבקר כי:
 - 6.2.3.1. הרשומות והדו"חות של היחידה המבוקרת, מכילים מידע נכון, שלם, אמין ועדכני באופן המבטיח, בין היתר, שמירה יעילה על הזכויות והחובות הנובעות מהפעילויות וההתקשרויות השונות של היחידה האמורה ועל שלמותם ותקינותם של נכסיה והבטחתם מפני נזקים.
 - 6.2.3.2. האמצעים המשמשים ביחידה המבוקרת למדידות, זיהוי וסיווג של המידע האמור והדיווח עליו הולמים ויעילים.
 - 6.2.3.3. האמצעים המשמשים ביחידה המבוקרת לשמירת נכסים ולהבטחתם מפני אובדן,

פגיעה או נזק, הולמים ויעילים.

- 6.2.4. הביצוע התקין והמלא של התפקידים והמשימות שהוטלו על ידי הדרגים המוסמכים על הדרגים השונים ביחידה המבוקרת.
- 6.2.5. השימוש הנכון במשאבים העומדים ללשכה ו/או ליחידה המבוקרת.
- 6.2.6. השגת המטרות והיעדים שנקבעו ליחידה המבוקרת על ידי הדרגים המוסמכים וקיומו של מינהל תקין ביחידה המבוקרת, כולל:
- 6.2.6.1. קיום, מילוי וביצוע כל המתחייב מניהול תקין ומסודר במגמה להבטיח מניעת כפילויות, בזבוז והשגת יעילות וחסכון.
- 6.2.6.2. שמירה קפדנית על החוק, מינהל תקין טוהר המידות.

7. תוכנית הביקורת וביצועה

- 7.1. המבקר הפנימי יבצע את משימות הביקורת בהתאם לתוכנית עבודה שנתית שאושרה ע"י המועצה הארצית של הלשכה ובהתאם לחוק.
- 7.2. המבקר הפנימי יגיש לוועדת הביקורת הצעה לתוכנית עבודה שנתית או תקופתית לצורך בחינתה לפי סעיף 10א(א)(4) לחוק לשכת עורכי הדין ;
- 7.3. ועדת הביקורת תגיש את תוכנית העבודה לאישור המועצה הארצית בצירוף הערותיה והמלצותיה והמועצה תאשרה בשינויים הנראים לה.
- 7.4. המבקר הפנימי יגיש למנכ"ל הלשכה טיוטת הצעה לתוכנית עבודה שנתית או תקופתית ומנכ"ל הלשכה יעביר למבקר את הערותיו לתוכנית.
- 7.5. המבקר יעביר לעיון ועדת הביקורת את ההצעה הסופית של תוכנית העבודה בצירוף הערות המנכ"ל שבחר המבקר שלא לכלול בתוכנית הסופית.
- 7.6. ועדת הביקורת תהיה רשאית להוסיף נושאים נוספים לתוכנית הביקורת בהתייעצות עם המבקר.

8. תוכנית שנתית ורב שנתית

- 8.1. עם כניסתו לתפקידו, ולפחות פעם ב-5 שנים ידאג המבקר לעריכת סקר סיכונים מקיף על הלשכה – הן במטה הכללי והן במחוזות ברחבי הארץ.
- 8.2. בהתבסס על הסקר, יערוך המבקר תוכנית רב שנתית לביקורת פנימית אשר תוצג בפני ועדת הביקורת ותוגש לאישור המועצה בצירוף הערותיה של ועדת ביקורת.
- 8.3. מדי שנה – לקראת סוף השנה האזרחית יקיים המבקר הפנימי פגישות עם המנכ"ל, ועדת הביקורת וגורמים אחרים, לפי שיקול דעתו, לשם קבלת עדכונים / הצעות / דרישות לנושאים לביקורת בתוכנית העבודה לשנה הבאה.
- 8.4. קודם לאישור תקציב הלשכה לשנה הבאה במועצה הארצית יגבש המבקר הפנימי את תוכנית העבודה לשנה הבאה במסגרת כוללת ומעודכנת, כולל הצעת תקציב לביצוע הביקורת הפנימית, ויגיש לדין בוועדת הביקורת לפני הגשתה לאישור המועצה.
- 8.5. המבקר יפעל ככל האפשר בהתאם לתוכנית המאושרת כנ"ל, להוציא נושאים מיוחדים (ראה להלן) המחייבים ביקורת לא מתוכננת.

8.6. נושאים מיוחדים:

- 8.6.1. המועצה הארצית רשאית לפי שיקול דעתה, ולפי המלצת ועדת הביקורת ובשים לב לתוכנית העבודה המאושרת - להטיל על המבקר הפנימי משימות נוספות של ביקורת פנימית על המשימות הקבועות בתוכנית העבודה, תוך תעודן והתייחסות למשאבים הנחוצים למימושו.
- 8.6.2. נושאים מיוחדים שימצאו לנחוץ על ידי המבקר, ייבדקו על ידו לאחר שהביאם לידיעת חברי

ועדת ביקורת, המנכ"ל והמועצה, לפי העניין.

8.6.3. המבקר הפנימי יפרט את עלות בדיקתם של הנושאים המיוחדים - בעצמו או באמצעות אחרים, מה מייחד אותם ואילו נושאים יידחו.

8.7. הביקורת השוטפת:

הביקורת השוטפת תתבצע במישרים שונים, כגון:

8.7.1. בדיקה כללית של היחידה המבוקרת, או בדיקות של נושאים מוגדרים בלבד ביחידה האמורה.

8.7.2. בדיקות מדגמיות שוטפות בנושאים ובתחומים מוגדרים שונים שיבוצעו במקביל במספר יחידות או ביחידה בודדת.

8.7.3. בדיקות חד פעמיות של נושאים שיתגלו כמחוייבי בחינה וביקורת. בין נושאים כלליים ובין נושאים מיוחדים, שיבוצעו במקביל במספר יחידות, או ביחידה בודדת.

8.7.4. בדיקות ביצוע החלטות הגורמים המוסמכים של היחידה המבוקרת.

8.8. בדיקות בגין טוהר מידות:

8.8.1. בדיקות / חקירות חשדות לפגיעה בטוהר המידות, יתבססו על נוהל הלשכה בנושא, יערכו בשיתוף פעולה עם ראש הלשכה והמנכ"ל, ככל שניתן וידווחו לפי הצורך לוועדת הביקורת.

8.8.2. הממצאים בכל שלבי הטיפול והמסקנות יובאו בפני היו"ר להחלטתו, או גורם אחר בהתאם לממצאים, באשר להמשך הטיפול.

8.9. דיווח לוועדת הביקורת על תקינות הביקורת

המבקר ידווח לוועדת הביקורת, ללא כל דיחוי, על כל חשש המתעורר אצלו לגבי יכולת פעולתו התקינה והבלתי תלויה ו/או על קיום תכנית הביקורת כמתוכנן.

9. דוחות מבקר פנימי

כאמור, המבקר הפנימי יגיש דוח על ממצאיו, ובכלל זה דוח שנתי, למועצה הארצית, למנהל הכללי ולוועדת הביקורת, כדלקמן:

9.1. טיוטת הדו"ח

9.2. תוצאות הביקורת, לרבות ההערות, הניתוחים, היעוץ, המסקנות וההמלצות של המבקר המתחייבות לדעתו מהבדיקות שנערכו והמידע שנאסף, יסוכמו על ידי המבקר בטיטוט דו"ח.

9.3. טיוטת הדו"ח תועבר לתגובתו והערותיו של הגוף המבוקר. הגוף המבוקר ימציא למבקר את הערותיו והשגותיו, אם יש כאלה, תוך 15 יום מיום קבלת טיוטת הדו"ח, או בהתאם ללוח אחר שייקבע לפי העניין.

10. דו"ח סופי

10.1. לאחר דיון עם הגוף המבוקר וקבלת הערותיו לטיטוט הדו"ח, יערוך המבקר דו"ח סופי.

10.2. הדו"ח הסופי יופץ לגורמים הבאים:

- 10.2.1. המועצה הארצית
- 10.2.2. ראש הלשכה
- 10.2.3. ועדת הביקורת
- 10.2.4. מנכ"ל הלשכה
- 10.2.5. הגוף המבוקר

11. מבנה הדו"ח

11.1.1. הדו"ח יכלול את החלקים הבאים:

11.1.1.1. חוות דעת כללית (במכתב לואי).

- 11.1.1.2. מטרה ושיטה.
- 11.1.1.3. רקע כללי.
- 11.1.1.4. תמצית הממצאים (לפי הצורך).
- 11.1.1.5. פירוט ממצאים ומסקנות.
- 11.1.1.6. פירוט המלצות.
- 11.1.1.7. תגובת הגוף המבוקר בכתב ככל שהתקבלה.

12. הטיפול בדוחות סופיים של המבקר

ועדת הביקורת תקיים דיון בדו"ח הסופי במועד שיקבע על ידה ולא יאוחר מ-45 יום ממועד קבלת דו"ח סופי, והמלצותיה יועברו למועצה הארצית, לראש הלשכה, למנכ"ל הלשכה ולמבקר הפנימי.

13. תיקון הליקויים ומעקב יישום המלצות

- 13.1. הגוף המבוקר נושא באחריות לתיקון הליקויים לאחר אישור המלצות המבקר על ידי המועצה הארצית ובהתאם לתוכנית התיקון שיקבע מנכ"ל הלשכה.
- 13.2. הגוף המבוקר ידווח למבקר הפנימי על כל הצעדים שננקטו לשם יישום ההמלצות והמסקנות האמורות וזאת תוך 90 יום ממועד קבלתם או תוך מועד אחר שיקבע לכך עם המנכ"ל בתיאום עם המבקר.
- 13.3. כחלק מהתוכנית השנתית, יקיים המבקר הפנימי מעקב מתמיד כדי לוודא כי היחידות המבוקרות נקטו באמצעים הדרושים ליישום המלצות ומסקנות כאמור, וידווח בכתב על אופן היישום האמור ליו"ר, למנכ"ל ולוועדת הביקורת.
- 13.4. המעקב אחר תיקון ליקויים עליהם הצביעו בדו"ח הביקורת, ייערך על ידי מנכ"ל הלשכה או מנכ"ל היחידה המבוקרת, לפי העניין, ותוצאותיו ידווחו לראש הלשכה, לוועדת הביקורת ולמבקר הלשכה.

14. הפסקת כהונת המבקר הפנימי והשעייתו

- 14.1. לא תופסק כהונתו של המבקר הפנימי, שלא בהסכמתו לפני תום התקופה לה התמנה, זולת בהתקיים אחד מהמקרים הבאים:
 - 14.1.1. על פי המלצת ועדת המינויים;
 - 14.1.2. אם הורשע בעבירה פלילית או בעבירת משמעת לפי כל דין שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה, אין הוא ראוי, לדעת ועדת המינויים, לכהן כמבקר;
 - 14.2. המבקש הפנימי לא יושעה מתפקידו אלא לפי:
 - 14.2.1. המלצת ועדת המינויים, או;
 - 14.2.2. הוגש נגדו כתב אישום או קובלנה בעבירת משמעת לפי כל דין שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה, אין הוא ראוי, לדעת ועדת המינויים, לכהן כמבקר.

14.3. מניעת ניגוד עניינים

- 14.3.1. המבקר הפנימי ינהג בעת מילוי תפקידו לפי מיטב מצפונו וללא משוא פנים ומבלי שיהיה לו עניין אישי בהחלטותיו ובפעולותיו ואפילו לא למראית עין.
- 14.3.2. מבקר הפנימי יפעל כך שלא יהיה ניגוד עניינים בין תפקידו כמבקר ובין תפקיד אחר או עניין אישי שלו.
- 14.3.3. נתברר למבקר שהוא עלול להיות במצב של ניגוד עניינים בעת דיון בנושא מסוים, יודיע על כך לפי העניין למועצה, לראש הלשכה, לוועדת הביקורת ולמנכ"ל וההודעה תירשם בפרוטוקול הדיון.

14.3.4. המבקר יימנע מהשתתפות בדיון והצבעה בישיבות בהן נדון עניין שיש לו עניין אישי ו/או הוא עלול להגיע למצב של ניגוד עניינים במישרין ו/או בעקיפין.

14.3.5. עניין אישי או מצב של ניגוד עניינים אפשרי הוא מצב בו דנים בעניין אישי של קרוב משפחה או של לקוח או של תאגיד שהמבקר או קרובו או לקוחו הם בעלי שליטה בו לרבות עניין שבו טיפל באופן אישי בעבר.

14.4. עניין אישי אינו כולל, בין השאר, את המקרים הבאים:

14.4.1. מקרה בו מעורב מקום עבודה קודם בו עבד המבקר, והמבקר אינו שותף או בעלים באותו מקום עבודה.

14.4.2. קשר עסקי בין גורם חיצוני לבין מקום העבודה בו עבד המבקר כשלוcho המקצועי של המקום הזה מול הגורם החיצוני.

14.4.3. קשר עסקי בין המבקר לבין גורם מקצועי, אם המבקר סיים את הקשר הזה לפני שנתיים לפחות.

14.4.4. מקרה לא מהותי שארע לפני שנה לפחות.

15. ייחוד פעולות

15.1. המבקר הפנימי לא ימלא בלשכת עורכי הדין, תפקיד נוסף על הביקורת הפנימית, זולת תפקיד הממונה על תלונות הציבור או הממונה על תלונות העובדים.

15.2. המבקר הפנימי לא ימלא מחוץ ללשכת עורכי הדין תפקיד היוצר או העלול ליצור ניגוד עניינים עם תפקידו כמבקר פנימי.

תאריך	שם מבצע השינוי	מהות השינוי
18/08/1996		אישור בועד מרכזי
25/03/1997		אישור במועצה הארצית
02/02/2011		עדכון הנוהל
01/05/2019		עדכון הנוהל
27/10/2021		עדכון הנוהל

נספח 4: נוהל טיפול בתלונות ובידיעות על עבירות משמעת ע"י ועדות האתיקה¹⁶

פורסם, היום, ח' בטבת ה'תשפ"ג (01 בינואר 2023), תל אביב.

1. סעיף 63 לחוק לשכת עורכי הדין תשכ"א-1961, קובע כי ועדת האתיקה הארצית, ועדת אתיקה מחוזית וכן היועץ המשפטי לממשלה ופרקליט המדינה (להלן - קובל) רשאים להגיש קובלנה לבית דין משמעותי בשל עבירת משמעת, בין ביוזמתם ובין על פי תלונת אדם אחר; סעיף 18ג(א) לחוק, קובע כי ליד ועדת האתיקה הארצית וליד כל ועדת אתיקה מחוזית יפעל פרקליט. סעיף 18ג(ב) לחוק, קובע כי הפרקליטים יבררו תלונות על עבירות משמעת של עורכי דין המטופלות בידי ועדת האתיקה שהם פועלים לידה וכן ייצגו את ועדת האתיקה שהם פועלים לידה בהליכים לפני בתי הדין המשמעתיים ולפני בתי המשפט, וייעצו לה בכל עניין הקשור בכך.
2. נוהל זה קובע כללי טיפול אחידים בבירור תלונות בוועדות האתיקה של לשכת עורכי הדין ע"י הפרקליט וכן קובע את אופן חלוקת העבודה בין הקובל לבין הפרקליט בכל הנוגע לטיפול בתלונות בגין עבירות המשמעת של עורכי דין.
3. בנוהל זה -
 - "בדיקה ראשונית": בחינת עמידת התלונה בתנאי הסף לקבלתה על ידי יו"ר הוועדה, פרקליט הוועדה או עורך דין מטעמים.
 - "עובד מערך האתיקה": עובד המסייע לוועדת האתיקה ולפרקליט הוועדה בעבודה השוטפת, החתום על כתב סודיות.
 - "פרקליט": פרקליט כהגדרתו בסעיף 18ג לחוק.
 - "קובלנה": כמובנה בסעיף 63 לחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961 (להלן - החוק).
 - "תגובה סטטוטורית": תגובתו של נילון לפי כלל 5(א) לכללי לשכת עורכי הדין (סדרי הדין בבתי הדין המשמעתיים), התשע"ה-2015 (להלן - הכללים).
 - "תגובה ראשונית": תגובה מאת הנילון לפי כלל 6 לכללים, בטרם נמצא כי יש על פני הדברים מקום להגיש קובלנה לפי כלל 4(ב) לכללים.
 - "תלונה": כמובנה בסעיף 1 לכללים.
4. **תנאי הסף להגשת התלונה**
 - 4.1 תלונה בכל עניין של אתיקה מקצועית, תוגש ללשכת עורכי הדין על-גבי טופס 1 שבתוספת לכללים והמצורף לנוהל זה, לאחר שכל הפרטים הנדרשים בו מולאו בשלמות (להלן: "**טופס הגשת תלונה**").
 - 4.2 טופס הגשת תלונה יהיה זמין להורדה מאתר האינטרנט של לשכת עורכי הדין, וכן יהיה ניתן לקבלו כטופס מודפס בכל אחד ממושרדי לשכת עורכי הדין ומחוזותיה.
 - 4.3 הוגשה תלונה שלא על גבי טופס הגשת תלונה ו/או מבלי שמולאו בו בשלמות כל הפרטים הנדרשים, תוחזר התלונה למתלונן, באופן שבו התקבלה, בלוויית הטופס בתוך 7 ימים, והמתלונן יידרש למלא את הטופס ו/או להשלים את כל הפרטים שבו בתוך 30 יום.

¹⁶ הנוהל במתכונתו הראשונה נוסח בתקופת כהונת עו"ד דרור ארד איילון, יו"ר ועדת האתיקה הארצית דאז. הנוהל המצ"ב הינו נוסח חדש ומעודכן של הצוות שמונה כ"צוות רוויזיה", שמונה בעקבות דוח מבקר המדינה 70ב', בראשותו של עו"ד אורית סער, בחתימתו של יו"ר ועדת האתיקה הארצית, עו"ד מנחם מושקוביץ, והופץ במערכת ביום 1.1.2023.

חלף המועד ולא הוגשה על ידי המתלונן תלונה ערוכה כדין בהתאם להוראות סעיף 4.1 לנוהל זה, לא תתברר התלונה אך תיעוד בגין הגשתה ישמר במערכת הרישומית הממוחשבת (**מג'יק**) של הוועדה (להלן - המערכת הממוחשבת).

הערה: גם שרדוקס הוא מערכת ממוחשבת ואנחנו כאן רוצים שהכול יתועד במג'יק.

4.1.1 הודעה על אי בירור התלונה בשל חלוף המועד ושמירת תיעוד הגשתה במערכת הממוחשבת, תישלח למתלונן באופן שבו פנה בתוך 7 ימים מחלוף המועד האחרון שניתן לו להשלמת הפרטים.

4.1.2 הוגשה תלונה מבלי שצוינו בה שמו המלא של המתלונן, פרטי זהותו ופרטי ההתקשרות עמו (להלן - תלונה אנונימית), לא תתברר התלונה אך תיעוד בגין הגשתה ישמר במערכת הממוחשבת.

הערה: להבנתנו צריך לבחון כל מקרה לגופו. לא ניתן לקבוע באופן גורף שאף תלונה אנונימית לא תטופל ויש לפעול לפי עקרון המהותיות ביחס לתלונה .

ציין המתלונן את פרטי ההתקשרות עמו, תשלח הודעה למענו על אי בירור התלונה בשל הגשת תלונה אנונימית ושמירת תיעוד הגשתה במערכת הממוחשבת, בתוך 7 ימים. לא ציין המתלונן את פרטי ההתקשרות עמו, לא תשלח על כך הודעה למתלונן.

הערה: לעניין תלונה שהוגשה מבלי שצוין בה שם של המתלונן אום קיימים פרטי ההתקשרות עמו - נדרש לפעול לבירור שמו ואין לראות בתלונה זו תלונה אנונימית .

יו"ר הוועדה, פרקליט הוועדה או עורך דין מטעמם יהיו רשאים להחליט, מטעמים שינומקו ויירשמו, כי תלונה תטופל על-ידי הוועדה גם אם לא הוגשה בהתאם להוראות סעיפים 1.4.3-4.

נדרש הסבר כיצד ייתכן מצב בו תתקבל תלונה מבלי שהוגשה

4.4 טופס הגשת התלונה יוגש למזכירות ועדת האתיקה במחוז בו רשום הנילון באמצעות עותק נייר או באמצעות דואר אלקטרוני. מזכירות הוועדה רשאית לבקש מהמתלונן עותק נייר בהתאם לשיקול דעתה.

4.5 במקרה בו התלונה מוגשת בשם מתלונן ע"י בא-כוח מייצג, יצורף לטופס התלונה יפוי כח המייפה את כוחו של עורך הדין להגיש בשמו תלונה לוועדת האתיקה. במקרה שבו לא צורף יפוי כוח לתלונה, עובד מערך האתיקה יודיע בכתב למגיש התלונה כי עליו להגיש את יפוי הכוח בתוך 14 יום אחרת תלונתו לא תטופל.

5. בדיקה ראשונית

5.1 טופס הגשת התלונה שהפרטים בו מולאו בשלמות ואו שהתקבל לטיפול בהתאם להוראות סעיף 4, יירשם במערכת הממוחשבת של הוועדה, יינתן לו מספר סידורי, ואישור על קבלתו לטיפול ישלח למתלונן וכל זה בתוך 7 ימים ממועד קבלת טופס התלונה מלא ותקין.

5.2 טופס הגשת תלונה אשר נרשם במערכת הממוחשבת, יועבר בתוך 7 ימים ממועד קבלת טופס התלונה מלא ותקין ובמקביל לשליחתו למתלונן גם ליו"ר הוועדה, פרקליט הוועדה או עורך דין

מטעמים לבדיקה ראשונית, ואלה יפעלו מכוח הסמכות המוקנית לקובל בסעיף 6 לכללים וידרשו מהמתלונן לאמת את פרטי תלונתו בתצהיר. עובד מערך האתיקה יודיע בכתב למתלונן כי עליו להגיש את התצהיר בתוך 30 יום אחרת תלונתו לא תטופל.

5.3 יו"ר הוועדה, פרקליט הוועדה או עורך דין מטעמים יהיו רשאים להחליט, מטעמים שינומקו ויירשמו, כי תלונה תטופל על-ידי הוועדה גם אם לא צורף לה תצהיר לאימות פרטי התלונה.

6. הליך גיבוש המלצות

6.1 התקבלו כל המסמכים והפרטים שנדרשו מהמתלונן והועברו אל הגורמים המפורטים בסעיף 5.2 לעיל, הם יקראו בתוך 7 ימים ממועד העברתם (דהיינו בתוך 14 ימים ממועד קבלת הטופס התקין והמלא ע"י אחד ממלאי התפקידים הבאים לפחות: פרקליט הוועדה, חבר ועדה או עובד מערך האתיקה שהוא עורך דין (להלן - הקורא).

6.2 בתוך 7 ימים יחליט הקורא על אחת או יותר מבין הפעולות הבאות:

6.2.1 משלוח התלונה על נספחיה לתגובה ראשונית של הנילון, והוא יידרש להשיב בתוך 14 יום ממועד קבלתה. בהתאם להוראת סעיף 4(ג) לכללים, בפנייתו, יודיע הקורא לנילון כי ניתן לעשות שימוש בתגובתו כראייה נגדו במסגרת הדיון בקובלנה, אם תוגש.

אין הבדל בין ראשונית לסטטוטורית. המטרה הראשונית היא לאפשר בירור רחב היקף מבלי שמה שהמתלונן יחשוף, ישמש נגדו.

6.2.2 העברת התלונה לטיפול ועדת אתיקה אחרת או כל ועדה אחרת, במקרים המנויים בנוהל טיפול בתלונות אתיקה (ניגוד עניינים), תשע"א-2011.

6.2.3 משלוח כתב אישום שהוגש או פסק דין מרשיע חלוט שניתן ע"פ סעיפים 75 או 78 לחוק לשכת עורכי הדין כנגד הנילון לתגובתו הסטטוטורית.

6.2.4 להמליץ בפני ועדת האתיקה על גניזת התלונה ללא משלוח התלונה לתגובת הנילון, במקרים בהם התלונה אינה מעוררת כל שאלה בתחום האתיקה המקצועית (להלן: "גניזה על הסף").

6.3 על אף האמור בסעיף 6.2 לעיל, רשאים יו"ר הוועדה או פרקליט הוועדה להחליט על משלוח התלונה על נספחיה לתגובה סטטוטורית של הנילון ללא משלוח לתגובה ראשונית, אם מצאו כי יש על פני הדברים מקום להגיש קובלנה.

6.4 התקבלה תגובה ראשונית או חלף המועד להגשתה ולא התקבלה תגובה או בקשה להארכת מועד מהנילון בהתאם לסעיף 7 להלן, יעברו התלונה והתגובה, אם הוגשה, לפרקליט ועדת האתיקה, חבר ועדה או עובד מערך האתיקה שהוא עורך דין (להלן: "הממליץ"), בתוך 7 ימים ממועד קבלת התגובה או מחלוף המועד האחרון להגשה, לפי המקודם מבניהם. הממליץ ייתן את המלצתו על אחת מהחלופות המנויות להלן וזאת בתוך 21 יום מיום קבלת התלונה והתגובה על ידי הממ:

6.4.1 גניזת התלונה על פי אחת מעילות הגניזה המצורפות לנוהל זה, לרבות בצירוף הערה בהתאם לסעיף 8.1.2 להלן.

6.4.2 השלמת פרטים נוספים מאת המתלונן או מאת הנילון בתוך 14 יום. בהתאם להוראת סעיף 4(ג) לכללים, הפנייה לנילון תכלול הודעה כי ניתן לעשות שימוש בפרטים אלו כראייה נגדו במסגרת הדיון בקובלנה, אם תוגש.

- 6.4.3 להמליץ לפרקליט הוועדה (ככל שאינו הממליץ) על משלוח התלונה על נספחיה לתגובה סטטוטורית של הנילון. פרקליט הוועדה יהיה רשאי להחליט על משלוח התלונה על נספחיה לתגובה סטטוטורית של הנילון, אם מצא כי יש על פני הדברים מקום להגיש קובלנה. במקרה של מחלוקת בין עמדת הממליץ ובין עמדת פרקליט הוועדה בנוגע למשלוח התלונה לתגובה סטטוטורית, תובא ההמלצה להכרעת בפני מליאת הוועדה.
- 6.4.4 העברת התלונה לטיפול ועדת אתיקה אחרת במקרים המנויים בנוהל טיפול בתלונות אתיקה (ניגוד עניינים), תשע"א-2011.
- 6.5 התקבלו ההשלמות או התגובות הנוספות שהתבקשו לפי סעיף 6.4.2 לעיל, יוחזר התיק לממליץ בתוך 5 ימים על מנת שייתן המלצה בתוך 21 יום לפי סעיפים 6.4.1 או 6.4.3 לעיל.
- 6.6 הוגשה תגובה סטטוטורית או חלף המועד להגשתה, יועברו התלונה והתגובה ככל שהוגשה, בתוך 7 ימים לממליץ, אשר ימליץ על אחת החלופות המנויות להלן בתוך 21 יום:
- 6.6.1 גניזת התלונה על פי אחת מעילות הגניזה המצורפות לנוהל זה, לרבות בצירוף הערה בהתאם לסעיף 8.1.2 להלן.
- 6.6.2 הגשת קובלנה כנגד הנילון.
- 6.6.3 הגשת בקשה להשעיה זמנית או הגשת בקשה להטלת עונש לפי סעיפים 75 ו-78 לחוק, בהתאמה.
- 6.6.4 השלמת פרטים נוספים מאת המתלונן או מאת הנילון בתוך 14 יום. בהתאם להוראת סעיף 4(ג) לכללים, הפנייה תכלול הודעה לנילון כי ניתן לעשות שימוש בפרטים אלו כראייה נגדו במסגרת הדיון בקובלנה, אם תוגש.
- 6.6.5 העברת התלונה לטיפול ועדת אתיקה אחרת במקרים המנויים בנוהל טיפול בתלונות אתיקה (ניגוד עניינים), תשע"א-2011.
- 6.7 התקבלו ההשלמות או התגובות הנוספות שהתבקשו לפי סעיף 6.6.4 לעיל, יוחזר התיק לממליץ תוך 5 ימים על מנת שייתן המלצה בתוך 21 יום לפי סעיפים 6.3.6.1-6 לעיל.
- 6.8 המלצות להשלמת פרטים לפי סעיפים 6.4.2 ו-6.6.4 לעיל, ינתנו ע"י עובד מערך האתיקה, ללא צורך בקבלת אישור נוסף.
- 6.9 במקרה בו הנילון מיוצג ע"י בא-כוח מייצג, יצורף ייפוי כח לתגובה הראשונה שתוגש מטעמו.
- 6.10 בכל עת במהלך הטיפול בתלונה, רשאים יו"ר הוועדה או פרקליט הוועדה או עובד מערך האתיקה שהוא עורך דין להחליט על איחוד הטיפול בתלונות שונות אשר הוגשו כנגד נילון אחד; בתלונות שונות אשר הוגשו מצד מתלונן אחד; או בתלונות שונות אשר הוגשו בנושא אחד. אוחד הדיון כאמור, יקבע הגורם אשר איחד את הדיון מועדים מתאימים לטיפול בתלונות המאוחדות.
- 7. ארכה להגשת תגובה או להשלמת פרטים**
- 7.1 בקשה למתן ארכה להגשת תגובה מאת הנילון או להשלמת פרטים מאת המתלונן תועבר לעיונו של פרקליט הוועדה, יו"ר הוועדה או עובד מערך האתיקה שהוא עורך דין.
- 7.2 בסמכות פרקליט הוועדה, יו"ר הוועדה או עובד מערך האתיקה שהוא עורך דין, ליתן למבקש ארכה בת 14 ימים לצורך הגשת התגובה מאת הנילון או השלמת הפרטים מאת המתלונן.

7.3 החלטה המאשרת או הדוחה את הבקשה תישלח למבקש הארכה בכתובת הדואר האלקטרוני אשר מסר לוועדה, וזאת בתוך 7 ימים מקבלתה.

7.4 ככלל, לא תינתנה ארכות נוספות, אלא מטעמים מיוחדים שיירשמו ובמידה שמתן הארכה הנוספת הינו מוצדק בנסיבות העניין והיא לא תעלה על 30 ימים במצטבר.

8. דיוני ועדת האתיקה וקבלת החלטות

- 8.1 ועדת האתיקה תדון ותחליט בהמלצות כדלקמן:
 - 8.1.1 גניזת התלונה על הסף.
 - 8.1.2 גניזת התלונה, לרבות גניזה בצירוף הערה ביחס לנילון.
 - 8.1.3 הגשת קובלנה כנגד הנילון.
 - 8.1.4 בקשה להשעיה זמנית או הטלת עונש כנגד הנילון לפי סעיפים 75 ו-78 לחוק, בהתאמה.
 - 8.1.5 חזרה מקובלנה אשר הוגשה כנגד הנילון.
 - 8.1.6 הכרעה במידה שנתגלעה מחלוקת בין עמדת הממליץ ובין עמדת פרקליט הוועדה בנוגע למשלוח התלונה לתגובה סטטוטורית.
 - 8.1.7 הכרעה בעניינים נוספים לפי שיקול דעת יו"ר הוועדה או פרקליט הוועדה.
- 8.2 ההמלצות שבסעיף 8.1 לעיל תישלחנה לחברי הוועדה בדואר אלקטרוני וזאת זמן סביר לפני מועד קיום הישיבה.
- 8.3 החלטות הוועדה תתקבלנה במניין חוקי בעת הצבעה בישיבות ועדת האתיקה, בהתאם לכללי לשכת עורכי הדין (המספר הכולל של חברי ועדת אתיקה), התש"ע-2009.
- 8.4 ישיבות הוועדה יכול שתתקיימנה באמצעים דיגיטליים, כפי שיורה יו"ר הוועדה.
- 8.5 לשם קבלת החלטתה, רשאית הוועדה לעיין בעברו המשמעתי של הנילון, לרבות בתלונות כנגדו אשר נגזזו או נגזזו בצירוף הערה שקיבל בעבר מצד כל אחת מועדות האתיקה של לשכת עורכי הדין.
- 8.6 דיוני הוועדה הינם דיונים פנימיים אשר תוכנם חסוי. יו"ר הוועדה או מי מטעמו ידאג לניהולו של רישום מנומק ותמציתי של פרוטוקול, הכולל את שמות המתלוננים והנילונים, שמות הנוכחים, שמות החברים שנמנעו מלהשתתף בדיון ובהחלטה בשל ניגוד עניינים, חוות הדעת של הממליץ, עמדות עקרוניות שהועלו וההחלטות שהתקבלו (להלן - פרוטוקול הישיבה).
- 8.7 פרוטוקול הישיבה יישמר במערכת הרישומית הממוחשבת של הוועדה באופן שיבטיח את החיסיון החל עליהם.

9. סיום הטיפול

9.1 מזכירות הוועדה תעדכן את המתלונן ואת הנילון בהחלטות הוועדה תוך 14 יום מיום קבלת ההחלטה בוועדה.

לפי הנוהל הזה, מסתיים הטיפול בלי מעקב נוסף אחרי התיק בבית הדין, כולל לוח זמנים לטיפול, וללא דוחות בקרה של ביה"ד.

9.2 הודעה על גניזת התלונה תישלח לנילון ולמתלונן תכלול אחד או יותר מהפרטים הבאים:

- 9.2.1 עילת הגניזה מן העילות המפורטות בתוספת לנוהל זה שבגינה נגנזה התלונה.
- 9.2.2 הערה, ככל שהחליטה הוועדה על צירוף הערה לגניזה.
- 9.3 במקרה בו החליטה הוועדה לחזור בה מהגשת הקובלנה והחזרה מהקובלנה קיבלה את אישור בית הדין בהתאם לכלל 19 לכללים, תישלח על כך הודעה בכתב למתלונן.
- 9.4 החלטה על הגשת ערעור או אי הגשת ערעור על פסק דין או החלטה של בית הדין המשמעותי המחוזי או הארצי או של בית המשפט המחוזי, יכול שתתקבל על-ידי יו"ר הוועדה ופרקליט הוועדה ותימסר על כך הודעה למליאת הוועדה.
- 9.5 בסמכות יו"ר הוועדה, מ"מ יו"ר או סגן יו"ר יחד עם פרקליט הוועדה, להחליט על עריכת הסדר טיעון בתיק המתנהל בבית הדין המשמעותי.

נדרשת התייחסות לאופן רישום ותיעוד ההחלטה

- 10 **אופן משלוח הודעות הוועדה**
- 10.1 בקשה לתגובה ראשונית מהנילון, תישלח בדואר רשום ו/או בדואר אלקטרוני.
- 10.2 בקשה לתגובה סטטוטורית מהנילון, תישלח בדואר רשום עם אישור מסירה בהתאם להוראת כלל 76(א) לכללים. עותק של הבקשה יכול שישלח לנילון גם בדואר אלקטרוני.
- 10.3 בקשה להשלמת פרטים בהתאם להוראת כלל 6 לכללים, תישלח לנילון ו/או למתלונן לפי העניין, בדואר רשום עם אישור מסירה.
- 10.4 שאר ההודעות למתלונן ו/או לנילון לפי העניין, תישלחנה בדואר רגיל או לכתובת הדואר האלקטרוני שמסרו הצדדים ללשכה לשם כך, ככל שמסרו.
- 10.5 כתובת הדואר שמסר המתלונן בטופס התלונה והמען הרשום של הנילון בספר הלשכה ישמשו ככתובתם להמצאת מסמכים.
- 11 אי קיום הוראה פורמלית או אי עמידה בזמנים שנקבעו בנוהל אינו פוסל את ההליך המשמעותי.

12 תיעוד:

כל המסמכים והאסמכתאות ובכלל זה – התלונה על צרופותיה, תגובה ראשונית מהנילון, על צרופותיה, תגובה סטטוטורית מהנילון על צרופותיה, בקשות להארכת מועד, שהוגשו על ידי מי מהצדדים, ככל שהוגשו, בקשות להשלמות ותגובות לבקשות אלו, ככל שנשלחו למי מהצדדים, חוות הדעת שהוגשו לוועדה, פרוטוקולי דיון בוועדת האתיקה וכל מסמך רלוונטי נוסף – יתועדו במערכת.

13 הוראות לעניין ביטול ותחולה

- 12.1 הוראות נוהל טיפול בתלונות ע"י ועדות האתיקה מחודש יוני 2022 - בטלות.
- 12.2 תחילתו של נוהל זה ביום ח' בטבת ה'תשפ"ג (01 בינואר 2023) ולאחר פרסומו באתר לשכת עורכי הדין (להלן - מועד פרסום הנוהל)
- 12.3 ממועד פרסומו, יחולו הוראות נוהל זה לגבי טיפול ועדות האתיקה בכל תלונה, אף אם המעשה שבגינה הוגשה התלונה ו/או מועד הגשת התלונה נעשו לפני מועד פרסום הנוהל.

עו"ד מנחם מושקוביץ

יו"ר ועדת האתיקה הארצית

תוספת לנוהל - עילות גניזה

1. חמישה ראשי גניזה עיקריים :

א. העדר עניין לציבור

- זוטי דברים
- עניין ישן ביותר
- הגנה מן הצדק

ב. העדר ראיות מספיקות

ג. העדר שיתוף פעולה מצד המתלונן

ד. העדר עבירה אתית

- עניינה של התלונה בסכסוך אזרחי
- עניינה של התלונה בסכסוך שכ"ט
- העניין אינו מתאים לבירור בועדת האתיקה (אלא בערכאה או בגוף אחר).

ה. קיים הליך משפטי תלוי ועומד

¹⁸ 072741_230315_חוק-הרשויות-המקומיותממונה-תלונות-הציבור.pdf

משרה או ממלא תפקיד כאמור בסעיף 5 – גם לידיעת הממונה עליו, ייתן להם הזדמנות נאותה להשיב עליה, והוא רשאי לדרוש מהם כי ישיבו על התלונה בתוך תקופה שיקבע בדרישתו. (ג) הממונה על תלונות הציבור רשאי לשמוע את המתלונן, את הנילון וכל אדם אחר, אם ראה בכך תועלת.

(ד) לצורך הבירור רשאי הממונה על תלונות הציבור –

- 1) לדרוש מכל אדם למסור לו, בתוך תקופה שיקבע בדרישה ובאופן שיקבע, כל ידיעה או מסמך העשויים לדעת הממונה על תלונות הציבור לעזור בבירור התלונה;
- 2) לדרוש מכל עובד של גוף מן הגופים המנויים בסעיף 5(א) להתייצב לפניו במועד שיקבע לשם מסירת ידיעות או מסמכים כאמור בפסקה 1.
- ה) אין בהוראות סעיף קטן (ד) כדי לגרוע מכללי חסיונות עדים או כללי ראיות חסויות.
- ו) הוגשה תלונה על הממונה על תלונות הציבור או על עובדים הכפופים לו, לרבות בעניין הנוגע למילוי תפקידיהם האחרים ברשות המקומית, יברר היועץ המשפטי של הרשות המקומית את התלונה האמורה; בבירור תלונה כאמור יהיו ליועץ המשפטי של הרשות המקומית סמכויות הממונה על תלונות הציבור לפי חוק זה.

דוגמה ג' - משרד הבריאות – נציבות פניות הציבור

סמכות הנציבות ופעילותה הייחודית¹⁹ 16.3.23

- החוק קובע כי הנציב רשאי לברר תלונות פרטניות של מבוטחים כנגד קופות החולים, תוך בדיקה האם קופת החולים מקיימת את ההוראות ומספקת שירותים ותרופות הכלולים בסל.
- הנציב ידווח למנכ"ל משרד הבריאות על תוצאות הבירור של כל תלונה.
- הנציב רשאי להמליץ לכל גורם מוסמך לנקוט אמצעים מתאימים נגד מי שהוגשה עליו תלונה.
- הנציב רשאי להשתתף בישיבות מועצת הבריאות ולבקש ממנה כל חומר הקשור לעבודת המועצה כפי שיראה לנכון.
- אין בסמכות נציב קבילות לחוק ביטוח בריאות ממלכתי כדי לגרוע מסמכויותיו ומתפקידיו של נציב תלונות הציבור לפי חוק מבקר המדינה.
- בסמכותה של נציבות הקבילות לתת פרשנות תכליתית להוראות החוק לשם הגשמת תכליתו כחוק סוציאלי המושתת על ערכי צדק, שוויון ועזרה הדדית. מתפקידו של הנציב לתת פרשנות להוראות החוק כל אימת שהדבר נדרש לצורך בירור והכרעה בקבילות, וכל זאת בכפוף לכללי הפרשנות המשפטית המקובלים ולעקרונות שנקבעו בפסיקת הערכאות המשפטיות.

דרכי בירור

- הנציב יביא את התלונה לידיעת מי שהתלונה עליו, וייתן לו הזדמנות נאותה להשיב עליה. הנציב רשאי לדרוש ממי שהתלונה עליו להשיב על התלונה תוך התקופה שיקבע בדרישתו.
- נציב רשאי לשמוע את המתלונן, את מי שהתלונה עליו וכל אדם אחר, אם יראה תועלת בדבר.
- לצורך הבירור רשאי הנציב לדרוש מכל אדם או גוף לתת לו, תוך תקופה שיקבע בדרישה ובאופן שיקבע, כל ידיעה ומסמך העשויים, לדעת הנציב, לעזור בבירור התלונה. מי שנדרש למסור ידיעה או מסמך כאמור יהיה חייב למלא אחר הדרישה.
- הנציב רשאי להפסיק את בירור התלונה, אם נוכח שהתקיימה אחת העילות המצדיקות שלא לפתוח בבירורה, או שעניין התלונה בא על תיקונו או שהמתלונן ביטל את תלונתו.

נציבות קבילות הציבור היא הגוף המסייע לציבור במימוש זכויות לפי חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד - 1994 (להלן - "החוק").¹⁹

תוצאות הבירור והמלצות

- מצא הנציב שהתלונה הייתה מוצדקת, יודיע על כך למתלונן, למי שהתלונה עליו, ואם ראה לעשות כן – גם לממונה עליו ויצוין את נימוקיו. הנציב רשאי לפרט בתשובתו את תמצית ממצאיו ולהצביע בפני מי שהתלונה עליו ובפני הממונה על הצורך בתיקון ליקוי שהעלה הבירור ועל הדרך והמועד לתיקונו.
 - **הגורם שהתלונה עליו, או הממונה עליו יודיע לנציב על הצעדים שנקטו בעקבות התלונה. לא עשה כן, או שההודעה אינה מניחה את דעתו של הנציב, רשאי הנציב להביא את העניין לידיעת השר הנוגע בדבר.**
 - מצא הנציב שהתלונה לא הייתה מוצדקת, יודיע על כך למתלונן, למי שהתלונה עליו ואם ראה לעשות כן – גם לממונה עליו ויצוין את נימוקיו. הנציב רשאי לפרט בתשובתו את תמצית ממצאיו.
 - במידה ובירור התלונה העלה חשד שנעברה עבירה פלילית, יביא הנציב את העניין לידיעת היועץ המשפטי לממשלה.
 - המלצות מערכתיות: במהלך בירור הקבילה, פעמים רבות, מתגלה סוגיה מערכתית אשר רלוונטית לא רק לקובל הבודד אלא לאוכלוסייה שלמה.. לכן, **ומתוך הכרה כי אחד מתפקידיו של נציב הקבילות הוא תיקון ליקויים מערכתיים, ממליץ הנציב על בחינת הליקוי כדי לתת פתרון הולם לכלל האוכלוסייה הנפגעת. בכך, מביאה נציבות הקבילות לשינוי ותיקון ליקויים, גם במקום בו לא הכירו מבוטחים רבים, כי הם נפגעים בו.**
- סמכות אכיפה (סעיף 46 א לחוק):**
- במידה שהחליט הנציב כי תלונה של מבוטח שעניינה אי מתן שירותי בריאות היא מוצדקת וקופת החולים לא פעלה על פי החלטת הנציב בתוך 21 ימים מיום מתן ההחלטה, יהיה **מבוטח הקופה רשאי לפנות למנכ"ל משרד הבריאות או למי שהסמיכו לכך (באמצעות נציבות הקבילות), בבקשה לאכוף את החלטת הנציב.**
 - במידה שהוגשה בקשה לאכיפת החלטת הנציב והמבוטח שילם עבור שירותי הבריאות, יורה מנכ"ל משרד הבריאות למוסד לביטוח לאומי על ביצוע החזר למבוטח עבור התשלום מתוך מקורות המימון המגיעים לקופה.
 - יודגש כי הסמכות למתן החזר, המפורטת לעיל, מוגבלת למקרים בהם נעשה התשלום עבור השירות לאחר מתן החלטת הנציב בקבילה. מבוטח לא יהיה זכאי להחזר בעד תשלום ששולם בטרם ניתנה החלטת הנציב.
 - סמכות האכיפה מאפשרת למנכ"ל משרד הבריאות להפחית מן הכספים המגיעים לקופת החולים מהמוסד לביטוח לאומי סכום כספי בשיעור עלות הטיפול הרפואי נשוא הקבילה ולהעביר את התשלום למבוטח שקבילתו נמצאה מוצדקת.
 - במידה שקופת החולים אינה מקבלת את הכרעת הנציב בקבילה, באפשרותה להגיש תובענה שעניינה זכאותו של המבוטח לשירותי בריאות נשוא התלונה. התובענה תוגש כנגד הקובל ומשרד הבריאות.
 - על קופת החולים חלה חובה להודיע למנכ"ל משרד הבריאות על הגשת תובענה כאמור. מנכ"ל משרד הבריאות אינו רשאי לאכוף החלטת הנציב במקרה שהוגשה תובענה.